

***KOODIEN YHDISTYMINEN ja DOMINANSSI
SIMULTAANISESSA KAKSIKIELISYYDESSÄ***

Sirkku Rimpiläinen
Tampereen yliopisto
Kieli- ja käännöstieteidenlaitos
Suomen kieli
Sivuainelaudatur
Toukokuu 2007

Tampereen yliopisto
Suomen kieli
Kieli- ja käännöstieteiden laitos
Rimpiläinen, Sirkku: Koodien yhdistyminen ja dominanssi simultaanisessa
kaksikielisyydessä.
Sivuainelaudatur, 41 s. ja liitteet 4 kpl
Toukokuu 2007-05-07

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää kahden simultaanisesti kaksikielisen lapsen koodien yhdistymistä ja kielten välistä dominanssia. Lasten ensikielet ovat suomi ja venäjä. Tutkimusaineistoa kerättiin kolme vuotta, lasten ollessa 2:2–5 ja 4-7 vuotta. Aineistona on 419 puhunnosta.

Koodien yhdistyminen tarkoittaa kielten tahatonta yhdistymistä fonologisella, morfologisella, leksikaalisella, syntaktisella ja semanttisella tasolla. Dominanssi tarkoittaa jommankumman kielen hallitsevaa asemaa toiseen kieleen nähden.

Koodien yhdistyminen on kaksikielisen lapsen kielen kehitykseen kuuluva piirre ja se vähenee lapsen kasvaessa ja kielten alkaessa eriytyä toisistaan. Tutkijoiden mukaan koodien yhdistyminen voi johtua siitä, että lapsi yrittää muodostaa molemmista kielistä yhden kielisysteemin. Koodien yhdistymiseen vaikuttaa myös se, millaisia keskustelustrategioita vanhemmat käyttävät lapsen kanssa.

Susan Petersenin hypoteesin mukaan dominoiva on se kieli, jonka morfeemit voivat liittyä molempiin kieliin, mutta heikomman kielen morfeemit eivät voi liittyä dominoivaan kieleen. Tässä tutkimuksessa asiaa tarkasteltiin laajemmin jaotteleamalla myös dominanssi fonologiseen, morfologiseen, leksikaaliseen, syntaktiseen ja semanttiseen.

Koodien yhdistymistä tutkittiin luokittelemalla yhdistymistapaukset kymmeneen tyyppiin kielikonteksteittain. Tyyppeihin T1-T10 luokittelu tapahtui sen mukaan, miten yhdistymistapaus oli muodostunut esim. A-kielen foneemi yhdistyi α -kielen lekseemiin, α -kielen morfeemi yhdistyi A-kielen lekseemiin, A-kielen sanajärjestys tai rektio α -kielisessä lauseessa jne. Yhdistymistyyppejä 419 puhunnoksesta löytyi yhteensä 507.

Yhdistymis-

tyyppien avulla saatiin selville, mitkä kielen osat ja tasot yhdistyivät. Tämä taas auttoi kielten välisen dominanssin arvioinnissa.

Lasten ikäerosta johtuen koodien yhdistymistapauksissa oli jonkin verran eroja lasten välillä sekä määrissä, tyypeissä että tasoissa kielikonteksteittain. Vanhemman lapsen koodien yhdistyminen painottui leksikaaliseen ja leksikaalismorfologiseen, kun taas nuoremmalla lapsella se oli enemmän fonologista, morfologista ja leksikaalista. Iän merkitys näkyy mm. siinä että, mitä nuorempi lapsi on sitä enemmän yhdistyvät foneemit, morfeemit ja lekseemit ja mitä vanhempi lapsi on sitä enemmän yhdistyvät lekseemit, syntaktiset piirteet, kuten rektiöt ja lauserakenteet.

Koodien yhdistyminen loppuu joidenkin tutkijoiden mukaan noin 3-4-vuotiaana ja on 4 vuoden jälkeen harvinaista. Tämän aineiston perusteella se ei täysin pidä paikkaansa, sillä N:n puhunnoksista suuri osa on kerätty vasta 5 vuoden iän jälkeen.

Venäjän kieleen yhdistyi suomen kielen foneemeja ja morfeemeja, kun taas suomen kieleen huomattavassa määrin venäjän kielen lekseemejä. Dominanssin jaottelun perusteella venäjän kieli oli leksikaalisesti dominoiva. Suomen kieli oli dominoiva fonologisesti, morfologisesti ja semanttisesti. Syntaktisleksikaalisesti kielten välillä vallitsi balanssi, sillä yhdistymisiä tapahtui tasaisesti molempiin kieliin.

Kielten välinen dominanssi, kuten itse kaksikielisyyскään ei ole stabiili olotila vaan se on prosessi, joten se voi muuttua samallakin puhujalla useammankin kerran. Dominanssiin vaikuttavat hyvin paljon ympäristö, ympäristössä käytetyt kielet ja kielissä saatu syötös.

Asiasanat: simultaaninen kaksikielisyyскä, koodien yhdistyminen, dominanssi.

Sisällysluettelo

1.Johdanto	4
2.Kaksikielisuuden määritelmiä	5
2.1 Kaksikielisuuden käsite	5
2.2 Kaksikielisyystutkimus	6
3.Kaksikielisuuden omaksuminen	8
3.1 Kielten omaksumismenetelmät	8
3.2 Kaksikielisuuden kehittyminen ja koodien yhdistymisen taustatekijät	9
4.Koodien yhdistyminen	12
4.1 Koodien yhdistyminen kielen tasojen mukaan	12
4.1.1 <i>Fonologinen koodien yhdistyminen</i>	12
4.1.2 <i>Morfologinen koodien yhdistyminen</i>	12
4.1.3 <i>Leksikaalinen koodien yhdistyminen</i>	12
4.1.4 <i>Syntaktinen koodien yhdistyminen</i>	13
4.1.5 <i>Semanttinen koodien yhdistyminen</i>	13
4.2 Koodien yhdistymistyytit LA- ja Lα-kielissä	13
5.Dominanssi.....	16
5.1 Dominanssi kielen tasojen mukaan	16
5.1.1 <i>Fonologinen dominanssi</i>	16
5.1.2 <i>Morfologinen dominanssi</i>	17
5.1.3 <i>Leksikaalinen dominanssi</i>	17
5.1.4 <i>Syntaktinen ja semanttinen dominanssi</i>	17
6. Tutkimuskohteet ja tutkimusaineisto	19
6.1 Tutkimuskohteet	19
6.1.1A	19
6.1.2N	20
6.2Tutkimusaineisto	21
6.3 Venäjän ja suomen kielen erityispiirteitä	23

7. Aineiston analyysi	26
7.1 Koodien yhdistymistyytit	26
7.2 Aineiston analyysi yhdistymistyyppien ja kielen tasojen mukaan A:lla ja N:lla	29
7.2.1 <i>A:n yhdistyneet lausumat suomenkielisessä kontekstissa</i>	30
Liite 1.	
7.2.2 <i>A:n yhdistyneet lausumat venäjänkielisessä kontekstissa</i>	30
Liite 2.	
7.2.3 <i>N:n yhdistyneet lausumat suomenkielisessä kontekstissa</i>	30
Liite 3.	
7.2.4 <i>N:n yhdistyneet lausumat venäjänkielisessä kontekstissa</i>	30
Liite 4.	
7.3 Koodien yhdistyminen kielen tasojen mukaan	30
7.3.1 <i>Fonologinen koodien yhdistyminen</i>	31
7.3.2 <i>Morfologinen koodien yhdistyminen</i>	32
7.3.3 <i>Leksikaalinen koodien yhdistyminen</i>	32
7.3.4 <i>Syntaktinen koodien yhdistyminen</i>	33
7.3.5 <i>Semanttinen koodien yhdistyminen</i>	33
8. Yhteenveto analyysin tuloksista	34
8.1 A:n lausumat suomen- ja venäjänkielisessä kontekstissa	34
8.2 N: lausumat suomen- ja venäjänkielisessä kontekstissa	35
8.3 Koodien yhdistymisen piirteet kielikontekstin mukaan	36
8.4 Kielen dominanssi A:lla ja N:lla	38
9.Loppusanat	40
Lähteet.....	42
Liitteet 1, 2, 3, 4	

1. Johdanto

Tutkimuksessani tarkastelen kaksikielisten (suomi ja venäjä) lasteni kielten omaksumiseen liittyvää erityispiirrettä, koodien yhdistymistä. Kiinnostuin kaksikielisten lasteni puheessa kuulemistani ”toiskielisyyksistä” niin paljon, että aloin kirjata ylös heidän sanomisiaan. Aluksi erheellisesti määrittelin toisen kielen aineksen ilmaantumisen puheeseen interferenssiksi eli toisen kielen vaikutukseksi toiseen. Termi sopii kuitenkin paremmin toisen kielen omaksumisen yhteydessä olevaan välikielen vaiheeseen, jolloin osataan jo ensimmäinen kieli jollain tasolla ja toista vasta opetellaan esim. vieraan kielen opiskelijat tai maahanmuuttajat. Pienet lapset opettelevat molempia kieliä yhtä aikaa, jolloin kyse ei ole interferenssistä.

Koodien yhdistyminen tarkoittaa kielten tahatonta yhdistymistä fonologisella, morfologisella, leksikaalisella, syntaktisella ja/tai semanttisella tasolla. Koodien yhdistymistyyppit näyttävät mitkä kielen osat yhdistyvät ja miten. Se, kumpi kielistä yhdistyy ja millä tasolla, riippuu oleellisesti kielten välisestä dominanssista. Dominanssi tarkoittaa jommankumman kielen vahvempaa asemaa toiseen nähden.

Tutkimukseni toisessa luvussa esittelen kaksikielisyyskäsitteen määritelmiä ja tehtyä kaksikielisyystutkimusta. Kolmannen luvun aiheena on kaksikielisyysomaksumismenetelmät ja kaksikielisyyskehittyminen ja niihin liittyen koodien yhdistyminen. Neljännessä luvussa käsittelen koodien yhdistymistä, joka on tutkimukseni varsinainen aihe. Tässä luvussa esittelen myös aineiston perusteella tekemäni luokittelun koodien yhdistymistyypeistä. Viidennessä luvussa käsittelen tutkimukseni toista aihetta, kaksikielisyysprosessiin olennaisesti kuuluvaa piirrettä, dominanssia.

Kuudennessa luvussa esittelen tutkimukseni kohteet ja aineiston, sekä venäjän kielen ja suomen kielen piirteitä. Seitsemäs luku käsittää aineiston analyysin kielen tasojen ja yhdistymistyyppien mukaan. Aineisto on jaettu neljään kenttään puhujan ja kielen kontekstin mukaan. Kahdeksannessa luvussa tarkastelen molempien puhujien yhdistyneitä lausumia kielten kontekstien näkökulmasta eli millaista yhdistymistä tapahtuu puhuttaessa joko suomea tai venäjää ja onko niissä eroa. Tulosten perusteella arvioin kielten välistä dominanssia sekä koko aineistossa että molemmilla puhujilla erikseen. Yhdeksännessä luvussa esittelen analyysin tärkeimmät tulokset ja niistä tekemäni päätelmät.

Tutkimusta tehdessäni olen monin paikoin tukeutunut Sirje Hassisen väitöstyöhön *Simultaaninen kaksikielisyys* (2002) ja se onkin työni tärkein teorialähde.

2. Kaksikielisuuden määritelmiä

2.1 Kaksikielisuuden käsite

Kaksi- ja monikielisyyttä esiintyy lähes kaikkialla maailmassa. Kaksi- ja monikielisyys on myös jatkuvasti laajeneva ja yksilön kannalta tärkeä tekijä. Syitä laajenemiseen ovat mm. siirtolaisuus (ensimmäisen polven siirtolaisten jälkeläiset kasvavat kahteen eri kulttuuriin ja kieleen), rajojen murtuminen naapurivaltioiden väliltä sekä se, että alati lisääntyvä eri maiden ja kansojen välinen kommunikaatio vaatii vieraiden kielten opiskelua tai kaksi- ja monikielisyyttä. (Parikka 1995: 299.)

Kaksikielisuuden määritelmiä on monia ja sen ymmärtäminen riippuu termin käyttäjästä. Kaksikielisuuden rajat ovat kahden kielen vaihtoehtoinen käyttö niin että hallitsee kaksi kieltä natiivin tavoin tai jollain asteella käyttää muitakin kieliä kuin ensikieltään. Suppeimman määritelmän mukaan kaksikielisiä ovat vain lapsuudessaan ennen neljättä ikävuottaan kaksi kieltä kasvuympäristössään omaksuneet. Laajemman määrittelyn mukaan kaksikielisiä ovat henkilöt, jotka käyttävät kahta kieltä päivittäin tai ymmärtävät joitakin vieraalla kielellä tuotettuja lauseita. (Hassinen 2002:20, Parikka 1995: 300.)

Kaksikielisyys ei ole staattinen tila vaan prosessi, joka muuttuu elämäntilanteen, ympäristön ja yksilöntarpeiden mukaan. Kaksikielisuuden määrittelyssä voidaan erottaa neljä eri tyyppiä: kompetenssimääritelmä, alkuperämääritelmä, käyttömääritelmä ja samastumismääritelmä. Kaksikielisyyttä voidaan siis määritellä eri perusteilla kielten omaksumisiin ja -menetelmän, kielten hallinnan tason, käyttämisen ja samaistumisen mukaan. Alkuperämääritelmän mukaan yksilö on oppinut kummatkin kielet äidinkielineen varhaislapsuudesta asti. Käyttömääritelmän mukaan yksilö käyttää kumpaakin kieltä. Samastumismääritelmän mukaan yksilö samastuu kaksikieliseksi tai muut ihmiset pitävät yksilöä kahden kielen syntyperäisenä puhujana. Kompetenssimääritelmässä katsotaan kuinka yksilö hallitsee kielet. (Parikka 1995: 300.)

Kaksikielisen kuten yksikielisenkin kielikompetenssiin kuuluvat produktiiviset taidot eli puheen ymmärtäminen ja tuottaminen ja reseptiiviset taidot eli luku- ja kirjoitustaito sekä lisäksi Skutnabb-Kangaksen mukaan kyky käyttää kieltä ajattelun välineenä ongelmanratkaisuisissa ja tilanteissa, joissa vain kieli antaa tietoa. Hassisen tutkimuksessa kaksikielisyydellä tarkoitetaan sitä, että ihminen pystyy aktiivisesti puhumaan, ymmärtämään ja ajattelemaan kahdella kielellä ja automaattisesti vaihtamaan niitä, vaikka lähes samantasoista osaamista kummassakin kielessä ei ole saavutettu. (Skutnabb-Kangas 1988:77.)

Kaksikielisyys voidaan myös määritellä psykologisesti joko yhdyskaksikielisyyteen, jolloin kaksikielisyudessa tapahtuu kääntämistä kielestä toiseen tai rinnakkaiskaksikielisyyteen, jolloin kielijärjestelmät ovat semanttisesti itsenäisiä. Lisäksi voidaan puhua luonnollisesta ja koulukaksikielisydestä/kulttuurikaksikielisydestä sen mukaan kuinka hyvin kielet osataan ja missä ne on opittu. (Leiwo 1979:136-137, Hansegård 1979:57-58.)

Kaksikielisyys voi olla passiivista tai aktiivista. Arnbergin mukaan passiivinen kaksikielisyys tarkoittaa sitä, että lapsi ymmärtää vähemmistökieltä, mutta ei puhu sitä aktiivisesti. Lapselle kuitenkin puhutaan jatkuvasti vähemmistökielellä, vaikka hän ei vastaisikaan tällä kielellä. Aktiivinen kaksikielisyys tarkoittaa sitä, että lapsi ymmärtää ja pystyy puhumaan molemmilla kielillä. (Arnberg 1987:99.)

2.2 Kaksikielisyystutkimus

Kaksikielisyyttä on tutkittu aina 1900-luvun alusta lähtien mm. (Ronjat 1913, Leopold 1939-1949, Burling 1959). Ensimmäiset tutkijat olivat joko kielentutkijoita, jotka tutkivat omaa lastaan ja tekivät pitkittäisseurantoja kielen kehityksen eri osa-alueilla yhden lapsen perusteella tai psykologeja, jotka tutkivat isompien lapsiryhmien kielen kehitystä ja yleiskehitystä. Tutkimukset käsittelevät lapsen kielen kehitystä ja interferenssiä, morfologiaa, semantiikkaa ja syntaksia. (Hassinen 2002:24.)

Uudempi tutkimus 80-luvulta alkaen esim. Redlinger ja Park on kiinnostunut kaksikielisyystutkimuksesta prosessina, koodinvaihdosta ja niitä säätelevistä tekijöistä. Pääsuuntauksena on ollut selvittää koodinvaihdon mahdollisuuksia, syötöksen ja koodien yhdistymisen keskinäistä riippuvuutta ja kuvailla kielten eriytymisprosessia. Kaksikielisyystutkimuksesta on tullut tieteidenvälistä tutkimusta, joka yhdistää kielitieteeseen psykologiaa, sosiologiaa, pedagogiikkaa ja antropologiaa. (Hassinen 2002:24-25.)

Kaksikielisyystutkimuksen ongelmana on ollut teoreettisen pohjan heikkous, johtuen siitä, että suurin osa tutkimuksista on tapaustutkimuksia, jolloin yksilöt ovat erilaisia, tutkijat käyttävät termejä eri merkityksissä eivätkä tulokset ole vertailukelpoisia. Lisäksi monikielisten kielihäiriöitä ja kuntoutusta ei ole tutkittu juuri lainkaan. Tunnettuja kaksikielisyystutkimuksia ovat tehneet mm. (Leopold 1939-1949, Volterra ja Taeschner 1978, Redlinger ja Park 1980, Fantini 1985, Saunders 1982, 1988, Quay 1995, Lanza 1992, 1997). (Hassinen 2002: 24-25.)

Koodien yhdistymistä ovat tutkineet mm. (Genesee 1995, Köppe-Meisel 1995, Romaine 1995 ja Schlyter 1987). Koodien yhdistymisten määrä vaihtelee lapsen henkilökohtaisten ominaisuuksien, omaksuttavien kielten, psyko- ja sosiolingvististen

tekijöiden sekä tutkimusmenetelmien mukaan. Koodien yhdistymistä seurataan tavallisesti lausumissa tai eri lausumien välisinä, kielen osa-alueittain tai diakronisesti. Keskeinen yksikkö tutkimuksissa on ollut lausuma. (Hassinen 2002:47.)

3. Kaksikielisuuden omaksuminen

3.1 Kielten omaksumismenetelmät

Romainen mukaan lapsuuden kaksikielisyys voidaan jakaa kuuteen ryhmään kielten omaksumismenetelmän mukaan:

1. yksi kieli - yksi ympäristö
2. kotikielenä muu kuin pääkieli / yksi kieli – yksi ympäristö
3. kotikielenä muu kuin pääkieli ilman yhteisön tukea
4. kotikielinen muut kuin pääkieli ilman yhteisön tukea
5. ei-natiivit vanhemmat
6. kielten yhdistäminen ja vaihtelu. (Romaine 1989: 166-168.)

Ensimmäisessä tapauksessa vanhemmilla on eri äidinkielet ja äiti puhuu lapselle omaa kieltään ja isä omaa kieltään. Ympäristön kieli on myös toisen vanhemman äidinkieli ja vanhempien välinen kommunikaatiokieli on usein ympäristön kieli, mutta voi olla myös ei-hallitseva kieli.

Toisessa tapauksessa vanhemmilla on eri äidinkielet ja ympäristön kieli on toisen vanhemman äidinkieli. Molemmat vanhemmat puhuvat lapselle toisen vanhemman ei-hallitsevaa kieltä. Hallitseva ympäristön kieli opitaan kodin ulkopuolella.

Kolmannessa tapauksessa vanhemmilla on sama äidinkieli, joka ei ole ympäristön kieli. Molemmat vanhemmat puhuvat lapselle ei-hallitsevaa kieltä ja hallitseva kieli opitaan kodin ulkopuolella.

Neljännessä tapauksessa vanhemmilla on eri äidinkielet, joista kumpikaan ei ole ympäristön kieli. Molemmat vanhemmat puhuvat lapselle omaa äidinkieltään ja lapsi oppii hallitsevan kielen kodin ulkopuolella.

Viidennessä tapauksessa vanhemmilla on sama äidinkieli, joka on myös ympäristön kieli. Toinen vanhemmista puhuu lapselle jotain vierasta kieltä.

Kuudennessa tapauksessa vanhemmat ja joskus ympäristö ovat kaksikielisiä ja vanhemmat vaihtelevat kieltä lapselle puhuessaan. (Hassinen 2002:37.)

Arnbergin mukaan kaksikielisuuden omaksuminen voi tapahtua kahdella eri tavalla. Kielet opitaan joko samanaikaisesti tai peräkkäin. Samanaikaisesti oppiminen tarkoittaa sitä, että oppiminen alkaa melkein välittömästi syntymän jälkeen tai niin, että lapselle aletaan opettaa kahta kieltä ennen kolmen vuoden ikää. (Arnberg 1987:65.) Hassinen käyttää samanaikaisesti oppimisesta termiä *simultaaninen kaksikielisyys* ja peräkkäin oppimisesta *suksessiivinen kaksikielisyys* (Hassinen 2002:23).

Eri tutkijoiden välillä on suuria eroja siinä minkä ikäisenä he arvelevat simultaanisen oppimisen päättyvän ja suksessiivisen oppimisen alkavan. Ikäraja on

vaihdellut kahdesta neljään vuoteen. Hassisen tutkimuksessa simultaaninen oppiminen alkaa lapsen syntymästä. Näin katson tapahtuneen myös nuorimpien lasteni kohdalla, joille on puhuttu syntymästä saakka kahta kieltä, isä venäjää ja äiti suomea.

Tässä tutkimuksessa on tarkoituksena tutkia sellaisten lasten kieltä, joiden ensikielenä on kaksikielisyys. Ainahan ei voida sanoa, että kahdesta omaksutusta kielestä toinen olisi selvästi äidinkieli. Lapsi voi omaksua kaksi tai useampia äidinkieliä ensikielinsä. Jos lapsi omaksuu perheessä kummaltakin vanhemmalta kielen, voidaan puhua *äidinkielestä* ja *isänkielestä* ja käyttää termiä *perheen kaksikielisyys* (Hassinen 2002: 22).

3.2 Kaksikielisuuden kehittyminen ja koodien yhdistymisen

taustatekijät

Kaksikielisen lapsen molempien kielten oppimisprosessi on samanlainen kuin yksikielisen lapsen kielen oppimisprosessi. Vaikka kaksikielisen lapsen täytyy oppia kaksi eri kieltä, hän omaksuu kielensä helpommat muodot aikaisin ja vaikeammat muodot myöhemmin samalla tavalla kuin yksikielisenkin lapsi. Kaksikielisuuden kehittämisessä on havaittu seuraavanlaisia seikkoja ja vaiheita, jotka Grosjean jaottelee seuraavalla tavalla:

- alkuvaihe, jolloin lapsi sekoittaa kielet toisiinsa ja muodostaa yhdistelmiä ja yhdyssanoja
- kielten leksikon erottaminen hitaasti toisistaan, mutta edelleen samojen syntaktisten sääntöjen käyttö molempiin kieliin
- kielijärjestelmien tahaton vaikutus toisiinsa, etenkin nopeasti vaihdettaessa kielestä toiseen
- toisen kielen yleisesti esiintyvä hallitseva asema, dominanssi
- kielten aseman nopea muutos, jos kieliympäristö vaihtuu esim. toiseen maahan muuton vuoksi. (Grosjean 1982:184-189.)

Koodien yhdistymistä on paljon juuri kaksikielisuuden oppimisen alkuvaiheessa ja mm. Arnberg toteaa seuraavaa:

”Ympäristössään kahta kieltä kuuleva lapsi ei näytä aluksi erottelevan kielten sanastoa toisistaan. Hän kehittää sanaston, joka koostuu molemmista kielistä. Sekä yksisanaiset että monisanaisetkin lauseet ovat usein molempien kielten yhdistelmiä. Myös muut tekijät, kuten yhdyssanojen muodostaminen kummankin kielen samaa tarkoittavista sanoista esim. ”bitte-please” viittaavat siihen, että pieni lapsi yrittää rakentaa molemmista kielistä **yhden kielijärjestelmän**. Lapsen varttuessa kielten sanasto- ja kielioppijärjestelmät erottuvat toisistaan vähitellen”. (Arnberg 1987:68.)

Kaksikielinen lapsi oppii erottamaan samanaikaisesti oppimansa kaksi kieltä toisistaan vain vähitellen. Kun lapsi alkaa olla tietoinen siitä, että ympäristössä

käytetään kahta kieltä, hän alkaa erotella kieliä toisistaan yhä enemmän. Pystyäkseen erottamaan kielet toisistaan lapsi aluksi yhdistää kielet tiukasti niitä puhuviin henkilöihin. Kaksikielisillä lapsilla on taipumus luokitella heidän kanssaan keskustelevat henkilöt näiden käyttämän kielen perusteella. Joidenkin tutkijoiden mukaan lapsi ei ole täysin kaksikielinen, ennen kuin hän lopettaa henkilöiden luokittelun kielen perusteella. (Grosjean 1982: 184-187.)

Lapsen alkaessa olla tietoinen, että hänen ympäristössään on käytössä kaksi kieltä, kielten sekoittaminen vähitellen häviää. Lapsen tietoisuuden kehittymisestä on esitetty seuraavanlaisia oletuksia:

- lasta auttaa kummankin kielen tuntemuksen lisääntyminen
- sanojen äänteet antavat lapselle tiettyjä viitteitä
- lapsi käyttää hyväkseen tietoa tilanteesta, jossa sanaa käytettiin ensimmäistä kertaa
- varttuessaan lapsi tekee huomioita aikuisten tavoista käyttää kieltä
- lapsen omat kielen käyttöön liittyvät kokemukset auttavat häntä oppimaan kielten eron. (Arnberg 1987:70-71.)

Kaksikielisyyden tajuaminen tapahtuu samalla tavoin kuin muidenkin käsitteiden tajuaminen, negatiivisen ja positiivisen palautteen kautta. Lapsi voi tajuta olevansa kaksikielinen jos hän joutuu tilanteeseen, jossa hänen käyttämäänsä kieltä ei ymmärretäkään. Toisen henkilön reagoinnin perusteella lapsi voi tietoisesti alkaa käyttää keskustelutoverinsa kieltä. (Arnberg 1987: 71-72.) Hassinen esittelee eri tutkijoiden tuloksia, joissa koodien yhdistymisen syiksi mainitaan mm. koodinvaihto lapselle tarkoitettussa syötöksessä tai sellainen kielen käytön strategian valinta, joka rohkaisee lastakin käyttämään koodien yhdistymistä (Hassinen 2002:48-51).

Vanhempien kielenkäyttö on ensimmäinen malli, johon lapsi haluaa samastua. Vanhemmat voivat esimerkiksi itse vaihtaa koodia keskinäisessä kommunikaatiossaan. Omasta kokemuksesta tiedän, että joskus voi olla niin, että esim. täysin vastaavaa sanaa ei löydy toisella kielellä tai toisenkielinen ilmaus on rakenteeltaan niin monimutkainen (vrt. suomen kielen yhdyssanat ovat venäjäksi usein monisanaisia prepositiorakenteita) ja silloin tulee helposti käytettyä helpointa ja nopeinta vaihtoehtoa. Esim. lyhenne *KELA* tai yhdyssana *iltapäiväkerho* ovat venäjäksi pitkiä prepositiorakenteita, joita olisi hankala normaalissa arkipuheessa käyttää. Arkipäivän sujumisen kannalta on usein tärkeämpää toimittaa asia jollain kielellä kuin alkaa selailta sanakirjaa tai miettiä tarkkaa vastinetta. Näin ollen vanhemmat itse ”syyllistyvät” koodien vaihtamiseen, tosin tietoisesti, ja lapsethan ovat usein kuuntelemassa näissä tilanteissa ja

tottuvat siihen, että näinkin voi puhua. Lapsi saattaa siten jo varhain tajuta vanhemman osaavan molempia kieliä, ja hän käyttää sitä hyväkseen.

Lanzan jaottelun mukaan vanhemmat voivat suhtautua lapsen koodien yhdistymiseen eri tavoilla:

- 1) aikuinen vaatii kontekstin mukaista kieltä,
- 2) aikuinen pyytää selvennystä,
- 3) aikuinen toistaa lapsen lausuman kontekstin mukaisella kielellä,
- 4) aikuinen ei välitä lapsen käyttämästä kielestä
- 5) aikuinen vaihtaa keskustelun aikana kieltä. (Hassinen 2002:51.)

Omassa perheessäni ovat pääsääntöisesti käytössä kohdat 1-3 ja joskus myös kohta 4, mutta kohtaa 5 pyrimme tietoisesti välttämään. Mielestämme se voi sekoittaa lasta eniten ja silloin yksi-kieli ja yksi-henkilö –menetelmä ei toimi. Maailma ei ole kuitenkaan ihan mustavalkoinen ja niinpä meilläkin on käytössä kaksi sanaa, jotka olemme ikään kuin ”lainanneet” venäjältä suomen kieleen, perheemme sisäiseen kielen käyttöön. Nämä sanat ovat ”pultti” (kaukosäädin) ja ”popa” (pylly) ja joita siis käytän itsekin päivittäin. Muutoin vältän venäjän sanojen käyttöä puhuessani suomea lapsilleni.

Joidenkin tutkimustulosten mukaan koodien yhdistymisen syinä pidetään samaa merkitsevän sanan, ekvivalentin, puuttumista toisen kielen sanastosta, sanan unohtamista puheen aikana, sanan suurempaa frekvenssiä, kielen rakenteellisia valintoja ja sosiaalisia, psykologisia sekä emootioista riippuvia valintoja. Kaksi- ja kolmisanalausumien vaiheessa saattaa kysymys olla pelkästään siitä, että lapsi nojaa koko kommunikaatitaitoonsa tullakseen ymmärretyksi. (Hassinen 2002: 48.)

Geneseen mukaan koodien yhdistymistä esiintyy vain jollakin kielen osa-alueella ja tietyssä kehitysvaiheessa, joka päättyisi noin kolme-vuotiaana ja esim neljännen ikävuoden jälkeen koodien yhdistyminen olisi harvinaista (Hassinen 2002: 47).

4. Koodien yhdistyminen

Koodien yhdistymisen ilmiö kuuluu pienen lapsen kaksikielisyyden kehittämissprosessiin, ja sitä käytetään usein kielten eriytymisprosessin antonyymina (Hassinen 2002: 46). Kun lapsen kielessä tahattomasti sulautuvat kummankin kielen fonologia, morfologia, leksikko ja syntaksi, voidaan puhua *koodien yhdistymisestä*. Koodien yhdistymistä on nimitetty eri kaksikielisyytutkimuksissa mm. termeillä *language-mixing*, *code-mixing*, *kielten sekoittaminen*, *kielten sekamuodot ja koodinsekoitus*. (Hassinen 2002: 45.)

Joskus koodien yhdistymisestä käytetään erheellisesti termiä *koodinvaihto* (*code-switching*), joka kuitenkin merkitsee **tietoista** koodin vaihtamista esim. keskustelukumppanin mukaan ja se edellyttää tietoisuutta kaksikielisyydestä ja puhetilanteesta. Toisaalta tutkimukset osoittavat, ettei tahaton toisen kielen vaikutus lopu kielellisen tietoisuuden kehittyttyä ja kahden kielen järjestelmien eriydyttyä esim. tahatonta vaikutusta voi esiintyä silloin, kun lapsi on väsynyt, ahdistunut jne.. (Hassinen 2002: 45; Arnberg 1987: 26-27.)

4.1 Koodien yhdistyminen kielen tasojen mukaan

Koodien yhdistyminen kielen tasojen mukaan voi olla fonologista, morfologista, leksikaalista, syntaksista ja semanttista sekä näiden yhdistelmiä.

4.1.1 Fonologinen koodien yhdistyminen

Fonologista koodien yhdistämistä on tutkittu vähän ja tutkimukset koskevat eniten yhden kielen foneemien tuottamista toisen kielen mukaisesti. Joidenkin tutkimusten mukaan lapsi omaksuu fonologiset systeemit ongelmitta ja on ajateltu, että kielten vaikutuksia olisi fonologisella tasolla vähemmän kuin kielen muilla tasoilla, mutta toisaalta fonologia voi olla koodien yhdistymisen oleellinen syy. (Hassinen 2002:48.) Esim. tilanteissa, joissa toisen kielen lekseemi on vaikea ääntää, pitempi tai siihen liittyy äänne, jota lapsi ei vielä osaa, on helpompi turvautua toisen kielen fonologisesti helpompaan lekseemiin.

4.1.2 Morfologinen koodien yhdistyminen

Morfologisia ja leksikaalisia koodien yhdistymiä on löydetty ja tutkittu eniten. Morfologiset yhdistymiset ilmenevät kahden kielen morfeemien yhteen liittämisenä. Esim. yhden kielen leksikaalinen morfeemi + toisen kielen kieliopillinen morfeemi tai yhden kielen morfeemi + toisen kielen funktio. Morfologian koodien yhdistyminen on ominaista nuoremmille lapsille. (Hassinen 2002:49.)

4.1.3 Leksikaalinen koodien yhdistyminen

Aluksi lapsi omaksuu jokaisen muodon yhdessä merkityksessä. Näin lapsi voi olla tietoinen hänelle puhuttavista kielistä, mutta ymmärtää kahden kielen synonyymeja eri

muotoina ja yhdistää siitä syystä eri kielten sanoja. Toisen ja kolmannen elinvuoden vaihteessa on löytynyt eniten viittaavien pronomien ja adverbien yhdistymisiä. Leksikon yhdistyminen on tavallista juuri nuoremmilla lapsilla. (Hassinen 2002:50.)

4.1.4 Syntaktinen koodien yhdistyminen

Syntaktisella tasolla ovat yleisiä koodien yhdistymiset sanajärjestyksessä. Fraasin, syntaksin ja leksikon, erityisesti substantiivien ja verbien koodien yhdistyminen näyttäisi tutkijoiden mukaan olevan ominaista vanhemmille lapsille. (Hassinen 2002:50.)

4.1.5 Semanttinen koodien yhdistyminen

Semanttinen koodien yhdistyminen ilmenee esim. käytettäessä sanaa tilanteessa, johon se ei sovi, mutta toisen kielen kontekstissa sen käyttö olisi oikein vrt. suomen adjektiivi ”pitkä” henkilöstä ja venäjän ”visokovo rosta” ”korkeakasvuinen”. Suomen kontekstissa ”korkeakasvuinen ihminen” ei ole suomen kielen mukainen ilmaus, mutta venäjäksi niin voi sanoa. Monia semanttisia koodien yhdistymisiä kutsumme aikuisten kielessä termillä käänöslaina.

4.2 Koodien yhdistymistyyppit LA- ja L α -kielissä

Koodien yhdistymistyyppinä **T** on kymmenen molemmissa kielikonteksteissa. Yhdistymistyyppit on jaoteltu sen mukaan, miten yhdistyminen on tapahtunut esim. foneemi tai morfeemi on yhdistynyt lekseemiin tai sanajärjestys on toisen kielen mukainen. Myös kielen semanttinen aines on voinut siirtyä kielestä toiseen. Tällainen tapaus on mm. toisen kielen laajamerkityksisen sanan käyttö vastaavasti toisessa kielessä. Esim. suomen kielessä laittaa-verbi on hyvin monikäyttöinen (laittaa ruokaa, hiukset, lapsi kouluun, huulipunaa, jne.), kun taas venäjänkielissä ilmauksissa on käytettävä eri verbiä tilanteesta riippuen.

Yhdistymistyyppien luokittelussa käytän kielistä merkintöjä LA-kieli ja L α -kieli. Tutkimuksessani LA-kieli on venäjän kieli ja L α -kieli suomenkieli.

Yhdistymistyyppit:

L α -kielen konteksti.

T 1 LA-kielen foneemi L α -kielen lekseemissä L α -kontekstissa. (Fon.)

*NAS: mää oon jo syöny **h**leipää.

Suom. substantiiviin liittyy foneemi-h. Ven. hlieb=leipä.

T 2 L α -kielen foneemi LA-kielen lekseemissä L α - kontekstissa. (Fon.+Leks.)

*ANN: sulla on äiti **kasetti**.

Ven. substantiivin viimeinen äänne muuttunut a:sta i:ksi, sekä suomen kielen mukainen kaksoiskonsonantti tt.

Gasetta=lehti.

T 3 L α -kielen taivutettu tai perusmuotoinen lekseemi + LA-kielen morfeemi L α -kontekstissa. (Morf.)

*ANN: mä haluan haarukun.

Venäjän kielessä akkusatiivin pääte a-päätteisillä sanoilla on u. (Huom. ven. akkusatiivi ilmaisee objektia ja tässä myös suomen genetiivin n-pääte, jolloin kaksinkertainen objekti).

T 4 LA-kielen taivutettu tai perusmuotoinen lekseemi+ L α -kielen morfeemi L α -kontekstissa. (Leks.+morf.)

*NAS: anna mulle se nukke nii mää **patseluin** sitä.

Ven. verbiin imperatiivissa liittyy y.l.p:n n-tunnus. Potselovat=suudella.

T 5 LA-kielen perusmuotoinen lekseemi L α -kontekstissa. (Leks.)

*ANN: äiti tämä on **kasnaja** lapane.

Krasnaja=punainen.

T 6 LA-kielen taivutettu lekseemi L α -kontekstissa. (Leks.)

*ANN: äiti anna mulle **paalotsku**.

Ven. substantiivi akkusatiivissa.

Palotska=keppi.

T 7 Yhdyssanat tai uudissanat L α -kontekstissa. (Leks.)

*NAS: sitte ku mää oon näin vuotta nii mää voin **vrosliialta**assa uida.

Vroslij=aikuisten.

T 8 Monisanaiset LA-kieliset lausumat ja sanaliitot L α -kontekstissa. (Synt.+leks.)

*ANN: mulla ei oo **käsnie noogi**.

Grjäsnie nogi=likaiset jalat.

T 9 LA-kielen sanajärjestys tai rektio L α -lauseessa L α -kontekstissa. (Synt.)

*NAS: **mää oon poliisityöllä**.

Venäjän kielessä työssäolo järjestyy na+prepositionaali-rakenteella, joka taas suomeksi käännetään usein adessiivin päätteellä lla/llä.

T 10 LA-kielen semanttinen aines L α -kielen lauseessa L α -kontekstissa. (Sem.)

Liite 3 esim. 381: kantaa laseja. (silmälasiens pitämisestä)

T 1 LA-kielen foneemi L α -kielen lekseemissä LA-kontekstissa. (Fon.+Leks.)

*NAS: eetta kiraffi.

Suom. substantiiviin liittyy foneemit -ff, joka on ven. mukainen ääntämys "dziraf", ja lisäksi suomen kielen h-foneemikin ääntyy tässä f-foneemina, jolloin saadaan meille hyvin epätyypillinen ff-kaksoiskonsonantti.

T 2 L α -kielen foneemi LA-kielen sanassa LA-kielen kontekstissa. (Fon.)

*ANN: me ostettii **sokki**.

Ven. substantiiviin liittyy foneemi-i. Sok=mehu.

T 3 L α -kielen lekseemi+ LA-kielen morfeemi LA-kontekstissa. (Leks.+morf.)

*ANN: ja tooze hatsuu tsveti **kastellat**.

Suom. verbiin liittyy ven. infinitiivin tunnus -t.

Minä myös haluan kukkia kastella.

T 4 LA-kielen lekseemi + L α -kielen morfeemi LA-kontekstissa. (Morf.)

*ANN: biilapa biilapa!

Ven. verbiin liittyy liitepartikkeli -pa.

Bylapa=Olipa.

T 5 L α -kielen perusmuotoinen lekseemi LA-kontekstissa. (Leks.)

*NAS: patsemuu eetta tudaa nie **mahtua**.

Miksi se sinne ei mahdu.

T 6 L α -kielen taivutettu lekseemi LA-kontekstissa. (Leks.)

*ANN: paapa ja upaala na **ulossa**.
Suom. adverbi taivutettu inessiivissä.
Isä minä kaadu in ulkona.

T 7 Yhdyssanat tai uudissanat LA-kontekstissa. (Leks.)

*NAS: eetta **poliisimashiina kuormamashiina pakettimashiina roskamashiina**.
Yhdyssanat, joiden alkuosa suomenkielestä ja loppuosana sana- mashina,
joka on autoa tarkoittava sana venäjänkielessä.

T 8 Monisanaiset L α -kieliset lausumat ja sanaliitot LA-kontekstissa. (Synt.+leks.)

*ANN: upaala **auto veteen tuonne meni** voodu **pikkune auto**.
Tippui auto veteen tuonne meni veteen pikkuinen auto.

T 9 L α -kielen sanajärjestys tai rektio LA-lauseessa LA-kontekstissa. (Synt.)

*ANN: paappa aleks **minjaa meshaet**.
Meshat-verbin rektio on datiiivi eli meshat + **мне**, minja+a lienee suomen
vaikutusta.
Isä aleks minua kiusaa.

T 10 L α -kielen semanttinen aines LA-kielisessä lauseessa LA-kontekstissa. (Sem.)
Liite 2 esim. 2112: kiitos paljon (venäjäksi sanotaan `kiitos suuri`)

5. Dominanssi

Kaksikielisyyteen liittyy olennaisesti *dominanssin* käsite. Sillä tarkoitetaan yleensä kahdesta kielestä toisen kielen vahvempaa asemaa toiseen nähden. Rontu käyttää väitöksessään *språkdominans*-käsitteen rinnalla myös käsitettä *språkbalans* (Rontu 2005:26). Käsite voisi vapaasti käännettynä olla *kielten välinen tasapaino/kielibalanssi*. Dominanssi voi ilmetä mm. toisen kielen tiettyjen muotojen runsaampana käyttönä toisessa kielessä tai toisen kielen parempana hallintana. Dominoiva kieli on enemmän käytetty kieli ja lisäksi dominoiva kieli vastustaa enemmän ei-dominoivan kielen siihen tunkeutumista, kun taas ei-dominoivassa kielessä on usein koodien yhdistymistä. Hassinen (2002:52.)

Kielen dominanssin hypoteesin mukaan **dominoivan kielen kieliopilliset morfeemit voivat yhdistyä molempien kielten leksikaalisiin morfeemeihin, mutta ei-dominoivan kielen kieliopilliset morfeemit yhdistyvät vain ei-dominoivan kielen leksikaalisiin morfeemeihin** (Petersen 1988: 487). Väite dominanssin yksisuuntaisuudesta ei saa tukea kaikilta tutkijoilta. Hassinen pitää vaikeana sovittaa kaikkia tutkittavia kaksikielisiä lapsia Petersenin hypoteesiin, koska koodien yhdistyminen voi olla kaksisuuntaistakin (Hassinen 2002:53). Lisäksi kaksikielisen henkilön taidot eivät jakaudu samalla tavalla kahden kielen kesken ja on tavallista, että toinen kieli hallitsee joitakin asia-alueita ja toinen joitakin muita (Hansgård:1979:86).

Rontu puolestaan asettaa hyvin kyseenalaiseksi sen, että useissa erilaisissa koodien yhdistymisen analyysissä lasten morfosyntaktista koodien yhdistymistä pidetään jonkinlaisena kielenhallinnan indikaattorina. Hänen mukaansa koodien yhdistyminen on oma kategoriansa kaksikielisen kielikompetenssissa eikä pelkän koodien yhdistymisen analyysin pohjalta pitäisi vetää johtopäätöksiä kaksikielisen kielitaidosta. Rontu toteaa, että koodien yhdistyminen liittyy ensisijaisesti lapsen yksikieliseen tuotokseen ja lapsen kielenkäyttötilanteisiin. (Rontu 2005:47.)

5.1 Dominanssi kielen tasojen mukaan

Dominanssia voidaan kuitenkin tarkastella laajemminkin kielen tasojen mukaan. Tässä tutkimuksessa dominanssi jaotellaan fonologiseen, morfologiseen, leksikaaliseen, syntaktiseen ja semanttiseen. Kielen tasot voivat esiintyä dominoivina kielestä riippuen. Näin ollen emme ole riippuvaisia Petersenin hypoteesista kielten välistä dominanssia arvioidessamme. Lisäksi kielen tasojen mukaan arvioidessamme saamme kattavamman kuvan senhetkisestä kielten välisestä dominanssista.

5.1.1 *Fonologinen dominanssi*

Kielten välillä voidaan katsoa vallitsevan fonologinen dominassi, kun toisen kielen foneemit liittyvät toisen kielen lekseemeihin usein ja systemaattisesti. Tällöin on huomattava, että foneemilla ei voi olla muuta tehtävää, kuin selkeästi ääntämiseen liittyvä. Suomen kieleen on tullut paljon konsonanttiloppuisia lainasanoja, jotka on sopeutettu kieleemme i-foneemin avulla esim. bus – bussi, mug – muki, bed-peti, knapp-nappi jne. Tämä johtuu suomen kielelle ominaisesta pyrkimyksestä avotavuisuuteen Savinainen-Makkonen (2000:24-25). Suomen kielen fonologinen dominanssi venäjän kielessä voi näkyä esim. siinä, että venäjän taka-i äännetään aina suomen mukaisesti etisenä.

5.1.2 Morfologinen dominanssi

Morfologinen dominanssi kielten välillä näkyy toisen kielen morfeemien runsaana yhdistymisenä toisen kielen lekseemeihin. Morfeemi voi olla yksi kirjainkin, mutta sillä on aina oltava jokin kieliopillinen tehtävä esim. erilaiset tunnukset (suom. imperfektin i-tunnus) ja päätteet (suom. sijapäätteet, verbin persoonapäätteet). Vastaanottavasta kielestä ei välttämättä yhdisty morfeemeja lähettävään kieleen, mutta se on kuitenkin mahdollista.

5.1.3 Leksikaalinen dominassi

Leksikaalinen dominanssi näkyy toisen kielen lekseemien runsaana edustuksena vastaanottavassa kielessä. Leksikaalinen dominanssi voi olla hyvin tilannesidonnaista ja liittyä johonkin tiettyyn erikoisalaan, esim. lapsilla koulukieli, leikkikieli tai harrastukseen liittyvä sanasto. Ympäristöllä on olennainen vaikutus leksikaaliseen dominanssiin. Leksikaalinen dominanssi on hyvinkin kaksisuuntaista ja näkyy erittäin hyvin mm. tämän aineiston puhunnoksissa.

5.1.4 Syntaktinen ja semanttinen dominanssi

Syntaktinen dominanssi näkyy monisanaisten lausumien runsaana käyttönä, joka myös vahvasti liittyy kielen opetteluun alkuvaiheeseen. Rakenteiden siirtyminen voidaan rinnastaa aikuisten ns. käänöslainoihin, mutta nuorilla lapsilla se on tahatonta. Toisen kielen rakenteiden yhdistyminen tai siirtyminen toisen kielen käyttöön kertoo jo kehittyneemmästä kielen hallinnan tasosta molemmissa kielissä. Tämän tason tutkiminen olisi mielestäni Petersenin hypoteesin lisäksi merkittävä keino arvioida kielten välistä dominanssia. Semanttinen dominanssi ilmenee toisen kielen lekseemien merkitysten siirtymisenä vastaanottavaan kieleen.

Kahden kielen välinen dominanssi voi olla tasoittain tarkasteltuna hyvinkin kahdensuuntaista. Esim. kahdesta kielestä toisessa voi esiintyä fonologista dominanssia ja toisessa vastaavasti syntaktista dominanssia, morfeemeja vastaanottavalla kielellä voi puolestaan olla leksikaalinen dominanssi toiseen kieleen nähden.

On selvää, että kukaan ei voi hallita kahta kieltä täysin samantasoisesti ja täytyy myös muistaa, että kielen dominanssi niin kuin itse kaksikielisyyskään ei ole staattinen tila vaan muutoksessa koko ajan. Dominoivaksi kieleksi saattaa tulla kieli, jota lapsi kuulee ja joutuu käyttämään enemmän tai kieli, jota lapsen ikätoverit käyttävät (Hassinen 2002: 53). Lisäksi kielen dominanssiin vaikuttavat mm. ei-dominoivan kielen puhujien esim. sukulaisten vierailut tai matkat ja pitempiaikaiset oleskelut ei-dominoivan kielen alueelle. Kielen dominanssi voi muuttua samalla kielenpuhujalla useammankin kerran ja voi vaihdella etenkin pienillä lapsilla.

6. Tutkimuskohteet ja tutkimusaineisto

6.1 Tutkimuskohteet

6.1.1 A

A on kolmelapsisen perheen kuopus. A:lle on puhuttu suomea ja venäjää hänen syntymästään saakka yksi henkilö-yksi kieli-menetelmän mukaisesti. Hän on myös kuullut, että isä puhuu hänen sisarelleen aina venäjää ja myös A:n isoveljelle yleensä venäjää. A tietää myös, että äiti osaa venäjää, koska se on isän ja äidin keskinäisen kommunikaation kieli. Samoin A tietää, että isä osaa suomea, koska hän puhuu toisinaan suomea A:n isoveljelle ja aina kommunikoidessaan lasten suomalaisten kavereiden ja sukulaisten kanssa. Joskus myös isä ja äiti saattavat kesken venäjänkielisen puheensa käyttää suomen kielen sanoja.

A oppi puhumaan ensimmäiset sanat jo yksivuotiaana ja ne hän sanoi suomen kielellä. A on kuitenkin osoittanut ymmärtävänsä koko ajan myös venäjän kieltä, koska on kyennyt toimimaan isän puheen mukaan. A alkoi tuottaa jonkin verran venäjän sanoja puheessaan jo alle kaksivuotiaana, mutta ei mitenkään aktiivisesti ja pääosin hän käytti suomen kieltä myös isälle puhuessaan. Tarve tulla ymmärretyksi lienee ollut hänelle tärkeämpää kuin tietyn kielen käyttö, etenkin kun isä on ymmärtänyt hänen tahtomansa myös suomeksi sanottuna. Muutoinkin suomen kielen syötöstä on tullut määrällisesti enemmän, sillä A on ollut suomenkielisessä päiväkodissa 10 kk:n ikäisestä alkaen.

A:n ollessa yli kaksivuotias päätimme ”tiukentaa” vaatimuksiamme A:n venäjän puhumisen suhteen niin, että isä alkoi vaatia A:ta sanomaan asiansa venäjäksi antamalla tälle mallin, jos näytti ettei A tiedä miten asia sanotaan venäjäksi. Tai jos A pyysi jotain suomeksi, isä toisti saman venäjäksi. Suurta mullistusta tämä ei kuitenkaan A:n kielenkäytössä alussa aiheuttanut. Isä oli kuukauden pois touko-kesäkuun (2004) vaihteessa, jolloin A:n (2:8v) venäjän syötös oli kokonaan venäjänkielisten musiikki- ja videokasettien varassa. Kun isä palasi kotiin näytti ensin siltä, että A on unohtanut venäjän kielen kokonaan. Muutaman päivän kuluttua havaitsimme kuitenkin, että A:n venäjän kieli aktivoitui merkittävästi ja hän alkoi tuottaa päivä päivältä lähes puhtaasti venäjänkielisiä ja jo useampisanaisia lauseita. Siis kesästä 2004 lähtien A on selvästi puhunut isälle venäjää, ei suomea. Tilanteissa, joissa hän ei tiedä kuinka jokin asia sanotaan venäjäksi, hän yleensä sanoo ettei tiedä miten pitää sanoa, mutta senkin hän ilmoittaa venäjäksi.

Suomenkieli on A:lla kehittynyt ihan ikätasoisesti ja sanavarasto on laajahko. A tietää, että äiti osaa venäjää, mutta ei yleensä koskaan yritä tietoisesti puhua äidille venäjää, paitsi joskus ”piloillaan”. Äiti ei ole hirveästi korjannut A:n koodien yhdistymistapauksia, joskus toki sanoo suomenkielisen vastineen esim. vastakysymystä käyttäen, mutta ei koskaan suoraan korjaamalla.

A:lle on luettu molemmilla kielillä kirjoja, mutta huomattavasti enemmän venäjäksi. Niinpä A tuntuisi tietävän sanoja joiltain alueilta enemmän venäjäksi kuin suomeksi. Marras-joulukuussa (2004) ja etenkin joululoman aikana kiinnitimme huomiota siihen, että A (3:2v) ja N (5v) alkoivat käyttää keskinäisissä leikeissään välillä venäjää. Sitä ennen leikit ovat olleet lähestulkoon aina suomen kielisiä. Tosin A on joskus yksin leikkiessään käyttänyt myös venäjää. Pohdimme voisiko se johtua mm. siitä, että lomalla olemme olleet paljon kotona ja myös vanhemmat ehtivät keskenään keskustella enemmän, joten lapset ehkä kuulevat määrällisesti enemmän venäjää kuin suomea. Toinen tekijä voi olla myös se, että lomalla ei ole ollut päiväkotikavereiden seuraa, joiden kanssa leikit automaattisesti ovat suomenkielisiä. Kolmas tekijä voisi olla myös se, että A pystyy jo sanomaan paljon enemmän asioita venäjäksi ja siten N on myös kiinnostuneempi kommunikoidaan hänen kanssaan venäjäksi. Yleensä A on aloitteentekijänä venäjänkieliseen leikkiin.

4-5-vuotiaana A:n kielenkäytössä ilmeni uusi piirre. Hän on alkanut käyttää äitiä ”tulkkina”, jos hän ei tiedä jotain sanaa tai sanontaa. Usein hän tulee äidin luo ennen keskustelua isän kanssa ja kysyy neuvoa, kuinka jokin asia sanotaan venäjäksi. Toisinaan hän tulee kesken keskustelun, eikä jää esim. odottamaan isän apua. Mielestäni tämä kertoo A:n epävarmuudesta oman osaamisen suhteen ja myös siitä, että hän luovuttaa helposti, sillä onhan toki helpompi kysyä suoraan äidiltä kuin alkaa selvittää asiaa venäjäksi, jos se tuntuu vaikeammalta. Näissä tilanteissa olen toiminut aiemmin mainitsemieni keskustelustrategioidemme vastaisesti ja olen sanonut venäjäksi sen, mitä A on pyytänyt. Näitä tilanteita on, jos ei päivittäin, niin viikoittain. Vastaavaa tapaa käyttää toisinaan perheen vanhin lapsi, mutta hänen tilanteensa on toisentyypinen, siitä jäljempänä.

6.1.2 N

N on kolmilapsisen perheen keskimäinen lapsi ja hänelle on puhuttu sekä suomea että venäjää syntymästäsaakka yksi-kieli – yksi-henkilö –menetelmällä. N on alkanut puhua esimmäisenä suomen kieltä iässä 1-1,5 vuotta ja venäjän kieltä ollessaan noin 2 vuotta. N:lle on luettu molemmilla kielillä paljon, mutta jonkin verran enemmän venäjäksi. Myöskään venäjänkielisten videoiden katselua ei ole tarkoituksella rajoitettu. Kun N oli pieni ja isä oli pitkiä päiviä töissä ja venäjänkielinen syötös jäi todella vähäiseksi (N oli usein jo nukkumassa, kun isä tuli kotiin), soitti äiti venäjänkielisiä musiikkikasetteja päivittäin. N puhui alussa isälle suomea ja vaikka isä sanoi, ettei ymmärrä ja toisti saman asian venäjäksi se ei aluksi tuottanut kummempaa tulosta. N on ollut suomenkielisessä päivähoitossa 1-vuotiaasta alkaen, joten suomen kielen syötöstä on ollut määrällisesti enemmän.

N myös jossain vaiheessa ilmoitti ettei halua puhua venäjää, koska muutkaan (lapset) eivät sitä puhu. Tähän on saattanut vaikuttaa perheen esikoisen suomenkielisyys. Perheen esikoinen on äidin edellisestä liitosta ja hän on ollut 3-vuotias tullessaan venäjänkielen vaikutuksen piiriin. Hänelle on kuitenkin puhuttu alussa vain suomea ja siirrytty puhumaan venäjää hänen ollessaan melkein 6-vuotias (N oli silloin 1-vuotias). Keskustelut tapahtuivat siis niin, että uusi isä puhui N:n isoveljelle venäjää ja hän puolestaan vastasi suomeksi. Kun N:n isovelji oli 9-vuotias, vanhemmat tekivät päätöksen, että yritäisivät motivoida häntä myös puhumaan venäjän kieltä. N:n isovelji alkoikin käyttää osittain venäjää, mutta hän käyttää edelleen myös suomen kieltä jos ei tiedä jotain asiaa venäjäksi. Häneltä ei ole myöskään vaadittu yhtä systemaattisesti venäjän kielen käyttöä isän kanssa.

Niinpä N on ollut pienestä asti tilanteessa, jossa yksi perheen lapsista puhuu suomea, eikä häneltä tunnuta vaadittavan samalla tavoin toisen kielen käyttöä. N:n venäjän kieli on kuitenkin 2-vuotiaasta saakka kehittynyt tasaista vauhtia. N:n pikkusisar A syntyi, kun N oli 2-vuotias. N on kuullut, että isä puhuu A:n kanssa vain venäjää ja vaatii myös A:lta venäjän kielen käyttöä. Tämä on osaltaan voinut myöhemmin myös motivoida N:n venäjän puhumista. N ei juuri koskaan ole käyttänyt venäjää yksin leikkiessään, mutta A:n kanssa he ovat alkaneet välillä leikkiä myös venäjäksi. Isoveljen kanssa molemmat puhuvat suomea. A:n tapaa pyytää äitiä kääntämään N ei ole koskaan käyttänyt. Päinvastoin, hän mielestään osaa venäjää huomattavasti paremmin kuin äiti.

6.2 Tutkimusaineisto

Aineistoni koostuu kaksikielisten (suomi-venäjä) lasteni puhunnoksista. Olen kerännyt aineistoa lokakuusta 2003 joulukuuhun 2006. Keruun alkaessa nuorempi lapsi oli 2:2 vuotta vanha ja loppuessa 5 vuotta, vanhempi oli 4-vuotias ja keruun loppuessa 7-vuotias. Vain nuoremman osalta olen merkinnyt puhunnokset kuukausittain.

Aineistoon on otettu sellaisia puhunnoksia, joissa yhtäaikaisesti käytetään molempia kieliä tai sellaisia yksikielisiä puhunnoksia, joissa näkyy toisen kielen syntaktinen tai semanttinen aines. Aineistossa esiintyvät sanat ja sanamuodot on kerätty vain kerran. Tämä tarkoittaa sitä, että kun kuulin lapsen käyttävän uudelleen jotain jo esiintynyttä koodinyhdistämispuhunnosta, en enää kirjannut sitä ylös uutena puhunnoksena. Sama sana voi kuitenkin esiintyä useamminkin, mutta silloin sen on oltava eri muodossa esim. ”peena, peenaan, peenaa, peenassa” (vaahto, vaahtoon, vaahtoa, vaahdossa) tai. Myös jos lapset käyttävät samaa sanaa esim ”petskalla, petskalle, petskalta” se on otettu aineistoon omana puhunnoksenaan.

Näin en luonnollisesti ole kerännyt puhunnosten frekvenssiä, mutta tulen mainitsemaan A:n ja N:n aineiston yhteenveto-osuudessa onko kyseessä usein (päivittäin/viikoittain), melko usein (viikoittain/kuukausittain) vai harvoin (muutaman kerran tai vain kerran) esiintyvä ilmiö. Semanttista aineistoa olisi voinut löytyä enemmänkin, mutta tässä vaiheessa katsoin tutkimuksestani tulevan muutoinkin laajan ja päätin jättää semanttisten aineiden tarkastelun mahdollisen seuraavan työn aiheeksi.

Keruumenetelmäni on ollut yksinkertaisesti sellainen, että kun olen kuullut lapsen edellä mainitulla tavalla käyttävän kieltä/kieliä niin olen sen sitten välittömästi kirjannut lapulle ylös. Nauhoitus ei ollut tässä keruussa tarkoituksenmukainen, koska saatoin kuulla kaksikielisiä puhunnoksia monta päivässä tai sitten en kuullut ainuttakaan useampaan päivään eikä kahden kielen sekoittaminen ole mitenkään ennakoitavissa. Toki aineiston keruuseen on vaikuttanut myös se, milloin vanhemmat ovat olleet yhtä aikaa kotona ja keskustelleet lasten kanssa, niin että kuuntelemiseen ja puhunnosten ylöskirjoittamiseen on ollut mahdollisuutta. Esim. A:n vähäisemmät puhunnokset (venäjän kontekstissa) kesän 2004 aikana johtuivat ensin isän poissaolosta ja hänen palattuuan keskityin opiskeluihini päivisin, enkä ollut kuulemassa isän ja lapsen välisiä keskusteluja. Koodien yhdistämisiä olisi todennäköisesti tältä ajalta enemmän kuin mitä niitä nyt on kirjattu.

Jo keruun alussa huomasin, että puhunnokset täytyy luokitella sen mukaan kenelle lapset puhuvat. Jos he puhuvat äidille tai muille sisaruksille, he ovat tottuneet käyttämään suomen kieltä. Jos he taas puhuvat isälle, heidän oletetaan puhuvan venäjää ja tällöinhän kyse ei ole venäjän kielen vaikutuksesta suomen kieleen vaan päinvastoin. Keruun tarkoituksena onkin ollut kirjata ylös puhunnokset, joissa sekä venäjää yhdistetään suomen kieleen että suomea venäjän kieleen.

Puhunnokset on numeroitu niin, että A:n puhunnokset suomen kontekstissa alkavat aina etunumerolla 1, venäjän kontekstissa etunumerolla 2 ja N:n puhunnokset suomenkielisessä kontekstissa etunumerolla 3 ja venäjänkielisessä kontekstissa etunumerolla 4. Myös liitteiden numerot 1,2,3 ja 4 noudattavat samaa järjestystä.

Clan-litterointiohjelmaa olen käyttänyt soveltaen ja olen muokannut sen joitakin rivejä. Olen litteroinut puhunnokset seuraavalla tavalla. Lapsen nimestä on otettu 3 alkukirjainta (ANN tai NAS). Kielet on ilmoitettu joko Finnish/Russian tai Russian/Finnish ensimmäisenä se kieli, jota lapsen siinä tilanteessa oletetaan ensisijaisesti käyttävän.

Situation-kohtaa on täsmennetty niin, että on ilmoitettu, milloin on puhetta äidille tai sisaruksille ja milloin isälle. Jokaisen uuden puhunnoksen aloittaa

englanninkielinen situation-rivi, niin että siinä joko kuvaillaan puhetilanne tai ilmoitetaan mitä lapsi sanoo. Tämän rivin koin tarpeelliseksi, koska puhunnokset ovat hyvin tilannesidonnaisia. Jos tilanteita ei millään tavoin selitettäisi, jäisivät puhunnokset kontekstista irrallaan hankaliksi tai jopa mahdottomiksi ymmärtää. Englannin valitsin ajatellen lukijaa, joka ei ehkä osaa jompaa näistä kielistä.

Päärivillä on lapsen puhekielinen puhunnos, jonka olen kirjoittanut juuri niin kuin lapsi on sen sanonut. Mitä pienempi lapsi on ollut puhetilanteessa sitä lapsenkielisempiä ovat tietenkin puhunnoksetkin.

Päärivin jälkeen tulevat kommenttirivit merkinnöillä com.ru ja com.fi.

Suomen kielisessä kontekstissa com.ru-rivillä venäjänkielinen ilmaus on translitteroitu perusmuodossa tai taivutettuna riippuen siitä kumpaa lapsi on käyttänyt. Com.fi ja com.ru-riveillä lapsenkieliset muodot on kirjoitettu niin kuin niiden tulisi ”oikeasti” olla, esim. jos lapsi sanoo ”kokki”, niin se kirjoitetaan com.rivillä ”kolgotki”. Tästä johtuu ero puhunnoksen sanamuotojen ja com.rivien sanamuotojen välillä. Translitteraation jälkeen ilmaus on kirjoitettu venäjäksi. Com.fi-rivi on suomenkielinen versio sanotusta.

Venäjänkielisessä kontekstissa on com.ru-rivillä puhunnokset kirjoitettu kokonaisina lauseina venäjäksi niin kuin ne ”oikeasti” kuuluisi sanoa. Com.fi-rivillä on taas suomenkielellä vastaava kokonainen lause. Toki näissä kohdin on jouduttu tekemään kompromisseja, koska esim. rakenteet eivät käänny kielestä toiseen suoraan. Olen kuitenkin pyrkinyt mahdollisimman läheiseen ilmaukseen lapsen ilmauksen kanssa. Paikoin olen esimerkiksi säilyttänyt sanajärjestyksiä, vaikka ne ovatkin hieman kömpelöitä. Tämä ratkaisu on helpottanut huomattavasti venäjänkielisen kontekstin esimerkkien analyysia. Kommenttirivit ovat erittäin tarpeellisia puhutun sisällön ymmärtämisen kannalta ja lisäksi ne auttavat näkemään kokonaisuutena, millä eri tavoin kaksi kieltä voivat yhdistyä toisiinsa.

Aineisto on kerätty molemmista kielikonteksteista, jotta olisi mahdollista vertailla koodien yhdistymistä kahden kielen välillä esim. mitä asioita sama puhuja yhdistää eri kielissä. Tässä on kuitenkin muistettava se seikka, että mahdollisuudet venäjän kielen omaksumiseen ovat pienemmät suomeen verrattuna, koska lasten päivittäin saama syötös suomen kielestä on suurempi (sisarukset ja äiti puhuvat suomea, päiväkotit ja kaverit ja muu ympäristö suomenkielinen, televisio-ohjelmat) vs. (isä puhuu venäjää, venäjänkieliset videofilmit ja musiikki- ja satukasetit, isä ja äiti puhuvat keskenään venäjää).

6.3 Venäjän ja suomen kielen erityispiirteitä

Olen koonnut tähän ainoastaan sellaisia kielten erityispiirteitä, jotka saattaisivat olla merkityksellisiä aineistossani esiintyvän koodien yhdistymisen kannalta. Venäjän kielessä esiintyvään nominien sukukategoriaan maskuliiniin, neutriin ja feminiiniin, en ole muutamaa poikkeusta lukuunottamatta erityisesti kiinnittänyt huomiota analyysia tehdessäni. Esim. adjektiivi + substantiivi taivutuksessa tapaus: ”sinjaja tsashka” (sininen kuppi) A sanoo ”sinjaja kuppi”. En kuitenkaan oletta A:n valinneen sinjaja muotoa tai sanaa kuppi sen perusteella, että ne ovat samaa feminiinisukua. Lapsi oli tuolloin hyvin nuori, joten en usko hänellä olleen vielä silloin aktiivisesti käytössä venäjän lekseemien sukukategoriaa. Syyt yhdistämiseen lienevät muut.

Venäjän sanapainoon ja intonaatioon en ole kiinnittänyt myöskään huomiota, etenkin kun aineistoa ei kerätty nauhoittamalla. Joihinkin puhunnoksiin olen merkinnyt esim. konsonanttien kahdentumista, joka johtuu venäjän sanapainosta. Samoin venäjän suhu-äänteet vs. suomen s/z-äänteet olen jättänyt huomiotta. Jatkossa nämä molemmat voisivat olla myös mielenkiintoisia tutkittavia ja olettaisin, että niillä voisi olla merkitystä fonologisessa koodien yhdistymisessä. Suomen kielen pyrkimys avotavuisuuteen vaikuttaa oleellisesti suom. fonologian yhdistymiseen venäjän kielen konsonanttiloppuisiin lekseemeihin. Venäjän kielen taka-i –foneemin ääntymisen etisenä otin huomioon jälkikäteen, sillä huomasin, että se on A:n puhunnoksissa vallitsevana. Tämä piirre on suomen kielen vaikutusta. Aineistoon sitä ei ole erikseen merkitty, mutta olen ottanut sen huomioon laskelmissa ja se on merkitty fonologiseen ja leksikaalisfonologiseen yhdistymiseen + -merkillä.

Venäjän kielessä on kuusi sijamuotoa, mutta siitä huolimatta venäjä on ennen kaikkea prepositiokieli. Tärkeimpiä semanttisia suhteita kuten paikkaa, suuntaa, aikaa, omistusta, välinettä ja syytä ilmaistaan prepositioilla, joilla taas on sijamuotorektio eli tietty prepositio vaatii tietyn sijan. (Geber 1996:19.)

Sisä- ja ulkopaikallissijojen ero on melko lailla sama molemmissa kielissä, mutta niiden käytössä on eroja. Venäläinen menee esim. postille eikä postiin, seisoo ovesa eikä ovella. Suomen kielelle on tyypillistä, että löydetään, etsitään, luetaan ja ostetaan jostakin ja rakennetaan johonkin. Venäjässä käytetään näissä tapauksissa olosijaa. Suomalainen käy jossakin ja myöhästyy jostakin, mutta venäläinen käy ja myöhästyy johonkin. (Geber 1996:29.) Tämä on piirre, joka näkyy koodien yhdistymistapauksissakin ja voi olla syynä yhdistymiseen.

Suomen kielessä on paljon yhdyssanoja kuten venäjän kielessäkin, mutta monet suomen yhdyssanat ilmaistaan venäjän kielessä prepositiorakenteilla ja se

luonnollisesti voi vaikuttaa koodien yhdistymiseen. On helpompaa valita lyhyempi ilmaus. Venäjän kielelle ja erityisesti lapsenkielelle ovat tyypillisiä diminutiivimuodot, jotka muodostetaan ik-suffiksilla ja ne vastaavat suomen sanaliittoja ”pikku”+ jotakin tai suomen nen-päätteisiä sanoja esim. lapsonen, kätönen jne. Huomaa A:n kaksinkertainen diminutiivitapaus ”pikkuoslik” (175).

Venäjän ja suomen perussanajärjestys on sama ja sitä voi muuttaa molemmissa kielissä sen mukaan mitä halutaan painottaa. Venäjän kielen kieltolauseessa kieltosanan tulee olla sen sanan edessä mitä kielletään. (Geber1996:26.) Vrt. suomen ”en minä halua” tai ”minä en halua” kieltolauseita vs. venäjän ”ja ni hatsu” kieltolauseita ei voi ilmaista ”ni ja hatsu” sanajärjestyksellä. Kaksinkertainen kieltö on tavallinen kun taas suomen kielessä ei ja se näkyy myös aineistossa.

7. Aineiston analyysi

7.1 Koodien yhdistymistyyppit

Luvussa 4.2 esitellyt koodien yhdistymistyyppit on kehitelty tämän aineiston pohjalta. Yhdistymistyyppinä on 10 molempien kielten näkökulmasta katsottuna. Esimerkit on annettu joko A:lta tai N:ltä tai molemmilta. Jokaisen tyyppin kohdalla on merkitty sulkuihin se millä kielen tasolla koodien yhdistyminen on tapahtunut eli että onko kyseessä fonologinen, morfologinen, leksikaalinen, syntaktinen tai semanttinen koodien yhdistäminen tai niiden yhdistelmä. Suomen/venäjänkielinen konteksti tarkoittaa puhunnosta sen kielisen vanhemman kanssa. Usein toistuvat sanat olen lyhentänyt seuraavasti: suomen kielen = suom., venäjän kielen = ven., suomenkielinen konteksti = suom.konteksti, venäjänkielinen konteksti = ven. konteksti. Lukuun 4.2 viitaten tässä aineistossa LA-kieli tarkoittaa venäjän kieltä ja L α -kieli suomen kieltä.

Koodien yhdistymistyyppit: suomenkielinen konteksti:

T 1 Ven. foneemi suom. lekseemissä suom. kontekstissa. (Fon.)

*NAS: onko äiti **k**iproksessa käärmeitä?

Katso esim. liite 3: 352, 355, 361.

T 2 Suom. foneemi ven. lekseemissä suom. kontekstissa. (Leks.+fon.)

*ANN: äiti anna mulle pikku **p**ultti.

%com.ru: pult: пульт

%com.fi: kaukosäädin

Katso esim. liite 1: 106, liite 3: 324, 337.

T 3 Suom. taivutettu tai perusmuotoinen lekseemi+ ven. morfeemi suom. kontekstissa. (Morf.)

*ANN: vie tää **r**osku pois.

%com.fi: suom. substantiiviin liitetty ven. akkusatiivin feminiinisanojen u-pääte.

Katso esim. liite 1: 104, liite 3: 332.

T 4 Ven. taivutettu tai perusmuotoinen lekseemi+ suom. morfeemi suom. kontekstissa. (Leks.+morf.)

*NAS: voiks sää laittaa tähän sitä **m**aslaa.

%com.ru: maslo: масло

%com.fi: voi

Ven. substantiiviin liittyy partitiivin a-pääte.

Katso esim. liite 1: 118, 124, liite 3: 333, 341.

T 5 Ven. perusmuotoinen lekseemi suom. kontekstissa. (Leks.)

*NAS: sitte ku mää oon **v**roslii nii mää annan kaikki mun laput mun lapsille.

%com.ru: vzroslyj: взрослый

%com.fi: aikuinen

Ven. adjektiivi.

Katso esim. liite 1: 103, 137, liite 3: 350, 371.

T 6 Ven. taivutettu lekseemi suom. kontekstissa. (Leks.)

*NAS: miks tää **r**astaajala tälle?

%com.ru: rastajalo: растаяло

%com.fi: sulii
Ven. verbi preteritissä.
Katso esim.liite 1: 120, 142, liite 3: 308, 359.

T 7 Yhdyssanat tai uudissanat suom. kontekstissa. (Leks.)

*ANN: onko tänään **karkkidien**?
%com.ru: den: день
%com.fi: päivä
Suom. substantiivi + ven. substantiivi.
Katso liite 1: 163, liite 3: 302, 328.

T 8 Monisanaiset ven. lausumat ja sanaliitot suom. kontekstissa. (Synt.+leks.)

*NAS: äiti mulla ei **diishit nos**.
%com.ru: dishit: дышит, nos:нос
%com.fi: hengitä, nenä (tark. nenä on tukossa)
Ven. verbi + subst.
Katso liite 1: 112, 144, liite 3: 305, 366.

T 9 Ven. sanajärjestys tai rektio suom. lauseessa suom. kontekstissa. (Synt.)

*ANN: jos se ei kohta pue nii sen **pitää jäähä korissa**.
%com.ru: ostavatsja doma: оставаться дома
%com.fi: jäädä kodissa-rektio venäjän kielen mukainen.
Katso liite 1: 182, 187, liite 3: 358, 365.

T 10 Ven. semanttinen aines suom. lauseessa suom. kontekstissa. (Sem.) Katso liite. 3:370

*NAS: lisätäänkö vähän **höyryä**?
com.ru: добовить ли пар?
com.fi: venäjäksi löylystä käytetään sanaa höyry = пар ja sitä aina lisätään, добовить = lisätä. Suomeksi usein heitetään löylyä.
Katso liite. 3:370

Koodien yhdistymistyytit: venäjänkielinen konteksti:

T 1 Ven. foneemi suom. lekseemissä ven. kontekstissa. (Leks.+fon.)

*NAS: eetta **kiraffi**.
%com.ru: это жираф
%com.fi: se on kirahvi
Suom. substantiiviin liittyy foneemit -ff, mikä on ven. mukainen ääntämys `dziraf´, jossa sanan paino on toisella tavulla, jolloin myös `f´ ääntyy pitempänä.

T 2 Suom. foneemi ven. lekseemissä ven. kontekstissa. (Fon.)

*ANN: ja buuru joogurt.
com.ru: я буду югurt
com.fi: minä otan jogurttia.
Ven. verbin d-äänne muuttuu r:ksi, mikä on tampereen murteen vaikutusta.
Katso liite 2: 237, 249, katso liite 4: 439.

T 3 Suom. taivutettu tai perusmuotoinen lekseemi+ ven. morfeemi ven. kontekstissa. (Leks.+morf.)

*NAS: паара **kuti** minjaa.
%com.ru: папа щекотай меня.
%com.fi: isä kutita minua.
Suom. verbistä on muodostettu ven. imperatiivimuoto lyhentämällä verbi i-loppuiseksi.
Katso liite 2: 239, 262, liite 4: 426, 449.

T 4 Ven. taivutettu tai perusmuotoinen lekseemi+ suom. morfeemi ven. kontekstissa.

(Morf.)

*ANN: suda jisho naado stupenkit pastroit.

%com.ru: суда надо ещё ступенки построить.

%com.fi: tähän pitää vielä rakentaa askelmat.

Venäjän substantiiviin liittyy monikon nominatiivin t-päätte.

Katso liite 2: 232, 241, liite 4: 406, 435.

T 5 Suom. perusmuotoinen lekseemi ven. kontekstissa. (Leks.)

*NAS: mooshna ja rajeeđu mukana kvratsuu?

%com.ru: можно я поеду с тобой к врачу?

%com.fi: saanko minä lähteä sinun kanssa lääkäriin?

Suom. adverbi.

Katso liite 2: 221, 244, liite 4: 404, 429.

T 6 Suom. taivutettu lekseemi ven. kontekstissa. (Leks.)

*ANN: u maami niet tossuja.

%com.ru: у мамы нет табочек

%com.fi: äidillä ei ole tossuja

Suom. substantiivi mon.partitiivissa.

Katso liite 2: 215, 238, liite 4: 416, 418.

T 7 Yhdyssanat ta uudissanat ven. kontekstissa. (Leks.)

*ANN: eetta kak mjatsik i ulkomjatsik

com.ru: это как мячик и как мячик на улице.

com.fi: tämä on kuin pallo ja ulkopallo, huom. yhdyssanan ensimmäinen osa suomen kielen vaillinainen substantiivi.

Katso liite 2: 251, 252, liite 4: 440.

T 8 Monisanaiset suom. lausumat ja sanaliitot ven. kontekstissa. (Synt.+leks.)

*ANN: паара määkin haluun sok.

%com.ru: папа я тоже хочу сок

%com.fi: isä minäkin haluan mehua

Suom. pronomini + verbi.

Katso liite 2: 211, 234, liite 4: 412, 430.

T 9 Suom. sanajärjestys tai rektio ven. lauseessa ven.

kontekstissa. (Synt.)

*NAS: niet paapa nie jisho.

com.ru: нет папа ещё не.

com.fi: ei, isä vielä ei.

Sanajärjestys suom. mukainen, kieltosana adverbin edellä.

liite 2: 242, 261, liite 4: 437, 459.

T 10 Suom. semanttinen aines ven. lauseessa ven.

kontekstissa. (Sem.)

*ANN: ja etat sapah suda na ruuku palazhu.

com.ru: я побрызгаю духи на руку.

com.fi: minä laitan tätä hajua käteen.

Venäjäksi ei voi ´laittaa´ hajuvettä vaan sitä pirskoitetaan.

Venäjän kielessä ei käytetä sanaa "haju" puhuttaessa hajuvesistä, tämäkin mielestäni suomen kielen vaikutusta.

Katso liite 2: 255, 269, liite 4: 441, 458.

Taulukko 1. Yhdistymistyyppit ja kielen tasot konteksteittain.

Yhdistymistyyppit		Suomenk. konteksti	Venäjänk. konteksti
T1	Ven. foneemi+suom. lekseemi	Fonologinen	Leks. + fon.
T2	Suom. foneemi+ven. lekseemi	Leks. + fon.	Fonologinen
T3	Ven. morfeemi+suom. lekseemi	Morfologinen	Leks. + morf.
T4	Suom. morfeemi+ven. lekseemi	Leks. + morf.	Morfologinen
T5	Perusmuotoinen lekseemi	Leksikaalinen	Leksikaalinen
T6	Taivutettu lekseemi	Leksikaalinen	Leksikaalinen
T7	Yhdyssana/uudissana	Leksikaalinen	Leksikaalinen
T8	Monisanaiset lausumat	Syntaktinen + leks.	Syntaktinen + leks.
T9	Sanajärjestys tai rektio	Syntaktinen	Syntaktinen
T10	Semanttinen aines	Semanttinen	Semanttinen

7.2 Aineiston analyysi yhdistymistyyppien ja kielentasojen mukaan A:lla ja N:lla.

Vaikka lapset ovat simultaanisesti kaksikielisiä, käyttävät he yleensä keskinäisissä keskusteluissaan suomea, joten olen jaotellut heidän puhunnoksensa toisilleen aina suomenkieliseen kontekstiin ja analysoinut puhunnokset suomenkielen näkökulmasta käsin.

Jokaisessa esimerkissä on ilmoitettu koodien yhdistymistyyppi (luku 4.2) ja jos on katsottu tarpeelliseksi, on myös selitetty tarkemmin, mikä juuri kyseisessä puhunnoksessa perustelee tiettyyn tyyppiin kuulumisen. Samoin on ilmoitettu, mitä kielen tasoa kukin koodin yhdistymistyyppi edustaa. Sama puhunnos voi sisältää sekä useamman yhdistymistyyppin että kielen tason. Nämä on aineistossa merkitty.

Useamman yhdistymistyyppin ja tason esiintyminen samassa puhunnoksessa johtuu siitä, että puhunnokset ovat usein monisanaisia ja niin monimuotoisia, että jokaiselle tapaukselle ei ole järkevää tehdä omaa luokkaa. Esim. yksi sana voi sisältää fonologisen, morfologisen ja leksikaalisen tason ”otan **sliviä** ” sliva=luumu (leks.) + i (fon.) + ä (morf.). Aineistoa on yhteensä 419 puhunnosta, joissa koodien yhdistymistapauksia tyyppien mukaan laskettuna oli yhteensä 507 kappaletta.

Taulukko 2. Koodien yhdistymistyytit A:n ja N:n puhunnoksissa konteksteittain.

Tyytit	A:n koodien yhdistyminen		N:n koodien yhdistyminen	
	Suom.konteksti	Ven.konteksti	Suom.konteksti	Ven.konteksti
T1	0	0	11	1
T2	28 + 10	7 + 21	8	1
T3	2	7	1	2
T4	63	13	40	3
T5	42	24	25	20
T6	7	21	4	9
T7	6	7	9	7
T8	16	25	12	13
T9	3	19	4	6
T10	0	23	2	16

7.2.1 A:n yhdistyneet lausumat suomenkielisessä kontekstissa.

A:n puhunnoksia suomenkielisessä kontekstissa oli 134 kappaletta ja niissä koodien yhdistymisiä 174 kpl. Kielen tasot ja koodien yhdistymistyytit A:n puhunnoksissa: kts. liite numero 1.

7.2.2 A:n yhdistyneet lausumat venäjänkielisessä kontekstissa.

A:n puhunnoksia venäjänkielisessä kontekstissa oli 127 kappaletta ja niissä koodien yhdistymisiä 167 kpl. Kielen tasot ja koodien yhdistymistyytit A:n puhunnoksissa kts. liite numero 2.

7.2.3 N:n yhdistyneet lausumat suomenkielisessä kontekstissa.

N:n puhunnoksia suomenkielisessä kontekstissa oli 91 kappaletta. Niissä koodien yhdistymisiä oli 116 kpl. Kielen tasot ja koodien yhdistymistyytit N:n puhunnoksissa kts. liite numero 3.

7.2.4 N:n yhdistyneet lausumat venäjänkielisessä kontekstissa.

N: n puhunnoksia venäjänkielisessä kontekstissa oli 68 kappaletta. Niissä koodien yhdistymisiä oli 78 kpl. Kielen tasot ja koodien yhdistymistyytit N:n puhunnoksissa kts. liite numero 4.

7.3 Koodien yhdistyminen kielen tasojen mukaan.

Koodien yhdistymistapaukset aineistossa ovat niin monimuotoisia, että tarkka jaottelu selkeisiin luokkiin vain yhden kielen tason mukaan ei ollut mahdollista, vaan on

käytetty myös yhdistelmiä esim. koodien yhdistyminen on fonologinen ja leksikaalinen tai syntaktinen ja leksikaalinen. Kaikkiaan siis yhdistymistapauksia tyyppien T1-T10 mukaan on 507, mutta edellä todetusta johtuen kielen tason mukaan yhdistymisiä on enemmän, joten esim prosenttiosuudet ovat vain suuntaa-antavia. Yhdessä lekseemissä voi siis olla morfologinen + leksikaalinen ja fonologinen + leksikaalinen yhdistymistyyppi esim. ”otan sokkia” (suom. konteksti). Sana **sok**=mehu, **i**-foneemi ja **a**-päätte. Huom. laskelmissa leksikaalista ei oteta huomioon kahta kertaa edellisen kaltaisissa tapauksissa.

Taulukko 3. A:n ja N:n koodien yhdistyminen kielen tason mukaan konteksteittain.

Tasot	A:n koodien yhdistyminen						N:n koodien yhdistyminen					
	Suom. kont.			Ven. kont.			Suom.kont.			Ven. kont.		
		Yht.			Yht.		Yht.		Yht.		Yht.	
Fonologinen	0			7+		=29	11			1		
				21								
Leks.+ fon.		28+	=38		0			8	= 19		1	= 2
		10										
Morfologinen	2			13			1			3		
Leks.+ morf.		63	=65		7	= 20		40	= 41		2	= 5
Leksikaalinen (leks.+leks.fon. +leks.morf.)	55		=158	52		= 59	38		= 86	36		= 39
Synt. + leks.	16			25			12			13		
Syntaktinen		3	=19		19	= 44		4	= 16		6	=19
Semanttinen			0			23			2			16

7.3.1 Fonologinen koodien yhdistyminen

Aineistosta löytyi kahdentyyppistä fonologista koodien yhdistymistä, fonologista ja fonologista + leksikaalista. Ensimmäisessä tyyppissä T1 yhdistyvät venäjän foneemi + suomen lekseemi suomen tai venäjän kontekstissa. Toisessa tyyppissä T2 yhdistyvät suomen foneemi + venäjän lekseemi suomen tai venäjän kontekstissa. Niinpä kielestä riippuen fonologian lisäksi yhdistyi myös leksikko. Foneemi saattoi yhdistyä lekseemin alkuun, keskelle tai loppuun esim: **hleipä** (leipä), **buuru** (buudu=aion), **sokki** (sok=mehu).

Kaikki tapaukset huomioiden (A, N ja molemmat kielet) fonologista koodien yhdistymistä oli 41 ja fonologista + leksikaalista 47, yhteensä siis 88/507. Molempien fonologisten tyyppien yhteinen prosentuaalinen osuus koko aineistosta on noin 17 %.

Produktiivisin tapaus fonologisessa yhdistymisessä on suomen kielen i-foneemin liittyminen venäjänkielisen konsonanttiloppuisen substantiivin perään.

7.3.2 Morfologinen koodien yhdistyminen

Morfologista yhdistymistä oli myös kahdenlaista, morfologista ja morfologista + leksikaalista. Morfologisessa koodien yhdistymisessä yhdistyivät venäjän morfeemi suomen lekseemiin suomen kontekstissa tai suomen morfeemi venäjän lekseemiin venäjän kontekstissa. Morfologinen + leksikaalinen -yhdistymisessä venäjän morfeemi liittyi suomen lekseemiin venäjän kontekstissa tai suomen morfeemi venäjän lekseemiin suomen kielen kontekstissa. Kielestä riippuen yhdistyi siis myös leksikko.

Morfologinen koodien yhdistyminen oli mm. sellaista, että lekseemiin yhdistyi toisen kielen sijapäätte, monikon tunnus, liitepartikkeli, prepositio, verbin jokin tunnus tai persoonapäätte . Yhdistyvä morfeemi saattoi olla sanan edessä, keskellä tai lopussa esim: vkeittiössä (keittiössä) venäjän v-prepositio, joka mm. vastaa suomen kielen inessiivin ssa/ssä-päätettä; haarukun (haarukan), venäjän kielen akkusatiivin u-päätte (feminiinisukuisilla sanoilla), joka mm. ilmaisee objektia; kniigasta (iz knigi = kirjasta), venäjän lekseemiin yhdistyy suomen kielen elatiivin sta-päätte.

Kaikki tapaukset huomioiden morfologista yhdistymistä oli 19 ja morfologista + leksikaalista 112, yhteensä 131/507. Prosentuaalinen osuus koko aineistosta oli noin 26 %. Produktiivisinta oli suomen sijapäätteiden (erityisesti partitiivin) yhdistyminen venäjän substantiiveihin.

7.3.3 Leksikaalinen koodien yhdistyminen

Leksikaalisessa koodien yhdistymisessä voi olla mukana myös fonologinen tai morfologinen kielen taso. Leksikaalisessa yhdistymisessä lekseemi saattoi yhdistyä perusmuodossa tai taivutetussa muodossa toiseen kieleen tai siihen liittyi toisen kielen foneemeja tai morfeemeja. Leksikaaliseen koodien yhdistymiseen kuului myös yhdyssanojen muodostuminen yhdistämällä osat molemmista kielistä sekä kontaminaation tai merkityksen siirron avulla saadut uudissanat. Esimerkkeinä näistä: emmä halua **jest** (emmä halua syödä), hammas**pasta** (hammastahna), **lipka** (kepka + lippis = lippalakki), **studentit** (ven. opiskelijaa tarkoittava lekseemi tarkoittamassa suomen kielessä mitä tahansa paperiliuskaa).

Kaikki tapaukset yhteensä fon. + leks., morf. + leks.(huomaa jos fon. + leks. sisältyy samaan tapaukseen morf. + leks. tapauksen kanssa vain toinen leks. huomioidaan laskuissa päällekkäisyyksien välttämiseksi) ja leks. oli leksikaalisia yhdistymiä 340/507. Prosentuaalinen osuus koko aineistosta on noin 67 %. Eniten leksikaalista yhdistymistä tapahtui perusmuotoisten ja taivutettujen lekseemien yhdistymisellä toiseen kieleen ja toisen kielen perusmuotoisen tai taivutetun lekseemin ja toisen kielen morfeemin yhdistymisellä kts. ed. morfologinen + leksikaalinen koodien yhdistyminen.

7.3.3 Syntaktinen koodien yhdistyminen

Syntaktiseen koodien yhdistymiseen kuuluivat monisanaiset toisen kielen lauseet tai sanaliitot, jolloin kyseessä on myös leksikaalinen yhdistyminen. Niiden lisäksi sanajärjestys, rektio tai semanttinen aines voi olla toisen kielen mukainen, vaikka puhunnos muuten oli yksikielinen. Esimerkkejä tällaisista: ”**mulle** pitää pissata” (minun pitää), ”voiko **alexille** mennä kaverille” (voiko alex), ”onksse jääny sulla **työlle**” (jäänyt työhön) . Kaikki syntaktiset tapaukset mukaan laskien niitä oli 98/507 . Prosentuaalinen osuus kaikista tapauksista on noin 19 % . Monisanaiset lauseet olivat aika yleisiä, samoin verbirektion lainautuminen kumpaankin suuntaan.

7.3.4 Semanttinen koodien yhdistyminen

Semanttinen koodien yhdistyminen on tässä aineistossa hyvin verbivoittoista. Suomen kielen laajakäyttöiset verbit yhdistyivät venäjän kieleen ilmauksissa, joissa venäjäksi olisi täytynyt käyttää tilannesidonnaisempaa verbi-ilmausta. Esim. laittaa -verbin käyttö riippuu venäjän kielessä objektista (vertikaalinen vai horisontaalinen asento, vrt. kukkamaljakkotai lautanen) ja mennä- ja tulla-verbien käyttö riippuu kulkuneuvosta (lentää, kävellä, ajaa). Useissa suomen kielen tulla-ilmauksissa ei voi ollenkaan käyttää venäjän liikeverbejä esim. ´tuli uusi iho´ tai ´kakka tuli´. Semanttista yhdistymistä oli yhteensä 41/507 tapausta ja osuus koko aineistosta on noin 8%.

8. Yhteenveto analyysin tuloksista

8.1 A:n lausumat suomen ja venäjän kielen kontekstissa.

A:lla on **suomenkielisessä** kontekstissa eniten leksikaalista koodien yhdistymistä (55) ja siinä erityisesti venäjänkielisiä substantiiveja nominatiivimuodossa. Seuraavaksi eniten oli leksikaalismorfologista koodien yhdistymistä (63) ja siinä eniten venäjänkielen substantiiveja taivutettuina suomen kielen eri sijamuodoissa. Nämä tyypit ovat A:n puheessa usein edustettuina. Leksikaalinen + fonologinen yhdistyminen on määrältään suurehko (38) ja se johtuu venäjän kielen taka-i-foneemin ääntymisenä suomen mukaisesti etisenä. Tämä on säännöllisesti esiintyvä ilmiö A:n kielenkäytössä ja oletan hänellä olevan vaikeuksia taka-i:n tuottamisessa. Syntaktista koodien yhdistymistä oli jonkin verran (19) ja siinä eniten edustettuina olivat sanaliitot. Syntaktista yhdistymistä A:lla esiintyy puheessa melko usein. Pelkästään morfologista eli venäjän morfeemin yhdistymistä suomen kielen sanaan oli 2 kpl ja se on A:lla hyvin harvinaista. Tässä aineistossa venäjän kielen foneemit eivät yhdisty A:lla ollenkaan suomen kieleen. Ei myöskään venäjän kielen semanttinen aines.

Venäjänkielisessä kontekstissa A:lla oli voimakkainta leksikaalinen koodien yhdistyminen (52) eli venäjänkieliseen lauseeseen tuli mukaan suomen kielen perusmuotoinen tai taivutettu sana. Syntaktista yhdistymistä oli toiseksi eniten (44) ja siinä vallitsevana suomenkieliset sanaliitot ja monisanaiset lauseet. Fonologista eli suomen foneemin yhdistymistä venäjän lekseemiin oli kolmanneksi eniten (29) ja syy on sama kuin suomenkielisessä kontekstissa (taka-i). Semanttisia yhdistymisiä oli 23 ja ne olivat enimmäkseen suomenkielisten laajakäyttöisten verbien ”kääntämistä” suoraan venäjäksi venäjän kielen puhunnoksissa. Laittamista ja liikkumista ilmaisevat verbit olivat eniten edustettuina. Tämä yhdistymistapaus on A:lla hyvin säännöllinen.

Morfologista eli suomen kielen morfeemien yhdistymistä venäjän kielen lekseemiin oli 13 tapausta ja sitä esiintyi A:lla melko usein, ja se liittyi venäjänkielisiin objekti.ilmauksiin, jolloin ven. lekseemin päätteeksi tuli joko suom. partitiiviin tai genetiivin päätte. Tämä yhdistymistapaus on jäämässä A:n puheesta pois. Leksikaalista + morfologista eli suomen lekseemi + venäjän morfeemi esiintyi harvemmin (7) ja leksikaalista + morfologista eli suomen lekseemi ja venäjän foneemi ei esiintynyt lainkaan.

Alussa koodien yhdistyminen venäjänkielisessä kontekstissa saattoi johtua siitä, että A halusi tulla jollain kielellä ymmärretyksi ja silloin se kieli oli suomi. Leksikaalisista tapauksista voi vain arvailla, sillä mielestäni A osaa lähes kaikki esimerkeissä esiintyvät sanat molemmilla kielillä, joten ekvivalentin puuttumisesta ei voi olla kyse. Tätä tukee myös se, että A saattaa käyttää suomen lekseemiä venäjän

kontekstissa ja vastaavaa venäjän lekseemiä suomen kontekstissa. Voihan tietysti olla niinkin, että hän on sekoittanut kumpi on kumman kielen lekseemi. Mielestäni A on tällä hetkellä täysin tietoinen kaksikielisyydestään ja hänellä on myös ollut mahdollisuus puhua venäjää muidenkin aikuisten kuin isän kanssa, joten hän ei liitä venäjän puhumista pelkästään isään.

8.2 N:n lausumat suomen- ja venäjänkielisessä kontekstissa.

N:n koodien yhdistyminen **suomenkielisessä** kontekstissa painottuu leksikaalis-morfologiseen (40) ja leksikaaliseen (38) yhdistymiseen. Leksikaalismorfologisessa yhdistymisessä venäjän lekseemiin liittyy suomen kielen sijapäätteitä. Suomen kieleen yhdistyvät venäjänkieliset lekseemit perusmuodossa tai taivutettuina. Nämä tapaukset ovat olleet N:lla melko usein esiintyviä.

Syntaktista yhdistymistä (12) on jonkin verran sanaliittona ja venäjän rektioiden ja rakenteiden siirtymisenä suomenkielisiin lauseisiin ja tätä on usein ja se on N:n puheessa lisääntymään päin. Fonologinen koodien yhdistyminen (11) nousee esille, johtuen N:n kiinnostuksesta aakkosiin, jotka hän ääntää venäläisittäin. Tätä tyyppiä esiintyy usein. Leksikaalinen + fonologinen yhdistyminen tapahtui 8 kertaa ja siinä suomen foneemi yhdistyi venäjän lekseemiin. Tavallisinta oli venäjänkielisen konsonanttiloppuisen lekseemin muuntuminen avotavuiseksi suom. i-foneemin avulla. Tämä tapaus on N:lla hyvin tavallinen ja usein esiintyvä. Venäjän semanttinen aines yhdistyi 2 kertaa, mutta molemmat tapaukset ovat esiintyneet puheessa useasti. Morfologista yhdistymistä eli venäjän morfeemin yhdistymistä suomen kielen lekseemiin oli 1 kpl ja se on yksittäinen tapaus, mutta esiintyi aiemmin N:lla säännöllisesti (v+ ikaalinen).

N:n koodien yhdistyminen **venäjänkielisessä** kontekstissa oli lähinnä leksikaalista (36), jolloin suomen kielen lekseemi yhdistyi venäjänkieliseen lauseeseen. Syntaktista koodien yhdistymistä oli seuraavaksi eniten (19) ja ne olivat sekä suomenkielisten sanaliittojen että suomen rakenteiden ja rektioiden yhdistymistä venäjään. Pelkkää morfologista yhdistymistä eli suomen kielen morfeemin yhdistymistä venäjän kielen sanaan oli 3 ja tämä ilmiö on melko harvinainen. Leksikaalinen + morfologinen eli venäjän kielen morfeemin yhdistyminen suomen lekseemiin oli vähäistä (2). Samoin Venäjän foneemin yhdistyminen suomen lekseemiin ja suomen foneemin yhdistyminen venäjän lekseemiin oli harvinaista (1 ja 1) ja molemmat ovat yksittäistapauksia.

N on ollut jo pitkään tietoinen kaksikielisyydestään ja tutkijoiden mukaan koodien yhdistymisen jäisi silloin pois, noin 4. ikävuoden jälkeen ja sen jälkeen se olisi hyvin harvinaista. N:n koodien yhdistymisen lisääntyminen syntaktisella tasolla voisi kertoa vaiheesta, jolloin hän alkaa käyttää puheessaan molemmissa kielissä

monimutkaisempia ja vaativampia rakenteita ja muodostelee niitä itse, eikä vain toistele kuulemaansa. Jotenkin voisin kuvitella, että tällainen kehitysvaihe mahdollisesti saattaisi lisätä koodien yhdistymistä, kunnes rakenteet opitaan ja ne eriytyvät mielessä.

Venäjän foneemien yhdistyminen suomen kontekstissa on selvä asia, sillä isä on opettanut N:lle aakkoset ja äiti taas ei ja niinpä N ääntää ne venäjän mukaan. Tosin tämä tapaus on jäämässä pois, koska N aloitti syksyllä 2006 koulun ja ääntää nyt lähes kaikki aakkoset suomen mukaisesti suomen kontekstissa. Leksikaalisista yhdistymisistä voi todeta saman kuin A:llakin, ekvivalentit ovat tiedossa molemmilla kielillä.

8.3 Koodien yhdistymisen piirteet kielikontekstin mukaan

Taulukko 4. Koodien yhdistyminen tyypeittäin molemmissa kielissä.

Tyypit	Suomenk. konteksti		Venäjänk. konteksti	
	A	N	A	N
T1 ven.fon.+suom.leks.	0	11	0	1
T2 suom.fon.+ven.leks.	28 + 10	8	7 + 21	1
T3 ven.morf.+suom.leks.	2	1	7	2
T4 suom.morf.+ven.leks.	63	40	13	3
T5 perusmuotoinen leks.	42	25	24	20
T6 taivutettu leks.	7	4	21	9
T7 yhdyssana/uudissana	6	9	7	7
T8 monisanainen lausuma	16	12	25	13
T9 rektio/sanajärjestys	3	4	19	6
T10 semanttinen aines	0	2	23	16

Kielten väliset erot ja yhtäläisyydet näkyvät seuraavasti:

- ven. foneemien yhdistyminen suom. lekseemiin vs. suom. foneemin yhdistyminen ven. lekseemiin **12:75** (T1, T2)
- ven. morfeemin yhdistyminen suom. lekseemiin vs. suom. morfeemin yhdistyminen ven. lekseemiin **12:119** (T3, T4)
- ven. lekseemien yhdistyminen suomen kieleen vs. suom. lekseemien yhdistyminen venäjän kieleen **202:98** (T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7)
- ven. monisanaisten lausumien yhdistyminen suomen kieleen vs. suom. monisanaisten lausumien yhdistyminen venäjän kieleen **28:38** (T8)
- ven. rektion/sanajärjestyksen yhdistyminen suomen kieleen vs. suom. rektion/sanajärjestyksen yhdistyminen venäjän kieleen **7:25** (T9)
- ven. semanttisen aineksen yhdistyminen suomen kieleen vs. suom. kielen semanttisen aineksen yhdistyminen venäjän kieleen **2:39**. (T10)

Taulukko 5. Koodien yhdistyminen kielen tason mukaan molemmissa kielissä.

Kielen taso	Suomenk. konteksti		Yht.	Venäjänk. konteksti		Yht.
	A	N		A	N	
Fonologinen	0	11	11	7 + 21	1	29
Leksikaalinen + fonologinen	28 + 10	8	46	0	1	1
Morfologinen	2	1	3	13	3	16
Leksikaalinen + morfologinen	63	40	103	7	2	9
Leksikaalinen	55	38	93	52	36	88
Syntaktinen + leksikaalinen	16	12	28	25	13	38
Syntaktinen	3	4	7	19	9	28
Semanttinen	0	2	2	23	16	39

Kielen tasojen mukaan kielten väliset erot ja yhtäläisyydet näkyvät seuraavasti:

- fonologinen yhdistyminen suomeen vs. venäjään **12:29**
- leksikaalinen + fonologinen yhdistyminen suomeen vs. venäjään **46:1**
- morfologinen yhdistyminen suomeen vs. venäjään **3:16**
- leksikaalinen + morfologinen yhdistyminen suomeen vs. venäjään **103:9**
- leksikaalinen yhdistyminen suomeen vs. venäjään **93:88**
- syntaktinen + leksikaalinen yhdistyminen suomeen vs. venäjään **28:38**
- syntaktinen yhdistyminen suomeen vs. venäjään **7:28**
- semanttinen yhdistyminen suomeen vs. venäjään **2:39**

Kielten välillä on joitakin selkeitä eroja. Venäjän kieli ottaa vastaan suomen kielestä foneemeja ja morfeemeja, mutta suomen kieli ei juuri ota vastaan venäjän kielen foneemeja ja morfeemeja. Leksikaalinen yhdistyminen on kaksisuuntaista, mutta erittäin voimakasta venäjältä suomeen päin. Siinä sekä perusmuotoiset, taivutetut että suomen kielen foneemin tai morfeemin saaneet lekseemit yhdistyvät suomen kieleen. Syntaktinen + leksikaalinen yhdistyminen on aika tasaisesti kaksisuuntaista. Syntaktinen ja semanttinen yhdistyminen tapahtuu pääsääntöisesti suomen kielestä venäjän kieleen.

8.4 Kielen dominanssi A:lla ja N:lla

Kielten välistä dominanssia voidaan arvioida sillä perusteella, millä kielen tasolla ja miten koodien yhdistyminen tapahtuu. Aineisto jaoteltiin kymmeneen yhdistymistyyppiin sekä luokiteltiin fonologisen, morfologisen, leksikaalisen, syntaktisen ja semanttisen koodien yhdistymisen mukaan.

Yhdistymistyyppien mukaan produktiivisin tapaus oli A:lla T4 suom. kontekstissa, jossa venäjän lekseemiin yhdistyi suomen morfeemi. Toiseksi produktiivisin tyyppi oli A:lla T5 suom. kontekstissa, jossa suomen kieleen yhdistyi venäjän lekseemi. Kolmanneksi produktiivisin tyyppi oli N:lla T4 suom. kontekstissa, jossa venäjän lekseemiin yhdistyi suomen morfeemi. Neljänneksi produktiivisin tyyppi oli A:lla T2 suomen kontekstissa, jossa suomen foneemi yhdistyi venäjän lekseemiin.

Kielen tasojen mukaan produktiivisinta oli leksikaalinen yhdistyminen suomen kontekstissa A:lla ja N:lla. Kolmanneksi kielen tason mukaan tuli morfologinen ja leksikaalinen + morfologinen suomen kontekstissa. Neljänneksi produktiivisin taso oli leksikaalinen ja leksikaalinen + morfologinen venäjän kontekstissa.

Otettaessa huomioon eroja kielten välillä saadaan mielenkiintoisia tuloksia. Esim. A:lla ei yhdisty yhtään ven. foneemia suom. lekseemeihin, mutta muutama toisinpäin. Suomen kielen semanttinen aines yhdistyy venäjään, mutta ei ollenkaan

toisinpäin. Suomen kielen syntaksi yhdistyy useammin venäjään. Leksikaalinen yhdistyminen suomeen on erittäin runsasta. Suomen kielen morfeemit yhdistyvät useammin venäjän kielen lekseemeihin, mutta suomen kontekstissa.

N:lla puhtaasti fonologista yhdistymistä venäjästä suomeen on enemmän (huom. aakkostapaus). N:n suomen kieleen yhdistyy runsaasti ven. lekseemejä, joihin liittyy suom. morfeemi. Syntaktiset piirteet siirtyvät tasaisesti molempiin suuntiin. Semanttinen yhdistyminen on dominoiva suomesta venäjään päin. Morfeemeja ei juurikaan yhdisty venäjästä suomeen.

Näiden tulosten perusteella pitäisin A:n kohdalla suomen kieltä fonologisesti, morfologisesti, syntaktisesti ja semanttisesti dominoivampana. Venäjän kieli puolestaan on selvästi leksikaalisesti dominoiva suomeen nähden. N:n suomen kielessä vaikuttaisi vallitsevan semanttinen ja morfologinen dominanssi. Venäjän kielessä on vallitsevana leksikaalinen dominanssi. Syntaktisleksikaalinen taso yhdistyy tasaisesti molempiin suuntiin.

9. Loppusanat

Tutkimusaiheena oli koodien yhdistyminen, yhdistymistyyppit ja kieltenvälinen dominanssi kaksikielisten lasteni kielissä. Kaksikielisyys voi olla simultaanista tai suksessiivista riippuen siitä onko kielet opittu yhtä aikaa vai peräkkäin. A ja N ovat simultaanisesti kaksikielisiä, sillä heille on puhuttu molempia kieliä heidän syntymästään saakka. Kaksikielisuuden kehittymiseen kuuluu olennaisena osana koodien yhdistyminen eli kaksi kieltä yhdistyy tahattomasti toisiinsa fonologisella, morfologisella, leksikaalisella, syntaktisella tai semanttisella tasolla.

Tarkoitukseni oli kartoittaa, minkä tyyppistä koodien yhdistymistä A:lla ja N:llä on ja onko yhdistymistapausten ja kielikontekstien välillä havaittavissa selviä eroja sekä sen perusteella arvioida kielten välistä dominanssia. Tutkimus oli ensisijaisesti kvalitatiivinen ja laskennallisia menetelmiä on käytetty lähinnä antamaan viitteitä kvalitatiivisen analyysin tulosten painotuksista.

Yhdistymistyyppinä oli 10 + 10 molemmat kontekstit huomioon ottaen. Puhunnokset luokiteltiin yhdistymistyyppeihin sen mukaan mitkä kielen osat yhdistyivät esim. A-kielen foneemi α -kielen lekseemiin tai α -kielen rektio A-kielen lauseeseen. Produktiivisimmat yhdistymistyyppit olivat T2, T4, T5, T6 ja T8. Kaksikielisten lasteni koodien yhdistymistapaukset olivat pääsääntöisesti fonologisia, leksikaalisia tai leksikaalimorfologisia sekä syntaktisia. Suomenkielisessä kontekstissa koodien yhdistyminen oli leksikaalista ja usein leksikaalimorfologista, jolloin venäjän kielen lekseemiin liittyi suomen kielen morfeemeja. Venäjän kielen lekseemiin liittyi myös foneemeja melko usein. Venäjänkielisessä kontekstissa oli eniten leksikaalista, syntaktista ja semanttista koodien yhdistymistä. Puhunnosten rakennetta ei tässä tutkimuksessa analysoitu, mutta totean kuitenkin, että molemmissa konteksteissa yhdistyvä osa sijoittuu useimmissa tapauksissa joko puhunnoksen loppuun tai loppuosaan.

Yhtenä selkeästi erottavana piirteenä kielten välillä voi mainita sen, että suomenkielisessä kontekstissa venäjän kielen lekseemit saivat usein suomen morfeemin tai foneemin kun taas vastaavasti venäjänkielisessä kontekstissa suomen kielen sanoihin ei juuri liittynyt venäjän morfeemeja tai foneemeja. Tämä kielisi Petersenin hypoteesin mukaan siitä, että suomi olisi dominoiva kieli ja venäjä ei-dominoiva.

Tässä tutkimuksessa dominanssia tarkasteltiin kuitenkin laajemmin, ottaen huomioon kaikki kielen tasot. Dominanssi jaettiin fonologiseen, morfologiseen, leksikaaliseen, syntaktiseen ja semanttiseen. A:lla on suomen kielessä fonologinen, morfologinen, syntaktinen ja semanttinen dominanssi ja venäjän kielessä leksikaalinen

dominanssi. N:lla on suomen kielessä morfologinen ja semanttinen dominanssi ja venäjän kielessä leksikaalinen dominanssi. Syntaktisesti ei dominoi kumpikaan kieli eli kyseessä olisi syntaktisesti kielibalanssi. Tämä vahvistaisi olettaa, että molemmat kielet ovat keskimääräisesti vahvat, eikä kielten välinen dominanssi riipu pelkästään fonologismorfologisesta koodien yhdistymisestä, sillä molemmilla kielillä on omat kielen tasojen mukaiset vahvuutensa.

Koodien yhdistymisten syitä on vaikea arvioida ja ne liittyvät paljon lapsen ikäkauteen, kehitysvaiheeseen ja syötökseen. Vanhempien omalla kielenkäytöllä ja suhtautumisella koodien yhdistymiseen on luonnollisesti vaikutusta.

Jatkotutkimuksen kohteena voisi olla mm. yhdistymistyyppien tarkempi tutkiminen: niissä esiintyvät sanaluokat, sijamuodot ja verbirektiot. Fonologisen koodien yhdistymisen osalta voisi tutkia tarkemmin venäjän lekseemien vokaalien pidentymistä ja konsonanttien kahdentumista suomenkielisessä kontekstissa. Lauseenjäsenten osalta on aineiston tarkastelu kesken esim. kaksinkertaiset objektit vaatisivat tutkimista. Puhunnosten rakenteen ja puhefunktioiden tutkiminen olisi hyödyllistä dominanssin jatkotutkimuksen kannalta. Lisäksi ajallista muutosta ei tutkittu ollenkaan lasten koodien yhdistymisessä ja kielten välisessä dominanssissa. Se olisi mahdollista etenkin A:n osalta, koska puhunnokset on kirjattu koko keruuajalta kuukausittain.

LÄHTEET

- ARNBERG, LENORE 1989 (1987): *Tavoitteena kaksikielisyys*. Englanninkielinen alkuteos 'Raising Children Bilingually: The Pre-school Years'. Suomentanut Outi Peck. Clevedon, Philadelphia: Multilingual Matters Ltd.
- GEBER, ERIK (TOIM.) 1996: *Suomen kielen kontrastiivinen opas*. Helsinki: Opetushallitus.
- GROSJEAN, FRANCOIS 1982: *Life with Two Languages: An Introduction to Bilingualism*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- HANSEGÅRD, NILS ERIK 1979: *kaksikielisiä vai puolikielisiä?* Suomentaneet Outi Honkasalo, Riitta Matilainen ja Päivi Skille. Tietolipas 81. Vaasa: SKS
- HASSINEN, SIRJE 2002: *Simultaaninen kaksikielisyys. Läheiset sukukielet viro ja suomi rinnakkain*. Acta unversitatis ouluensis B Humaniora 43. Oulu: Suomen ja saamen kielen ja logopedian laitos, Oulun yliopisto.
- LEIWO, MATTI 1980: *Lapsen kielen kehitys*. Kielitieteen peruskirjallisuutta. Tampere: Gaudeamus.
- PARIKKA, KIRSI 1995: *Kaksikielisen identiteetti – suomenruotsalaisten nuorten kokemana*. – Juhani Jussila & Raimo Rajala (toim.), *Rajanylityksiä: monipuolistuva kasvatustutkimus tieteiden kentässä. XVI Kasvatustieteen päivät Rovaniemellä 24.–26.11.1994* s. 299-307. Rovaniemi: Lapin yliopiston Kasvatustieteellisiä julkaisuja C. Katsauksia ja puheenvuoroja 10.
- PETERSEN, JENNIFER 1988: *Word-internal code-switching constraints in a bilingual child's grammar*. Linguistics. Vol. 26. Number 3.
- ROMAINE, SUZANNE 1989: *Bilingualism*. Language in society 13. Oxford UK & Cambridge USA: Blackwell.

RONTU, HEIDI 2005: *Språkdominans i tidig tvåspråkighet. Barnets kodväxling i kontext*. Åbo: Åbo Akademis förlag – Åbo Akademi university press.

SAVINAINEN-MAKKONEN, TUULA 2000: *Suomalainen lapsi fonologiaa omaksumassa*. Helsinki: Publications of the department of phonetics university of Helsinki. Helsingin yliopiston fonetiikan laitoksen julkaisuja 42.

SKUTNABB-KANGAS, TOVE 1988: *Vähemmistö, kieli ja rasismi*. Apunaan Ilka Kangas ja Lea Kangas. *Linguistica & philologica* –sarja. Helsinki: Gaudeamus.

Liite 1.

5.1.1. A:n koodien yhdistyminen suomalaisessa kontekstissa.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: December 2003
@age of ANN: 2:2
@situation: free talk with mother or sister
@location: home
@language: Finnish/Russian
@comment: litteroinut SR

101 T5 leks.
@situation: Ann is playing with little cars on the floor and talking by herself.
*ANN: tämä menee **sudaa** ja tämäkin...
%com.ru : suda: сюда
%com.fi: tänne
Ven. adverbii.

102 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Ann says that there is a picture of a cake in a birthday-card.
*ANN: äiti tässä on **torttia**.
%com.ru : tort: торт
%com.fi: kakku.
Ven.substantiiviin liittyy suom. i-foneemi ja partitiivin a-pääte.

103 T5 leks.
@situation: Ann says that her mitten is red.
*ANN: äiti tämä on **kasnaja** lapane.
%com.ru: krasnaja: красная
%com.fi: punainen
Ven. adjektiivii.

104 T3 morf.
@situation: Ann is sitting at the table and asks for a fork.
*ANN: mä haluan **haarukun**.
%com: Venäjän kielessä akkusatiivin pääte a-päätteisillä sanoilla on u.Huom. lisäksi suomen genetiivin n-pääte.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: January 2004
@age of ANN: 2:3

105 T5 leks.
@situation: Ann comes to the kitchen and refuses to eat.
*ANN: äiti emmä halua **jest**.
%com.ru: jest: есть
%com.fi: syödä
Ven. verbi.

106 T2 leks.fon.
@situation: Mother is reading a paper and Ann talks about it to her.
*ANN: sulla on äiti **kasetti**.
%com.ru: gazeta: газета
%com.fi: lehti
Ven. substantiivin, jonka viimeinen äänne muuttunut a:sta i:ksi.

107 T2 leks.fon. ja T4 leks.morf.
@situation: Ann says that mother is not allowed to read a paper.
*ANN: äiti sä et saa lukee **kasettia**.
%com: kts.106
Ven. substantiiviin liittyy suom. i-foneemi ja partitiivin a-pääte.

108 T5 leks.
@situation: Ann says that it's our car on the schoolyard.
*ANN: tuolla on **nasha** auto.
%com.ru: nasa : наша
%com.fi: meidän
Ven. pronomini.

109 T5 leks.
@situation: Ann says that there is the moon in the sky.
*ANN: äiti tuolla on **luna**.
%com.ru: luna: луна
%com.fi: kuu
Ven. substantiivi.

110 T5 leks.
@situation: Ann says that her tights are red.
*ANN: mulla on punaset **kokki**.
%com.ru: kolgotki: колготки
%com.fi: sukkahousut
Ven. substantiivi.

111 T5 leks.
@situation: Ann asks has her sister got a night-wear on.
*ANN: nastja onko sulla **pisama**?
%com.ru: pizama: пижама
%com.fi: pyjama
Ven. substantiivi.

112 T8 synt.leks.
@situation: Ann says that she knows a number in a card.
*ANN: äiti mää osaan **pät liet**.
%com.ru: pjät liet: пять лет
%com.fi: viisi vuotta
Ven. numeraali + substantiivi.

113 T5 leks.
@situation: Ann sees that her sister dropped a crumb of a biscuit.
*ANN: sulta tippu **peenie**.
%com.ru: petsenie : печение
%com.fi: keksi
Ven. substantiivi.

114 T5 leks.
@situation: Ann shows her glass of juice to mother.
*ANN: äiti mulla on tässä **sok**.
%com.ru: sok: сок
%com.fi: mehu
Ven. substantiivi.

115 T5 leks.
@situation: Ann continues to speak about her juice.
*ANN: tää on **aransevaja** mehu
%com.ru: oranzevaja: оранжевая
%com.fi: oranssi Ven. adjektiivi.

116 T8 synt.leks. ja T4 leks.morf.
@situation: Mother is taking honey from a jar and Ann thinks that it's a table oil.

*ANN: **Eetta maslaa.**

%com.ru: eto maslo: это масло

%com.fi: se on voita.

Monisanainen lausuma, jossa ven.substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-pääte.

Ven. pronomini + substantiivi.

117 T5 leks.

@situation: Mother says how a nice sweater with a bear on it Ann has got on.

*MOT: on hieno nallepusero.

*ANN: tässä puserossa on **miska** ei oo nallepusero.

%com.ru: miska: миска

%com.fi: nalle

Ven. substantiivi.

118 T4 leks.morf.

@situation: Ann shows her father's writing on a paper.

*ANN: iskä on **piissanut** tähän paperiin.

%com.ru: pisat: писать

%com.fi: kirjoittaa

Ven. verbiin liittyy suom. perfektin nut-pääte.

119 T4 leks.morf.

@situation: Ann is furious to her mother and threatens to give her a smack on a bottom.

*ANN: mää annan sulle **poopalle.**

%com.ru: popa: попа

%com.fi: pylly

Ven. substantiiviin liittyy suom. allatiivin pääte-lle.

120 T6 leks.

@situation: Ann asks for a stick.

*ANN: äiti anna mulle **paalotsku.**

%com.ru: palotsku: палочку

%com.fi: tikku

Ven. substantiivi ven. akkusatiivissa.

121 T8 synt.leks.

@situation: Ann is complaining that her nappy is too tight.

*ANN: tää on **tesnoo** tää **pampers.**

%com.ru: tesno: тесно, pampers: памперс

%com.fi: tiukka, vaippa

Ven. adverbi + substantiivi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother

@birth of ANN: 16-OCT-2001

@date: February 2004

@age of ANN: 2:4

122 T5 leks.

@situation: Ann says that her sister has a big head.

*ANN: sulla on iso **galavaa.**

%com.ru: golovà: голова

%com.fi: pää

Ven. substantiivi.

123 T5 leks.
 @situation: Ann watches her sister eating juice-stick.
 *ANN: toi ei oo **vkusnaja**.
 %com.ru: vkusnaja: вкусная
 %com.fi: herkullinen
 Ven. adjektiivivi.

124 T4 leks.morf.
 @situation: Ann wants to take a magic-wand.
 *ANN: mää otan ton **palkan**.
 %com.ru: palka: палка
 %com.fi: keppi
 Ven. substantiiviin liittyy suom. genetiivin n-pääte.

125 T5 leks.
 @situation: Ann says that she has told to father about her snot.
 *ANN: mää sanoin iskälle että mulla on **sopli**.
 %com.ru: sopli: сопли
 %com.fi: räkä
 Ven. adjektiivivi.

126 T4 leks.morf.
 @situation: Ann is waiting for a sandwich and says that father is going to put some ham on it.
 *ANN: iskä laittaa mulle **vitsinuu**.
 %com.ru: vetsina: ветчина
 %com.fi: kinkku
 Ven. substantiivi ven. akkusatiivissa ja suomen puhekielinen partitiivi, vokaalin pidennys -uu vs. -ua.

127 T2 leks.fon.
 @situation: Ann asks for a small remote-control.
 *ANN: äiti anna mulle pikku **pultti**.
 %com.ru: pult: пулт
 %com: kaukosäädin
 Ven. substantiiviin liittyy suom. i-foneemi.

128 T9 synt. T5 leks.
 @situation: Ann is going out a second time for that day.
 *ANN: me oltiin ulossa ja **jisho** mennään ulos.
 %com.ru: jistso: ещё
 %com.fi: vielä
 Ulossa-muoto voisi tulla venäjän prepositio + substantiivi-ilmauksesta - na ulitse, joka käännetään suomeksi yhdellä sanalla - ulkona.
 Ven. adverbivi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: March 2004
 @age of ANN: 2:5

129 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Ann is coming from a walk with father.
 *MOT: miks sulla on noin märät saappaat?
 *ANN: no koska **darogissa** oli niin märkää.
 %com.ru: daroga: дарога
 %com.fi: tie
 Ven. substantiiviin liittyy suom. i-foneemi ja inessiivin ssä-pääte.

130 T5 leks.
@situation: Ann tells her sister that she is going to climb on the bed too.
*ANN: määki kiipeen **karvat**.
%com.ru: kravat: кравать
%com.fi: sänky
Ven. substantiivi.

131 T8 synt.leks.
@situation: Mother and father demand girls' brother to tidy up everything from his writing-desk.
*ANN: otaks sää äiti alessin **nastale** pois?
%com.ru: na stole: на столе
%com.fi: pöydällä
Ven. prepositio + substantiivi.

132 T4 leks.morf.
@situation: Ann is watching a photo where brother is without a jacket.
*ANN: ei oo laittanu **kurkkaa** päälle.
%com.ru: kurtka: куртка
%com.fi: pusakka
Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin-a.

133 T4 leks.morf.
@situation: Ann asks whether mother is coming to see the lake too.
*ANN: tuuks sääki äiti **oozeraa** kattomaa?
%com.ru: ozero: озеро
%com.fi: järvi
Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin -a.

134 T4 leks.morf.
@situation: Ann asks her sister to cut with a knife a play clay for her.
*ANN: voiks sää mulle tän veitsellä **reezata**?
%com.ru: rezat: резать
%com.fi: leikata
Ven. verbiin liittyy infinitiivin ta-pääte.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: April 2004
@age of ANN: 2:6

135 T5 leks.
@situation: Ann asks why the wall of a dressing-room is violet.
*ANN: äiti miks toi seinä on **leettavaja**?
%com.ru: fioletovaja: фиолетовая
%com.fi: violetti
Ven. adjektiivi.

136 T5 leks.
@situation: Ann is amazed that she has got two biscuits.
*ANN: annoiks sää mulle kaks **petseenie**?
%com.ru: petsenie: печение
%com.fi: keksi
Ven. substantiivi.

137 T5 leks.
 @situation: Ann says that a talc is delicious.
 *ANN: se on **vkusna**.
 %com.ru: vkusno: вкусно
 %com.fi: maukasta
 Ven. adverbii.

138 T5 leks.
 @situation: Ann sees a long shirt and asks isn't it mother's shirt.
 *ANN: äiti onko toi sun **halat**?
 %com.ru: halat: халат
 %com.fi: yöpaita/kylpytakki
 Ven. substantiivi.

139 T5 leks.
 @situation: Ann says that a soft toy animal is her chicken.
 *ANN: toi on mun **siploonak**.
 %com.ru: tsypljonok: циплёнок
 %com.fi: kananpoika
 Ven. substantiivi.

140 T5 leks.
 @situation: Ann tells that there is snow at the outside.
 *ANN: äiti kato **senk**.
 %com.ru: sneg: снег
 %com.fi: lumi
 Ven. substantiivi.

141 T5 leks.
 @situation: Ann asks for a bread.
 *ANN: anna mulle **hhep**.
 %com.ru: hleb : хлеб
 %com.fi: leipä
 Ven. substantiivi.

142 T6 leks.
 @situation: Ann is going to have a bath and she says mother is not to come to a bathroom.
 *ANN: äiti sää et tuu **vannuju**.
 %com.ru: vannuju: ванную
 %com.fi: kylpyhuoneeseen
 Ven.substantiivi ven. akkusatiivissa.

143 T6 leks.
 @situation: Mother is washing Ann's hair with a new shampoo and Ann asks what is that smell.
 *ANN: mikä täälä **paahnet**?
 %com.ru: pahnet: пахнет
 %com.fi: haisee
 Ven. verbi y.3.p:ssa.

144 T8 synt.leks.
 @situation: Ann's brother claims that Ann has dirty legs and Ann disagrees.
 *ANN: mulla ei oo **käsnie noogi**.
 %com.ru: grjasnie: грязные, nogi: ноги
 %com.fi: likaiset, jalat
 Ven. adjektiivii + substantiivi.

145 T4 leks.morf.
@situation: Ann asks why a man is wearing a helmet.
*ANN: miks tuolla **däädjällä** on kypärä?
%com.ru: djadja: дядя
%com.fi: setä
Ven. substantiiviin liittyy suom. adessiivin llä-pääte.

146 T5 leks.
@situation: Ann tells that there is an aeroplane in the sky.
*ANN: äiti kato tuolla on **samallot**.
%com.ru: samoljot: самолёт
%com.fi: lentokone
Ven. substantiivi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: May 2004
@age of ANN: 2:7

147 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon
@situation: Ann has found plastic bullets in the park.
*ANN: äiti mää löysin nää **shaarikit** puistosta.
%com.ru: sharik: шарик, shar: шар
%com.fi: pikkupallo, pallo
Ven. substantiiviin liittyy suom. mon. nominatiivin t-pääte ja i-foneemi.

148 T4 leks.morf.
@situation: Ann sees news on the TV where people are crying in the water.
*ANN: miks noi ihmiset itkee **voodussa**?
%com.ru: voda: вода
%com.fi: vesi
Ven.substantiivi ven. akkusatiivissa ja suom. inessiivin ssa-pääte.

149 T5 leks.
@situation: Ann can't understand why she has such a tiny nose and she asks if it can melt or has it got snapped.
*ANN: äiti voiko **nos** sulaa? miks mulla on näin pieni **nos** onksse katkennu?
%com.ru: nos: нос
%com.fi: nenä
Ven. substantiivi.

150 T6 leks.
@situation: Ann is playing "home" with her sister and she says that she is going to go out.
*ANN: mää meen **uulitsu**.
%com.ru: ulitsa: улица, na ulitsu: на улицу
%com.fi: katu, ulos
Ven. substantiivi ven. akkusatiivissa.

151 T4 leks.morf.
@situation: Ann says that she want's sugar with her porridge.
*ANN: **kaashuun** laitetaa sokeria
%com.ru: kasha: каша
%com.fi: puuro
Ven. substantiivi ven. akkusatiivissa ja suom. inessiivin pääte V+n.

152 T5 leks.
 @situation: Nas and Ann are driving in a car and watching at whose side is the sun and whose side is the moon.
 *ANN: mulla on **luna** ja sulla on aurinko.
 %com.ru: luna: луна
 %com.fi: kuu
 Ven. substantiivi.

153 T4 leks.morf.
 @situation: Mother says to Ann to go and wash her hands and Ann says that she is even going to use a soap.
 *ANN: mää laitan **miilaaki**.
 %com.ru: mylo: МЫЛО
 %com.fi: saippua
 Ven.substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-pääte ja kinpartikkeli.

154 T5 leks.
 @situation: Ann says that the flower in the vase is white.
 *ANN: toi on **beelaja** kukka.
 %com.ru: belaja: белая
 %com.fi: valkoinen
 Ven. adjektiivi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: June 2004
 @age of ANN: 2:8

155 T4 leks.morf. ja T5 leks.
 @situation: Ann screams that she sees a squirrel in a tree.
 *ANN: tuolla on äiti **beelotska** puussa on **beelotska** ja sillä on silmät **beelotskalla!**
 %com.ru: belka: Белка
 %com.fi: orava
 Ven.substantiiviin liittyy suom. adessiivin lla-pääte.

156 T5 leks.
 @situation: Ann sees a new table-cloth in a kitchen and asks why there is a new one.
 *ANN: miks meillä on uus **päkra**?
 %com.ru: trjarka: тряпка
 %com.fi: luutu
 Ven. substantiivi.

157 T8 synt.leks. ja T4 leks.morf.
 @situation: Ann tell's that she will have a bread with a butter.
 *ANN: mulle leipää **i maslaa** siihen.
 %com.ru: i, maslo: и, масло
 %com.fi: ja, voi
 Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-pääte.
 Ven. partikkeli.

158 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Ann says that Nas is going to give her an insect.
 *ANN: nas antaa mulle **kamarin**.
 %com.ru: komar: комар
 %com.fi: itikka
 Ven.substantiiviin liittyy i-foneemi ja akkusatiivin n-pääte.

159 T4 leks.morf.
 @situation: Ann says that she is going to put the white shoes on.
 *ANN: mää otan ne **beelajat** kengät.
 %com.ru: belyi: белый
 %com.fi: valkoinen
 Ven. adjektiivin liittyy mon. nominatiivin t-pääte.

160 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Ann tell's mother to kill the insects.
 *ANN: tapa noi **kamarit**.
 %com.kts.157 Ven.substantiiviin liittyy i-foneemi ja suom. mon. nominatiivin t-pääte.

161 T4 leks.morf.
 @situation: Ann says that her legs are dirty and that she will wash Nas's legs as well.
 *ANN: mulla on käsnie noogi ja sullaki on mää pesen sunki **noogit**.
 %com.ru: grjasnyj, nogi: грязные, ноги
 %com.fi: likainen, jalat
 Ven. substantiiviin liittyy mon. nominatiivin t-pääte. Tässä oletan yhdistymisen tapahtuvan ven. monikolliseen i-päätteiseen lekseemiin, joten mukana ei ole T2-tyyppiä. Käsnie noogi on jo esiintynyt, kts. 144.

162 T5 leks.
 @situation: Ann want's to take a pink cup.
 *ANN: mää otan **roozaja** mukin.
 %com.ru: rozovaja: розовая
 %com.fi: vaaleanpunainen
 Ven. adjektiivi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: July 2004
 @age of ANN: 2:9

163 T7 leks.
 @situation: Ann asks if it's a day when she can have sweets.
 *ANN: onko tänään **karkkidien**?
 %com.ru: den: день
 %com.fi: päivä
 Suom. substantiivi + ven. substantiivi.

164 T6 leks.
 @situation: Ann tell's mothet to buy her sweets from the shop.
 *ANN: ja sitte vielä karkkia **kupii**.
 %com.ru: kupi: купи
 %com.fi: osta
 Ven. verbi imperatiivissa.

165 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Mother says there are too many insects flying around and Ann agrees to that.
 *ANN: niin niin onki kyllä liikaa nuita **kamaria**.
 %com: kts. 157 Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja suom. partitiivin a-pääte.

166 T5 leks.
@situation: Mother asks if Ann is going to go by bicycle to the park and she answers that she is going by foot.
*ANN: ei kun mä meen **pishkom**.
%com.ru: peshkom: пишком
%com.fi: jalan
Ven. adverbi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: August 2004
@age of ANN: 2:10

167 T5 leks.
@situation: Ann want's to draw with a yellow pen.
*ANN: mä haluan **zoltaja** kynän.
%com.ru: zholtaja: жёлтая
%com.fi: keltainen
Ven. adjektiivivi.

168 T8 synt.leks.
@situation: Ann ask's why did I put butter into the porridge.
*ANN: miks sää laitoit **masla tuda**?
%com.ru: maslo, tuda: масло, туда
%com.fi: voi, sinne
Ven. substantiivi + adverbi.

169 T8 synt.leks. ja T4 leks.morf.
@situation: Ann says that soon she will have a hot tea.
*ANN: mä kohta juon **garjatsii tsaita**.
%com.ru: gorjatsyj, tsai: горячий, чай
%com.fi: kuuma, tee
Ven. substantiiviin liittyy partitiivin ta-pääte.
Ven. adjektiivivi.

170 T4 leks.morf.x2 ja T2 leks.fon.x2
@situation: Mother has asked if Ann is tired and ready to go home after the whole day in Puuhamaa childrens' park and Ann says she still want's to go playground.
*ANN: mä haluaisin **parkissa** vielä olla...mennääks me **parkkiin**?
%com.ru: park: парк
%com.fi: puisto, leikkipuisto
Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja suom. inessiivin ssa-pääte ja illatiivin V+n-pääte.

171 T5 leks.
@situation: Mother asks why Ann takes all the clothes off her doll and Ann says that it's too hot for the doll.
*ANN: koska sillä on liian **sarka**.
%com.ru: sharko: шарко
%com.fi: kuuma
Ven. adverbi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: September 2004
@age of ANN: 2:11

172 T8 synt.leks.
@situation: Ann is playing by herself with her doll's and she asks her doll what's the matter.
*ANN: **stoo u tibjaa** asiaa?
%com.ru: shto, u tebja: что, у тебя
%com.fi: mitä sinulla asiaa
Huom. ven. kysymyslauseen alkurakenne suora laina suomen kielestä, venäjäksi ei voi kysyä tällä rakenteella.
Ven. pronomini + prepositio + pronomini.

173 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Ann says that her little toy-animal went round.
*ANN: kato äiti tää teki ihan **kruugin**.
%com.ru: krug: крyг
%com.fi: ympyrä
Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja akkusatiivin n-pääte.

174 T4 leks.morf. x2 ja T2 leks.fon.
@situation: Ann says that she ate cheese when asked has she had something to eat.
*ANN: mää söin sitä **sirttä** sitä **siiriä**.
%com.ru: syr: сыр
%com.fi: juusto
Ven. substantiiviin liittyy foneemi-i ja partitiivin ä-pääte ja tä-pääte.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: Octoberber 2004
@age of ANN: 3:00

175 T5 leks.
@situation: Ann is watching a picture-book and says there is a fridge in a picture.
*ANN: se on **haladilnik**.
%com.ru: holodilnik: холодильник
%com.fi: jääkaappi
Ven. substantiivi.

176 T5 leks.
@situation: Ann answers when mother has asked that there is a little donkey in a picture.
*ANN: se on se pikku **oslik**.
%com.ru: oslik: ослик
%com.fi: pikku aasi, huom. ik-pääte venäjässä tarkoittaa usein diminutiivimuotoa eli suomessa 'pikku'. Ven. substantiivi.

177 T4 leks.morf.
@situation: Ann is in a bath and she says that her water.toy got into the bathing-foam.
*ANN: tää ukkeli meni **peenaan**.
%com.ru: pena: пена
%com.fi: vaahto
Ven.substantiiviin liittyy suom. illatiivin V+n.

178 T4 leks.morf.x2
@situation: Ann says that she has found her soap and is going to wash the floor with it.
*ANN: äitii mää löysin mun **miilan** nytte mää pesen koko lattian **miilalla** puhtaaks.
com.ru: mylo: мыло
com.fi: saippua
Ven. substantiiviin liittyy suom. genetiivin n-pääte ja adessiivin lla-pääte.

179 T5 leks.
@situation: Ann is watching a picture-book and showing a picture of a tomato.
*ANN: tää on **pamidor**.
%com.ru: pomidor: помидор
%com.fi: tomaatti
Ven. substantiivi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: November 2004
@age of ANN: 3:1

180 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Ann says that she will have a juice.
*ANN: mää otan **sokkia**.
%com.ru: sok: сок
%com.fi: mehu
Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja partitiivin a-pääte.

181 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Ann says after her lunch that she want's to have some plums.
*ANN: mää haluun vielä **sliiviä**.
%com.ru: sliva: слива
%com.fi: luumu
Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja partitiivin ä-pääte.

182 T9 synt.
@situation: Ann says that her brother has to come home at once.
*ANN: **alessille** pitää heti tulla kotiin.
%com.ru: Aleksu nado: Алексу надо
%com.fi: Aleksin täytyy (huom. rektio ven. kielestä, datiiivi+verbi, datiiivi käännetään usein suom. allatiivin lle-päätteellä.

183 T9 synt.
@situation: Ann says that she needn't to go to wee.
*ANN: **ei mulle tartte** pissata
%com.ru: mne ne nado: мне не надо
%com.fi: ei minun tarvitse (huom. rektio ven.kielen mukainen, dat+verbi)

184 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Ann is bringing her water-toy which is leaking.
*ANN: äiti tää taas **kaapii**.
%com.ru: kapat: капать
%com.fi: tippua
Ven. verbistä muodostettu i-foneemin avulla y.3.p:n näköinen preesensmuoto.

185 T4 leks.morf.
 @situation: Ann is in a bath and she says that her water toy has got a foam all over him.
 *ANN: kato nastja tää ukkeli on ihan **peenassa**.
 %com.ru: pena: пена
 %com.fi: vaahto
 Ven.substantiiviin liittyy inessiivin ssa-pääte.

186 T4 leks.morf.
 @situation: Ann is in a bath and she has run out of bathing-foam.
 *ANN: anna mulleikki sitä **peenaa** mulla ei oo yhtää.
 %com.ru: pena: пена
 %com.fi: vaahto
 Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-pääte.

187 T9 synt.
 @situation: Ann says that if her brother won't be ready soon he has to stay at home.
 *ANN: jos se ei kohta pue nii sen **pitää jäähä korissa**.
 %com.ru: ostavatsja doma: оставаться дома
 %com.fi: jäädä kodissa- rektio venäjän kielen mukainen.

188 T4 leks.morf.
 @situation: Ann says about her yellow toy that it's mustard.
 *ANN: tää on **kartsitsaa**.
 %com.ru: gortsitza: горчица
 %com.fi: sinappi
 Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-pääte.

189 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Ann says that she has drawn an angel.
 *ANN: kato äiti mää piirsin **angelin**.
 %com.ru: angel: ангел
 %com.fi: enkeli
 Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja suom. genetiivin n-pääte.

190 T4 leks.morf.
 @situation: Ann shows that the water on the carpet dropped from a tap.
 *ANN: tästä se **kappas** tähä matolle.
 %com.ru: kapat: капать
 %com.fi: tippua
 Ven. verbiin liittyy suom. imperfektin i-tunnus. Konsonanttien kahdentuminen voi olla myös suom. fonologian vaikutusta tai siihen on vaikuttanut ven. ensimmäisen tavun painollisuus.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: December 2004
 @age of ANN: 3:2

191 T4 leks.morf.
 @situation: Ann is cross in a car and says that she and Nas will cut her seatbelt.
 *ANN: sitte me **reesataan** tää vyö.
 %com.ru: rezat: резать
 %com.fi: leikata
 Ven. verbiin liitetty suom. passiivin V+n-pääte.

192 T5 leks.
@situation: Ann is counting her plastic money and when asked she answers that she is going to buy father a tie.
*ANN: no isille **galstuk**.
%com.ru: galstuk: галстук
%com.fi: solmio
Ven. substantiivi.

193 T8 synt.leks.
@situation: Ann is playing with Nas and she asks if a doll speaks in russia in a certain way.
*ANN: puhuukse tälle **pa ruski**?
%com.ru: po russki: по-русски
%com.fi: venäjäksi
Ven. prepositio + substantiivi.

194 T8 synt.leks.
@situation: Ann says that her brother broke the snowman.
*ANN: se rikko ulkona **snezhnuju baabu**
%com.ru: snezhnuju babu: снежную бабу
%com.fi: lumiukon
Ven. sanaliitto "luminen ukko". Ven. adjektiivi + substantiivi.

195 T7 leks.
@situation: Ann says that her toy is in a foam.
*ANN: kato tää on ihan **peenanen**.
%com.ru: pena: пена
%com.fi: vaahto
Ven. substantiivista tehty adjektiivi suomen nen-päätteen avulla.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: January 2005
@age of ANN: 3:3

196 T7 leks. ja T4 leks.morf.+ T2 leks.fon.
@situation: Ann watches a picture of the apple-tree and says that tree is with leaves.
*ANN: tää on **listipuu** ja nää on **listejä**.
%com.ru: list: лист
%com.fi: lehti
Ven. substantiivi ja suomen substantiivi yhdistetty yhdyssanaksi ja ven. substantiiviin liitetty e-foneemi ja suomen monikon partitiivin jä-pääte.

197 T4 leks.morf.
@situation: Ann offers to carry mother's bag.
*ANN: mää vien sun **sumkun**.
%com.ru: sumka: сумка
%com.fi: laukku
Ven. substantiiviin akkusatiivissa liitetty suom. genetiivin n-pääte.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: February 2005
@age of ANN: 3:4

198 T4 leks.morf.
 @situation: Ann says where she want's to spray water.
 *ANN: tämä **priskataa**.
 %com.ru: bryzgat: брызгать
 %com.fi: roiskia, sumuttaa
 Ven. verbiin liitetty suom. passiivin V+n-pääte (puhekielessä n-foneemi jää usein pois).

199 T4 leks.morf.
 @situation: Ann says that she can cut with the big scissors.
 *ANN: mää osaan jo **reesata** isoilla saksilla.
 %com.ru: rezat: резать
 %com.fi: leikata
 Ven. verbiin liitetty suom. infinitiivin ta-pääte.

1100 T4 leks.morf.
 @situation: Ann says that she is going to draw.
 *ANN: mää meen pöytään **risuumaan**.
 %com.ru: risovat: рисовать
 %com.fi: piirtää
 Ven. verbiin liitetty suomen 3.infinitiivin illatiivin maan-pääte.

1101 T6 leks.
 @situation: Ann asks where his brother left.
 *ANN: minne se **pajeehal**?
 %com.ru: pojehal: поехал
 %com.fi: lähti
 Ven. verbi preteritissä.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: March 2005
 @age of ANN: 3:5

1102 T5 leks.
 @situation: Ann says that this is knife and this is scissors.
 *ANN: tää on **nosh** ja tää on sakset.
 %com.ru: nozh: нож
 %com.fi: veitsi
 Ven. substantiivi.

1103 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Ann says that water just poured on the floor.
 *ANN: se vaa **liijus** tohon.
 %com.ru: litsja: литься
 %com.fi: kaatua
 Ven. verbiin liitetty suom. imperfektin i-tunnus. Ääntämistä helpottamassa u-foneemi.

1104 T5 leks.
 @situation: Ann says that Nas and father have gone to the church.
 *ANN: ne meni iskän kaa **tserkov**.
 %com.ru: tserkov: церковь
 %com.fi: kirkko
 Ven. substantiivi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: April 2005
 @age of ANN: 3:6

1105 T8 synt.
@situation: Ann says mother that it is difficult for her to explain something to father.
*ANN: mää en voi sitä iskälle selittää ku mää en osaa sanoo sitä **paruski**..se johtuu siitä venäjämästä.
%com.ru: po russki: по русски
%com.fi: venäjäksi
Ven. prepositio ja substantiivi.

1106 T7 leks.
@situation: Ann says mother that father will read her a little ABC book.
*ANN: iskä lukee mulle **pikkubukvar**.
%com.ru: bukvar: букварь
%com.fi: aapinen
Suom. taipumaton adjektiivi ja ven. substantiivi.

1107 T4 leks.morf.
@situation: Ann says to mother that she is spraying in a toilet.
*ANN: mää **priskaan** täällä.
%com.ru: bryzgat: брызгать
%com.fi: roiskia, sumuttaa
Ven. verbiin liittyy y.1.persoonan n-pääte.

1108 T4 leks.morf.
@situation: Ann says to mother that she did spraying so there would be a good smell.
*ANN: mää **priskasin** että täällä olis hyvä haju.
%com.ru: bryzgat: брызгать
%com.fi: roiskia, sumuttaa
Ven. verbiin liittyy imperfektin i-tunnus ja y.1.persoonan n-pääte.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: May 2005
@age of ANN: 3:7

1109 T4 leks.morf.
@situation: Ann says she cleans soap off her hands.
*ANN: mää pesen nää **miilat** pois.
%com.ru: mylo: мыло
%com.fi: saippua
Ven. substantiiviin liittyy suom. monikon nominatiivin t-pääte.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: July 2005
@age of ANN: 3:9

1110 T4 leks.morf.
@situation: Ann was supposed to have collect her toys away but she says there are still lots of dolls in her room.
*ANN: siellä on vielä paljon **kuklia**.
%com.ru: kukla: кукла
%com.fi: nukke
Ven. substantiiviin liittyy suom. mon. partitiivin ia-pääte.

1111 T2 leks.fon.
@situation: Ann says that it is bow.
*ANN: se on **bantikki**.
%com.ru: bantik: бантик
%com.fi: rusetti
Ven. substantiiviin liittyy suomen i-foneemi.

1112 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Ann says that she has got berries from the bushes. *ANN:
näitä saa ottaa tuolta **kusteista**.
%com.ru: kust: куст
%com.fi: pensas
Ven. substantiiviin liittyy e-foneemi ja suomen monikon elatiivin
(i)sta-pääte.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: August 2005
@age of ANN: 3:10

1113 T3 morf.
@situation: Ann asks to take the litter away.
*ANN: vie tää **rosku** pois.
%com.ru: unisi etot musor: униси етот мусор
%com.fi: suom. substantiiviin liitetty ven. akkusatiivin
feminiinisanojen u-pääte.

1114 T5 leks.
@situation: Ann says that father has said that something is a cabbage.
*ANN: iskä sano että se on **kapustika**.
%com.ru: kapusta: капуста
%com.fi: kaali (kapustika on diminutiivi)
Ven. substantiivi.

1115 T4 leks.morf.
@situation: Ann says that she doesn't like beer.
*ANN: mää en tykkää **piivasta**.
%com.ru: pivo: пиво
%com.fi: olut
Ven. substantiiviin liitetty suom. elatiivin sta-pääte.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: September 2005
@age of ANN: 3:11

1116 T6 leks.
@situation: Ann asks mother to look at her long feet.
*ANN: **pastami** miten pitkät jalat mulla on.
%com.ru: posmotri: посмотри
%com.fi: katso
Ven. verbi imperatiivissa.

1117 T4 leks.morf.
@situation: Mother has said that something is a cloud in finnish and
Ann corrects her.
*ANN: **ablakaapa**
%com.ru: oblako: облако
%com.fi: pilvi
Ven. substantiiviin liitetty pa-partikkeli.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: October 2005
@age of ANN: 4

1118 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Ann says she doesn't like a soup.
*ANN: mää en tykkää **supista**
%com.ru: sup: суп
%com.fi: keitto.
Ven. substantiiviin liitetty i-foneemi ja suom. elatiivin sta-pääte.

1119 T8 synt.leks.
@situation: Ann explains things that have been happening in a film.
*ANN: sitte **nuupagadiille** tuli poikittain ja punasta.
%com.ru: nu pogodi: ну погоди
%com.fi: Odotas! (ven. video, jonka nimi on nu pogodi).
Ven. sanaliittoon liitetty suomen allatiivin lle-pääte.
Ven. adverbi + verbi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: December 2005
@age of ANN: 4:2

1120 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Ann is singing her own song.
*ANN: pihassa **kustikit** on pihassa **kustikit** on pihassa pensaita on pihassa pensaita on riemukkaita ne on riemukkaita ne on.
%com.ru: kustik, kust: кустик, куст
%com.fi: pensas sanasta diminutiivi.
Ven. substantiiviin liitetty i-foneemi ja suom. monikon nominatiivin t-pääte.
Tämän puhunnoksen kohdalla voi jo miettiä, onko kyseessä edes enää 'tahaton'koodien yhdistyminen.

1121 T7 leks.
@situation: Ann says that she has soap-hands.
*ANN: mulla on **miilakädet**
%com.ru: mylo: МЫЛО
%com.fi: saippua.
Ven. substantiivi ja suom. subst. yhdistetty yhdyssanaksi.

1122 T7 leks.
@situation: Ann says that mother should smell her soap-hands.
*ANN: haista mun **miilakäsiä**.
%com.ru: mylo: МЫЛО
%com.fi: saippua.
Ven. substantiivi ja suom. subst. yhdistetty yhdyssanaksi ja taivutettu suom. partitiivissa.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: January 2006
@age of ANN: 4:3

1123 T5 leks.
@situation: Ann says that one sweet is nice.
*ANN: toi **sladast** on hyvä.
%com.ru: sladost: сладость
%com.fi: karkki Ven. substantiivi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: February 2006
@age of ANN: 4:4

1124 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation:Ann says she has a very weak sound in her telephone.
*ANN: mun **teleffoonista** kuuluu ihan pieni ääni.
%com.ru: telefon: телефон
%com.fi: puhelin
Ven. substantiiviin liitetty i-foneemi ja suom. elatiivin sta-pääte.

1125 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation:Ann asks if mother has as weak a sound in her telephone.
*ANN: onks sunkii **teleffoonin** ääni yhtä pieni?
%com.ru: telefon: телефон
%com.fi: puhelin
Ven. substantiiviin liitetty i-foneemi ja suom. genetiivin n-pääte.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: March 2006
@age of ANN: 4:5

1126 T8 synt.leks.
@situation:Ann asks if Nas remembers a funny situation in a video called nupogodi.
*ANN: muistatko **nuubagadiissa** oli kiva juttu?
%com.ru: nu pogodi: ну погоди
%com.fi: Odotas!
Ven. sanaliittoon liitetty suom. inessiivin ssa-pääte.
Ven. partikkeli + verbi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: April 2006
@age of ANN: 4:6

1127 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation:Ann says that she has to eat cucumber.
*ANN: mun pitää syödä **agurtsia**.
%com.ru: ogurets: огурец
%com.fi: kurkku
Ven. substantiiviin liitetty i-foneemi ja suom. partitiivin a-pääte.

1128 T8 synt.leks.
@situation:Ann says that she wants on to N's shoulders.
*ANN: määhalan **napletsi**.
%com.ru: na pletsi: на плечи
%com.fi: olkapäille
Ven. sanaliitto. Ven. preposito + substantiivi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: June 2006
@age of ANN: 4:8

1129 T4 leks.morf.
@situation:Ann says that she goes on to the stove.
*ANN: mää meen **petskalle**.
%com.ru: petska: печка
%com.fi: uuni
Ven.substantiiviin liitetty suom. allatiivin lle-pääte.

1130 T4 leks.morf.
@situation:Ann says that she goes on to the stove.
*ANN: mää meen **petskan** päälle.
%com.ru: petska: печка
%com.fi: uuni
Ven.substantiiviin liitetty suom. genetiivin n-pääte.

1131 T4 leks.morf.
@situation:Ann says that she is on the stove.
*ANN: mää oon **petskalla**.
%com.ru: petska: печка
%com.fi: uuni
Ven.substantiiviin liitetty suom. adessiivin lla-pääte.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: July 2006
@age of ANN: 4:9

1132 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation:Ann asks if mother has got her swimming-suite.
*ANN: onks sullakii **kupalnikki** mukana.
%com.ru: kupalnik: купальник
%com.fi: uimapuku
Ven.substantiiviin liitetty i-foneemi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: September 2006
@age of ANN: 4:11

1133 T5 leks.
@situation:Ann says she goes to poo.
*ANN: äiti mää meen **kaakat**.
%com.ru: kakat: какать
%com.fi: kakata
Ven. verbi.

1134 T2 leks.fon.+ T4 leks.morf.
@situation:Ann says she also wants to have a hamburger.
*ANN: määkii haluun **gamburgerin**.
%com.ru: gamburger: гамбургер
%com.fi: hampurilainen
Ven. substantiiviin yhdistyy suom. i-foneemi ja suom. genetiivin n-pääte.

Liite 2.

5.1.2 A:n koodien yhdistyminen venäläisessä kontekstissa

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: November 2003
@age of ANN: 2:1
@situation: free talk with father
@location: home
@language: Russian/Finnish
@comment: litteroinut SR

201 T8 synt.leks.
@situation: Ann says that there is coming a sound from the radio.
*ANN: **paapa ääntä tulee** tudaa.
%com.ru: папа звук идёт оттуда
%com.fi: isä ääni tulee tuolta
Suom. substantiivi + verbi.

202 T8 synt.leks.
@situation: Ann wants to sit on a footstool.
*ANN: **mää** tudaa **istumaa**.
%com.ru: я туда сесть
%com.fi: minä tuonne istumaan
Suom. pronomini + verbi.

203 T8 synt.leks.
@situation: Ann sees her sister drinking juice.
*ANN: paapa **määkin haluun** sok.
%com.ru: папа я тоже хочу сок
%com.fi: isä minäkin haluan mehua
Suom. pronomini + verbi.

204 T8 synt.leks.
@situation: Ann sees mother ironing father's shirt.
*ANN: paapa y mami **toi** papi papin **pusero toi** papi.
%com.ru: у мамы та папи папина рубашка та папи
%com.fi: äidillä on toi isän isän pusero toi isän
Suom. pronomini + substantiivi + pronomini.

205 T6 leks.
@situation: Ann is showing her picture-book to father.
*ANN: paapa **kato** eetta.
%com.ru: папа смотри это
%com.fi: isä katso tätä
Suom. verbi imperatiivissa.

206 T8 synt.leks. ja T4 morf.
@situation: Ann refuses to have a milk foam.
*ANN: **emmä haluu** penkuu.
%com.ru: я не хочу пенку
%com.fi: en minä halua vaahtoa
Suom. sanaliitto jossa ven. substantiiviin akkusatiivissa liittyy
suom. partitiivin puhekielinen vokaalin pidennys -u vs.-ua.
Suom. kieltoverbi + pronomini + verbi.

207 T5 leks.
@situation: Ann says that there is a dog at the outside.
*ANN: paapa tam **kor**ia.
%com.ru : папа там собака
%com.fi: isä tuolla on koira
Suom. substantiivi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: December 2003
@age of ANN: 2:2

208 T6 leks.
@situation: Ann sees mother walking without slippers.
*ANN: u maami niet **tossuja**.
%com.ru: у мамы нет тапочек
%com.fi: äidillä ei ole tossuja
Suom. substantiivi mon.partitiivissa.

209 T5 leks.
@situation: Ann is sitting in her bath.
*ANN: paapa tut **paljon** vadii.
%com.ru: папа тут много води
%com.fi: isä tässä on paljon vettä
Suom. adverbi.

210 T5 leks.
@situation: Ann complains about her shoes.
*ANN: paapa eetta **tiukka**.
%com.ru: папа это тесно
%com.fi: isä tämä on tiukka
Suom. adjektiivi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: January 2004
@age of ANN: 2:3

211 T8 synt.leks.
@situation: Ann talks about a film she has seen on TV.
*ANN: upaala **auto veteen tuonne meni** voodu **pikkune auto**.
%com.ru: упала машина в воду туда шла в воду маленькая машина
%com.fi: tippui auto veteen tuonne meni veteen pikkuinen auto
Suom. substantiivi + subst. + adverbi + verbi + adj. + subst.

212 T8 synt.leks.
@situation: Ann is watching out of a window in the evening.
*ANN: vlistu **susi ei susi tuu tänne**
%com.ru: в лесу волк волк не идёт сюда
%com.fi: metsässä susi ei susi tule tänne
Suom. subst. + kieltoverbi + subst. + verbi + adverbi.

213 T8 synt.leks.
@situation: Ann is trying to find doll's nappies with father.
*ANN: **täällä oli** pampers eetta **kato siinä oli vauvan** pampers.
%com.ru: здесь был памперс это посмотри тут был памперс рибёнка.
%com.fi: täällä oli vaippa tätä katso siinä oli vauvan vaippa
Suom. adverbi + verbi + verbi + adverbi + verbi + subst.

214 T8 synt.leks.
 @situation: Father is offering to mother cereals called weetos.
 *ANN: paapa maama **ei** hotset **veetosta**.
 %com.ru: папа мама не хочет "ветос".
 %com.fi: isä äiti ei halua "veetosta".
 Suom. kieltoverbi + subst.

215 T6 leks.
 @situation: Ann is coming from the outside crying.
 *ANN: paapa ja upaala na **ulossa**.
 %com.ru: папа я упала на улице
 %com.fi: isä minä kaaduin ulkona
 Suom. adverbi + inessiivin ssä-pääte. Huom. A:n puhunnos 128 suom. kontekstissa.

216 T8 synt.leks.
 @situation: Father is offering chewing-gum to Nas.
 *ANN: nastja **ei** hotset **purkka**.
 %com.ru: настя не хочет жвачку.
 %com.fi: nastja ei halua purkkaa.
 Suom. kieltoverbi + subst.

217 T6 leks.
 @situation: Ann doesn't want to put socks on.
 *ANN: ja ni hatsuu **sukkia**.
 %com.ru: я не хочу носков.
 %com.fi: minä en halua sukkaa.
 Suom. substantiivi mon. partitiivissa.

218 T8 synt.leks.
 @situation: Ann asks father to give her a chewing-gum.
 *ANN: paapa **anna mulle** vatsku.
 %com.ru: папа дай мне жвачку.
 %com.fi: isä anna minulle purukumi
 Suom. verbi + pronomini.

219 T6 leks.
 @situation: Ann wants her chewing-gum from a blue bag.
 *ANN: paapa **anna** sinjaja
 %com.ru: папа дай синюю.
 %com.fi: isä anna sininen
 Suom. verbi imperatiivissa.

220 T8 synt.leks.
 @situation: Ann talks about her size.
 *ANN: Paapa **mää oon** menshe nastja namnooga.
 %com.ru: папа я меньше настя namного
 %com.fi: isä minä olen pienempi nastjaa paljon
 Suom. pronomini + verbi.

221 T5 leks.
 @situation: Ann forbids father to blow out a candle.
 *ANN: paapa nilsjaa **puhaltaa**.
 %com.ru: папа нельзя задувать
 %com.fi: isä ei saa puhaltaa
 Suom. verbi.

222 T5 leks.
 @situation: Nas wants to father to help her at the table.
 *ANN: nie naada nastje **auttaa**.
 %com.ru: не надо настe помогать.
 %com.fi: ei tarvitse nastjaa auttaa
 Suom. verbi.

223 T6 leks.
 @situation: Ann is in the sauna and wants water in her bath.
 *ANN: paapa **anna** mne vadii **anna** vadii.
 %com.ru: папа дай мне води дай води
 %com.fi: isä anna minulle vettä anna vettä
 Suom. verbi imperatiivissa.

224 T8 synt.leks. ja T3 leks.morf.
 @situation: Ann takes the kitchen-towel for her play.
 *ANN: paapa **tää on kivaje** tensse.
 %com.ru: папа это хорошее полотенце
 %com.fi: isä tämä on kiva pyyhe
 Suom. adjektiiviin liittyy neutrisuvun e-tunnus.
 Suom. pronomini + verbi + adjektiivi.

225 T8 synt.leks.
 @situation: Mother can't find Ann's tights.
 *ANN: paapa **äiti ei löyä mun** kokki.
 %com.ru: папа мама не найдёт мои колготки
 %com.fi: isä äiti ei löydä minun sukkahousuja.
 Suom. subst. + kieltoverbi + verbi + pronomini.

226 T8 synt.leks.
 @situation: Ann is watching a picture-book with father.
 *ANN: paapa **tää on peehone ja tässä on** sinjaja **kuppi**.
 %com.ru: папа эта бабочка и тут синяя чашка.
 %com.fi: isä tämä on perhonen ja tässä on sininen kuppi
 Suom. pronomini + verbi + subst. + partikkeli + adverbi + verbi + subst.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: February 2004
 @age of ANN: 2:4

227 T8 synt.leks.
 @situation: Ann has finished her dinner.
 *ANN: **kato** paapa **mää** vsjoo seela.
 %com.ru: папа посмотри я всё съела.
 %com.fi: katso isä minä kaikki söin.
 Suom. verbi + pronomini.

228 T8 synt.leks.
 @situation: Ann is eating at the table and father is talking to mother.
 *ANN: nilsjaa paapa **pöydässä puhua**.
 %com.ru: нельзя папа за столом говорить
 %com.fi: ei saa isä pöydässä puhua
 Suom. substantiivi + verbi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: March 2004
 @age of ANN: 2:5

229 T8 synt.leks. ja T4 morf.
 @situation: Father is reading to Ann a story about heron.
 *ANN: **tykkäätsä** paapa sapljasta?
 %com.ru: папа тебе нравится цапля?
 %com.fi: tykkäätkö sinä isä haikarasta?
 Suom. lauseessa ven. substantiiviin liittyy elatiivin sta-pääte.
 Suom. verbi + pronomini.

230 T8 synt.leks. ja T4 morf.
 @situation: Ann asks for a fork.
 *ANN: paapa **mää haluun** vilkun.
 %com.ru: папа я хочу вилку
 %com.fi: isä minä haluan haarukan.
 Ven. substantiiviin ven. akkusatiivissa liittyy suom. genetiivin n-pääte. Suom. pronomini + verbi.

231 T8 synt.leks. ja T4 morf.
 @situation: There has been common talk about inviting guests at the weekend.
 *ANN: **tuleeko meille** gostit?
 %com.ru: к нам приедут гости?
 %com.fi: tuleeko meille vieraat?
 Ven. substantiiviin liittyy mon. nominatiivin t-pääte.
 Suom. verbi + pronomini.

232 T4 morf.
 @situation: Father is changing Ann's clothes and says that Ann hasn't worn any socks that day. Ann denies that.
 *ANN: biilapa biilapa!
 %com.ru: была была!
 %com.fi: olipa,olipa!
 Ven. verbiin liittyy suom. liitepartikkeli -pa.

233 T8 synt.leks. ja T4 morf.
 @situation: Father says that summer is coming soon but Ann says she doesn't like the summer.
 *ANN: **mää en tykkää** leetasta.
 %com.ru: leto: мне не нравится лето
 %com.fi: minä en tykkää kesästä
 Suom. lauseessa ven. substantiiviin liittyy elatiivin sta-pääte.
 Suom. pronomini + kieltoverbi + verbi.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: April 2004
 @age of ANN: 2:6

234 T8 synt.leks. ja T4 morf.
 @situation: Ann says that she hasn't been jumping from the sofa.
 *ANN: **mää en priiganu** sohvasta.
 %com.ru: я не прыгала с дивана
 %com.fi: minä en hypännyt sohvalta
 Suom. lauseessa ven. verbiin liittyy perfektin nut-tunnus.
 Suom. pronomini + kieltoverbi + subst. Sohvasta/sohvalta?

235 T5 leks. Ja T4 morf.
@situation: Father says that Ann has to put her clothes on and Ann asks if she really has to do so.
*ANN: naadako **laittaa**?
%com.ru: надо ли одеваться?
%com.fi: täytyykö laittaa?
Ven. apuverbiin liittyy suomen kielen liitepartikkeli -ko.
Suom. verbi.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: June 2004
@age of ANN: 2:7

236 T8 synt.leks. ja T4 morf.
@situation: Ann wants to watch a videofilm.
*ANN: **Mää haluun** nuubagadii **kattoo**.
%com.ru: я хочу «ну богоди» смотреть
%com.fi: minä haluan "nyt odotas!" (filmin nimi)katsoa
Suom. pronomini + verbi + verbi.

237 T8 synt.leks. ja T2 fon.
@situation: Ann tell's father that we have bought juice.
*ANN: **me ostettii** sokki.
%com.ru: мы купили сок
%com.fi: me ostettiin mehua
Ven. substantiiviin liittyy foneemi-i. Suom. pronomini + verbi.
Konsonantin kahdentuminen.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: July 2004
@age of ANN: 2:9

238 T6 leks.
@situation: Ann says that she want's to have a jam on her bread.
*ANN: paappa ja hatsuu **hilloo** tuda.
%com.ru: папа я хочу варенье туда
%com.fi: isä minä haluan hilloa tuohon
Suom. substantiivi suom. puhekielen partitiivissa.

@participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: August 2004
@age of ANN: 2:10

239 T3 leks.morf.
@situation: Father is watering the plants in a garden and Ann want's to do the same.
*ANN: ja tooze hatsuu tsveti **kastellat**.
%com.ru: я тоже хочу цветы полевать
%com.fi: minä myös haluan kukkia kastella.
Suom. verbiin liittyy ven. infinitiivin t-tunnus.

240 T6 leks.
@situation: Ann cries that Nas has been kicking her.
*ANN: paappa nastja minjaa **potkii**.
%com.ru: папа настя меня пинает
%com.fi: isä nastja minua potkii
Suom. verbi y.3.p:ssa.

@participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: September 2004
@age of ANN: 2:11

241 T4 morf.
@situation: Ann is building a lego-house and she says that she should build also steps.
*ANN: sudaа jisho naado stupenkit pastroit.
%com.ru: суда надо ещё ступенки построить.
%com.fi: tähän pitää vielä rakentaa askelmat.
Venäjän substantiiviin liittyy monikon nominatiivin t-pääte.

242 T9 synt.
@situation: Ann says that she doesn't want to have a milk.
*ANN: **ni jaa** hatsuu malakoo!
%com.ru: я не хочу молоко!
%com.fi: en minä halua maitoa.
Suomen sanajärjestys lainautunut, venäjässä tulisi kieltosana persoonapronominin jälkeen.

243 T9 synt.
@situation: Ann says that Nas is going to stay at home.
*ANN: nastja astaanetsa **damoi**.
%com.ru: настя останется дома.
%com.fi: nastja jää kotiin.
Ostavatsja-verbin rektio vaatii genetiivin eli ostavatsja+doma, domoi (kotiin) on suomen vaikutusta.

244 T5 leks.
@situation: Ann is dressing up and she says that she has beautiful stockings.
*ANN: paappa u minjaa krassiivie **sukkahousut**.
%com.ru: папа у меня красивые колготки
%com.fi: isä minulla on kauniit sukkahousut.
Suom. subst.

245 T6 leks.
@situation: Ann says that she weed in to the toilet.
*ANN: paappa ja piissala tudaа **pönttöön**.
%com.ru: папа я писала туда в унитаз
%com.fi: minä pissasin tuonne pönttöön
Suom. substantiivi illatiivissa.

participants: ANN Target_Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: October 2004
@age of ANN: 3:0

246 T9 synt.
@situation: Ann says that her brother disturbs her.
*ANN: paappa alex **minjaa** meshaet.
com.ru: папа алекс мне мешает
com.fi: isä alex häiritsee minua.
Meshat-verbin rektio on datiiivi eli meshat + мне, minja+a lienee suomen vaikutusta.

247 T5 leks.
 @situation: Ann is washing her bath-toy in a bathroom.
 *ANN: jaa pamoiju eetta patamusta eetta **likainen**.
 com.ru: я помою это потому что это грязный
 com.fi: minä pesen tämän, koska tämä on likainen.
 Suom. adjektiivi.

248 T6 leks.
 @situation: Ann want's father to hang on her coat her new reflector.
 *ANN: paappa ja hatsuu eetta **roikkumaa**.
 com.ru: папа я хочу это повесить.
 com.fi: isä minä haluan tämän roikkumaan
 Suom. verbi 3.infinitiivin illatiivissa.

249 T2 fon.
 @situation: Father asks what Ann is going to have as her evening-snack.
 *ANN: ja buuru joogurt.
 com.ru: я буду югурт
 com.fi: minä otan jogurttia.
 Ven. verbin d-äänne muuttuu r:ksi, mikä on tampereen murteen vaikutusta.

250 T3 leks.morf.
 @situation: Ann is surprised that father hasn't got any carpet in his study.
 *ANN: patsemuu tii nie vsjäl **mattu**?
 com.ru: почему ты не взял ковёр?
 com.fi: miksi sinä et ole ottanut mattoa?
 Suom. substantiiviin liittyy ven. akkusatiivin u-pääte.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: November 2004
 @age of ANN: 3:1

251 T7 leks.x 4
 @situation: Ann is often playing with her father with her toy-cars which are a police-car, lorry, delivery van and trash van.
 *ANN: eetta **poliisimashiina kuormamashiina pakettimashiina roskamashiina**.
 com.ru: это полицейская машина, грузовая машина, пикап, мусоровозная машана
 com.fi: tämä on poliisiauto, kuorma-auto, pakettiauto, roska-auto.
 Yhdyssana on muodostettu ottamalla suomen kielestä alkuosa ja venäjän kielestä auto-sanaa tarkoittava loppuosa.
 Suom. subst. + ven. subst.

252 T7 leks.
 @situation: Ann says that her apple looks like a ball and also like a ball she has at the outside.
 *ANN: eetta kak mjatsik i **ulkomjatsik**
 com.ru: это как мячик и как мячик на улице.
 com.fi: tämä on kuin pallo ja ulkopallo, huom. yhdyssanan ensimmäinen osa suomen kielen vaillinainen substantiivi.

253 T6 leks.
 @situation: Ann want's to get undressed quickly for the sauna.
 *ANN: paappa ja uuze paidu **riisumaa**.
 com.ru: папа я уже пойду раздеваться

com.fi: isä minä menen jo riisumaan.
Suom. verbi 3.infinitiivin illatiivissa.
254 T5 leks.
@situation: Ann says that she doesn't know.
*ANN: **no** ja nie znaaju.
com.ru: ну я не знаю
com.fi: no en minä tiedä.
No-partikkeli lainautuu sellaisenaan, venäjän vastaava sana olisi nu.
Voisi olla myös foneettinen tapaus.

255 T8 synt.leks. ja T10 sem.
@situation: Ann says that she puts the light on in a car and then she switches it off and she drives.
*ANN: jaa **palazuu sviet** i **sammun** i jaa **ohjaan**.
com.ru: я включу свет и выключу и я буду рулить
com.fi: minä laitan valon ja sammutan ja minä ohjaan.
Venäjän kielessä ei käytetä valojen sytyttämisestä verbiä "polozit", joka myös kyllä tarkoittaa laittamista, mutta ei tässä yhteydessä.
Suom. verbi + verbi.

256 T6 leks.
@situation: Ann says she can't find something.
*ANN: paappa eetta nie **löydy**.
com.ru: папа это не найти
com.fi: isä sitä ei löydy
Suom. verbi kielteinen passiivimuoto.

257 T6 leks.
@situation: Ann is tidying up a mess in a Nas's room.
*ANN: ja zabiruu to sto ja **levittäny**.
com.ru: я забираю то что я разложила
com.fi: minä kerään ne mitkä olen levittänyt
Suom. verbi perfektissä.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: December 2004
@age of ANN: 3:2

258 T5 leks.
@situation: Ann wants to sit near daddy.
*ANN: jaa tibie **viereen**
com.ru: я тебе рядом
com.fi: minä sinun viereen
Suom. adverbii.

259 T6 leks. ja T9 synt. ja T10 sem.
@situation: Ann asks is father going to get married.
*ANN: paappa tii **paidjosh naimisiin?**
com.ru: папа ты поженисья?
com.fi: isä menetkö sinä naimisiin?
Suom. lauserakenne. Mennä-verbin käyttö suomen kielen mukainen.
Suom. adverbii.

260 T5 leks.
@situation: Ann says that a slide looks big.
*ANN: paappa goraka **näyttää** balshaja.
com.ru: папа горка смотрится большая.
com.fi: isä liukumäki näyttää isolta.
Suom. verbi.

261 T9 synt.
 @situation: Ann says to father that she can't find a book.
 *ANN: paappa ja kniigu nie naidu.
 com.ru: папа я книгу никак не найду.
 com.fi: isä minä en löydä kirjaa.
 Suom. riittää yksi kielto, mutta venäjässä tarvitaan kaksinkertainen "nikak ne".

262 T3 leks.morf.
 @situation: Ann has switched the light on in a kitchen.
 *ANN: paapa ja vkljutsila sviet **vkeittiössä**.
 com.ru: папа я включила свет в кухне.
 com.fi: isä minä laitoin valon keittiössä.
 Suom. substantiiviin inessiivissä liittyy ven. v-prepositio.

263 T5 leks.
 @situation: Ann offers her help to hold a screw-driver for father.
 *ANN: jaa tibie **pitää** eetta
 com.ru: я тебе держу это
 com.fi: minä sinulle pidän tätä
 Suom. verbi.

264 T9 synt.
 @situation: Ann promises to buy father a tie because she has got money.
 *ANN: paapa ja kuplju tibie galstuk u minjaa jest **dieneg**
 com.ru: папа я куплю тебе галстук, у меня есть денги
 com.fi: isä minä ostan sinulle solmion, minulla on rahaa.
 Ven. kielessä tulee olla jest-verbin kanssa substantiivista nominatiivimuoto, ja esimerkin venäjän genetiivimuoto-deneg lienee suomen partitiivin vaikutusta esim. suomeksi paljon rahaa = venäjäksi mnogo deneg.

265 T9 synt.
 @situation: Ann says she looked at a lake.
 *ANN: ja smatriela **oosera**.
 com.ru: я смотрела на озеро
 com.fi: minä katsoin järveä
 Na-prepositio puuttuu.

266 T9 synt.
 @situation: Ann says she won Nastja.
 *ANN: paapa ja viigrala **nastju**.
 com.ru: папа я выиграла у насти
 com.fi: isä minä voitin nastjan
 Vygrat-verbin rektio on u+gen, ei akkusatiivi kuten suomenkielessä.

267 T9 synt.
 @situation: Ann says that her brother has never had that chair.
 *ANN: u aleksa **nikagdaa biila** eettava stuula.
 com.ru: у алекса никогда не было этого стула.
 com.fi: Aleksilla ei koskaan ole ollut tätä tuolia.
 Toinen kieltosana puuttuu A:n lauseesta.

268 T5 leks. Ja T4 morf.
 @situation: Ann says that Nas sat on an angel.
 *ANN: nastja sidela angelan **päällä**.
 com.ru: настя сидела на ангела.
 com.fi: nastja istui enkelin päällä.
 Ven. substantiiviin liittyy suom. genetiivin n-pääte.
 Suom. adverbi.

269 T10 sem.
 @situation:Ann asks if something is still hurting father.
 *ANN: sitsas **ushze** tut bobo?
 com.ru: сейчас ещё тут бобо?
 com.fi: onko nyt jo siinä pipi?
 Ven. pitäisi käyttää sanaa **jisho**, joka myös kuten **ushze** usein käännetään suomeksi sanalla vielä.

270 T5 leks.
 @situation:Ann says that she can also climb high.
 *ANN: paapa i jaa magu **kiivetä** tak visako.
 com.ru: папа и я могу лезить так высоко.
 com.fi: isä minäkin voin kiivetä noin korkealle.
 Suom. verbi.

271 T4 morf ja T9 synt.
 @situation:Ann says that her brother called her a monkey.
 *ANN: paapa aleks **skazal minja** abizjanaksi.
 com.ru: папа алекс сказал что я обезьяна.
 com.fi: isä alex sanoi minua apinaksi.
 Ven. substantiiviin liittyy suomen translatiivin ksi-pääte ja `sanoa minua` on suomen kielen mukainen rakenne.

272 T10 sem.x 2
 @situation:Ann says that she is going to put her perfum on her hand.
 *ANN: ja etat **sapah** suda na ruuku **palazhu**.
 com.ru: я побрызгаю духи на руку.
 com.fi: minä laitan tätä hajua käteen.
 Venäjäksi ei voi `laittaa` hajuvettä vaan sitä pirskoitetaan.
 Venäjän kielessä ei käytetä sanaa "haju" puhuttaessa hajuvesistä, tämäkin mielestäni suomen kielen vaikutusta.

273 T5 leks.
 @situation:Ann says that she will get cold if one doesn't fasten the zip.
 *ANN: jesli kambinison ni zakrit eeta budet **paleltaa**.
 com.ru: если комбинизон не закрыт это будет холодно.
 com.fi: jos ei laita haalaria kiinni alkaa paleltaa.
 Suom. verbi.

274 T6 leks.
 @situation:Ann says that father doesn't dare to do something.
 *ANN: paapa tii nie **uskalla** sdelat tak.
 com.ru: папа ты не смеешь сделать так.
 com.fi: isä sinä et uskalla tehdä näin.
 Suom. verbi.

275 T6 leks. T9 synt.
 @situation:Ann asks why her brother has hidden in a photo.
 *ANN: paapa patsemu zdies na fatagrafii aleks **piilossa**.
 com.ru: папа почему здесь на фотографии алекс спрятались?
 com.fi: isä miksi tässä valokuvassa alex on piilossa.
 Venäjäksi ei voi "olla piilossa" vaan piiloudutaan tai on piilouduttu.
 Suom. substantiivi.

276 T5 leks.
 @situation:Ann says that doll's dress fits well on it.
 *ANN: eetta platje kukle **sopiva** ano nie spadaet.
 com.ru: это платье кукле подоидёт оно не спадает.
 com.fi: tämä mekko on nukelle sopiva.
 Suom. adjektiivi.

277 T5 leks.
@situation:Ann says that yesterday mother had said that one is not allowed to pick a cookie.
*ANN: maama skazala **eilen** sto petsenie nilzja koverjat.
com.ru: мама сказала вчера что печенье нельзя коверять.
com.fi: äiti sanoi eilen että keksiä ei saa kaivaa.
Suom. adverbii.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: January 2005
@age of ANN: 3:3

278 T5 leks.
@situation:Ann says that she can lift up somebody.
*ANN: paapa ja magu **nostaa** anniinu.
com.ru: папа я могу подниматься аннину.
com.fi: isä minä pystyn nostamaan anniinan.
Suom. verbi.

279 T6 leks.
@situation:Ann says that mother is surprised that she can spray far.
*ANN: maama **ihmettelee** sto ja tak daligo prisgaju.
com.ru:мама удивляется что я так далеко прыгаю.
com.fi: äiti ihmettelee että minä ruiskutan niin kauas.
Suom. verbi.

280 T6 leks.
@situation:Ann says that these socks are tighter.
*ANN: eti naskii takie **tiukemmat**.
com.ru: эти носки такие более тесные.
com.fi: nämä sukat ovat sellaiset tiukemmat.
Suom. adjektiivii.

281 T2 fon.
@situation:Ann says that she doesn't want such a little guitar.
*ANN: paapa ja nie hatsuu takuju malenkuju **kitaru**.
com.ru: я не хочу такую маленькую гитару.
com.fi: minä en halua sellaista pientä kitaraa.
Ven. substantiivissa suomen mukainen k-foneemi. Voisi olla myös T3 tyyppi, jossa suomen kielen kitara sana olisi taivutettu ven. akkusatiivissa.

282 T2 fon.
@situation:Ann asks father to give her a big angel.
*ANN: paapa dai mnie balshoi **engel**.
com.ru: папа дай мне большой ангел.
com.fi: isä anna minulle iso enkeli.
Ven. substantiivissa suomen mukainen e-foneemi.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: February 2005
@age of ANN: 3:4

283 T6 leks.
@situation:Ann asks how she can open something.
*ANN: paapa kak eeta **avataan**?
com.ru: папа как это открывается?
com.fi: isä kuinka tämä avataan.
Suom. verbi passiivissa.

284 T3 leks.morf.
@situation:Ann says that there were bubbles in her glass.
*ANN: paapa v stakane bili **kupli**.
com.ru: папа в стакане были пузырьки воздуха.
com.fi: isä lasissa oli kuplia.
Suom. substantiiviin liitetty ven. monikon nominatiivin i-tunnus.

285 T5 leks. ja T9 synt.
@situation:Ann says that she isn't tired yet.
*ANN: paapa **minjaa nie väsyttää**.
com.ru: папа я не устала.
com.fi: isä minua ei väsytä.
Suom. mukainen lauserakenne.
Suom. verbi.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: March 2005
@age of ANN: 3:5

286 T7 leks.
@situation:Ann says that she needs her trousers which are for outside.
*ANN: mnie naada **ulkoshtani**.
com.ru: мне надо штаны которые для улицы.
com.fi: minä tarvitsen ulkohousut.
Suom. vaillinaisesta substantiivista -ulko ja ven. housut-sanasta yhdistetty yhdyssana.

287 T10 sem.
@situation:Ann asks father to undo her buttons.
*ANN: paapa mozesh tii mnie eti **atkrit**?
com.ru: папа можешь ты эти растёгивать?
com.fi: isä voitko avata nämä?
Suomeksi voi avata napit, mutta venäjän kielessä tässä on eri verbi.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: April 2005
@age of ANN: 3:6

288 T5 leks.
@situation:Ann says as an answer to father that she has to find her other sock.
*ANN: eeta **pitää** naidti.
com.ru: это надо найти.
com.fi: se pitää löytää.
Suom. verbi.

289 T5 leks.
@situation:Ann says that Nas doesn't like something.
*ANN: paapa nastja eto nie **tykkää**.
com.ru: папа настя это не любит.
com.fi: isä nastja ei siitä tykkää.
Suom. verbi.

290 T5 leks.
@situation:Ann says that Nas has an another tooth-brush.
*ANN: paapa u nasti drugaja **hammasharja**.
com.ru: папа у настя другая зубная чётка.
com.fi: isä nastjalla on toinen hammasharja.
Suom. subst.

291 T5 leks.
 @situation: Ann says that she is without a hat.
 *ANN: ja **ilman** shapki.
 com.ru: я без шапки.
 com.fi: minä olen ilman lakkia.
 Suom. partikkeli.

292 T8 synt.leks.
 @situation: Ann says she will not invite somebody to her birthday-party.
 *ANN: ja nie **kutsu** tanju na moi **syntymäpäivälle**.
 com.ru: я не приглашу таню на мой день рождения.
 com.fi: minä en kutsu tanjaa minun syntymäpäivälle.
 Suom. verbi kielto muodossa ja suom. subst. allatiivissa.

293 T6 leks.
 @situation: Ann says she will not put something in to a bag.
 *ANN: ja eeta nie palazhu **pussiin**.
 com.ru: я это не положу в пакет.
 com.fi: minä en tätä laita pussiin.
 Suom. substantiivi illatiivissa.

294 T2 fon.
 @situation: Ann answers that she and her sister are going to watch kid's program on TV.
 *ANN: buurem.
 com.ru: будем.
 com.fi: aiomme.
 Tampereen murteeseen kuuluva piirre, d-äänteen ääntyminen r-äänteenä.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
 @birth of ANN: 16-OCT-2001
 @date: May 2005
 @age of ANN: 3:7

295 T6 leks.
 @situation: Ann asks father to take her pick-a-back.
 *ANN: paapa tii mozesh minjaa padnjat **reppuselkään**.
 com.ru: папа ты можешь меня нести на спине.
 com.fi: isä voitko nostaa minut reppuselkään.
 Suom. subst. illatiivissa.

296 T9 synt.
 @situation: Ann says that there were two crows and one flew away and the other one stayed.
 *ANN: tam paapa dve voroni **adna** uletela **adna** nie uletela.
 com.ru: там папа две вороны, одна улетела, одна не улетела.
 com.fi: siellä oli isä kaksi varista, yksi lensi pois ja yksi ei lentänyt.
 Ven. täytyy sanoa rakenteella yksi-toinen. Suomeksi yksi-yksi -rakenne on mahdollinen.

297 T2 fon.
 @situation: Ann asks for a water.
 *ANN: paapa dai mnie vooru.
 com.ru: папа дай мне воду.
 com.fi: isä anna minulle vettä
 Tampereen murteeseen kuuluva piirre, d-äänne ääntyy r-äänteenä.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: June 2005
@age of ANN: 3:8

298 T9 synt.
@situation:Ann says that her room is cleaned.
*ANN: paapa **u minja ubrana komnata.**
com.ru: папа я убирала комнату.
com.fi: isä minulla on huone siivottu
Suom. lauserakenne.

299 T9 synt.
@situation:Ann says that her sister is going to take her toys.
*ANN: paapa nastja **buudet vzjat** eti igrushki.
com.ru: папа настя возьмет эти игрушки.
com.fi: isä nastja aikoo ottaa nämä lelut.
Suom. lauserakenne ´aikoo ottaa´. Ven. täytyy käyttää perfektiivisen aspektin verbiä futuuria ilmaistaessa.

2100 T10 sem.
@situation:Ann says that a bee came in to a house.
*ANN: paapa eta ptsela damoi **prishla.**
com.ru: папа эта пчела домой влетела.
com.fi: isä se ampiainen tuli sisälle.
Ven. verbi tulla tarkoittaa venäjäksi kävellen tulemista.

2101 T10 sem.
@situation:Ann says that she is afraid that a bee comes in to a house.
*ANN: paapa ja bajus sto ptsela damoi **pridjot.**
com.ru: папа я боюсь что пчела домой влетает.
com.fi: isä minä pelkään, että ampiainen tulee sisälle.
Ven. verbi tulla tarkoittaa venäjäksi kävellen tulemista.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: July 2005
@age of ANN: 3:9

2102 T9 synt.
@situation:Ann says that two cats are looking at her.
*ANN: paapa eti dva kissi **smotrjat minja.**
com.ru: папа эти две кисы смотрят на меня.
com.fi: isä nuo kaksi kissaa katsovat minua.
Na-preposition puute voi johtua suom. suorasta objektista.
Lukusana kaksi tulisi olla feminiinimuodossa.

2103 T10 sem.
@situation:Ann says that she fell off the ladder and then blood started to run.
*ANN: paapa ja upala na lestnitse i patom **prishla krov.**
com.ru: папа я упала на лестнице и потом текла кровь.
com.fi: isä minä putosin tikkailta ja sitten tuli verta.
Ven. verbi tulla tarkoittaa kävellen tulemista.

2104 T10 sem.
@situation:Ann says that she was in a bath-room and she weed there.
*ANN: paapa ja bila vannoi i **u minja pisa prishla** vannuju.
com.ru: папа я была в ванной и я писала там.
com.fi: isä minä olin kylpyhuoneessa ja minulla tuli pissa sinne.

Ven. verbi tulla tarkoittaa kävellen tulemista.
participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: August 2005
@age of ANN: 3:10

2105 T10 sem.
@situation:Ann says that she coughed because she had been in a water.
*ANN: eeta **iz vadi prishla**.
com.ru: это получилось от воды.
com.fi: se tuli vedestä.
Ven. verbi tulla tarkoittaa kävellen tulemista.

2106 T10 sem.
@situation:Ann says that she likes some sweets a lot.
*ANN: ja ljubljju eti kanfeti **mnoga**.
com.ru: я люблю эти конфеты сильно.
com.fi: minä pidän näistä karkeista paljon.
Ven. mnogo-sanaa käytetään vain määrästä, esim. paljon ihmisiä.

2107 T3 leks.morf.
@situation:Ann asks father to make her a playhouse.
*ANN: paapa tii mozesh sdelat nam **maju**.
com.ru: папа ты можешь сделать нам домик.
com.fi: isä voitko tehdä meille majan.
Suom. maja lekseemiä on taivutettu ven. akkusatiivissa, u-pääte.

2108 T5 leks.
@situation:Ann says that somebody's cat is black, white and light brown like toffee.
*ANN: u saani kisa nimnoszka tsorninkaja, belinkaja i **toffee**.
com.ru: у сана киса немножко чернинкая, беленькая и цвета как кофе с молоком.
com.fi: saanan kissa on vähän musta, valkoinen ja toffeenvärinen.
Suom. subst.

2109 T10 sem.
@situation:Ann says that she can't undo her skipping-rope.
*ANN: paapa ja nie magu skakalku **atkrit**.
com.ru: папа я не могу скакалку развезать.
com.fi: isä minä en saa hyppynarua auki.
Ven. ei voi käyttää avata verbiä narun tai solmun avaamiseen.

2110 T5 leks.
@situation:Ann says that mother gives her a prize.
*ANN: mama dast nam **palkinto**.
com.ru: мама даст нам приз.
com.fi: äiti antaa meille palkinnon.
Suom. subst.

2111 T10 sem.
@situation:Ann says that she heard Nas's voice.
*ANN: ja sliishala u nasti **zvuk**.
com.ru: я слышала у настя голос.
com.fi: kuulin nastjan äänen.
Ven. ääni ja ihmisen ääni ovat eri sanoja. Vrt. myös englannin sound ja voice.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: September 2005
@age of ANN: 3:11

2112 T10 synt.sem.
@situation:Ann says thank you a lot.
*ANN: spasiba **mnoga**.
com.ru: спасибо большое.
com.fi: kiitos paljon.
Ven. sanotaan kiitos suuri.

2113 T9 synt.
@situation:Ann says that she doesn't like some water because it's sour for her.
*ANN: ja nie ljubljju etu vodu patamushta ana kislaja **mnie**.
com.ru: я не люблю эту воду потому что она кислая для меня.
com.fi: minä en pidä tästä vedestä, koska se on hapanta minulle.
Ven. sanotaan minua varten, ei minulle. Suomeksikin olisi parempi sanoa "minusta".

2114 T4 morf.
@situation:Ann says that she waves her fan and then will come air.
*ANN: ja vejeram mashu i sitsas buudet vozduha.
com.ru: я веером машу и сейчас будет воздух.
com.fi: minä heilutan viuhkaa ja nyt tulee ilmaa.
Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-päätte.

2115 T10 sem.
@situation:Ann says what a big car there is.
*ANN: pasmatri **kak** balshaja mashina.
com.ru: посмотри какая большая машина.
com.fi: katso kuinka suuri auto.
Ven. kak-sana usein kääntyy suomeksi sanoilla kuin tai kuinka, mutta adjektiivin kanssa tulee käyttää kakoi-sanaa.

2116 T10 sem.
@situation:Ann says that she is gong to watch TV from here.
*ANN: papa ja buudu smatrit televizor **attut**.
com.ru: я буду смотреть телевизор отсюда.
com.fi: katson televisiota täältä.
Ven. ot-prepositio (stä, lta) yhdistynyt tut-sanaan (tässä, täällä), jolloin saadaan 'suora käänös' suomen täältä sanalle.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: December 2005
@age of ANN: 4:2

2117 T10 sem.
@situation:Ann asks which clothes she will wear.
*ANN: paapa **kakie adeshdi** mozhna nadet?
com.ru: папа какую одежду можно надеть?
com.fi: isä mitkä vaatteet voi laittaa?.
Ven. odezhdä on itsessään monikollinen sana ja siihen yhdistetty monikon i-tunnus on suomen kielen mukainen muoto, vrt. vaate, vaatteet.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: January 2006
@age of ANN: 4:3

2118 T4 morf.
@situation: Ann says that she also has cleaned her hands.
*ANN: jaakin pamiila.
com.ru: я также помыла.
com.fi: minäkin pesin.
Ven. pronominiin yhdistyy suom. kin-liitepartikkeli.

2119 T10 sem.
@situation: Ann says that she has a certain clothes because in the kindergarden she had been told to put them on.
*ANN: patamushta mnje vdietskam saadike skazali sto mnje takuju naada **palazhit**.
com.ru: потому что мне в детском саду сказали, что мне такую надо надеть.
com.fi: koska minulle tarhassa sanottiin, että minun pitää sellaiset laittaa.
Ven. laittaa verbiä ei voi käyttää pukeutumisesta.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: February 2006
@age of ANN: 4:4

2120 T3 leks.morf.
@situation: Ann says that she eats her ice-cream with a spoon.
*ANN: ja paapa sjem eeta maroozenaje **lusikom**.
com.ru: я папа съем это мороженое ложкой.
com.fi: minä isä syön tätä jäätelöä lusikalla.
Suom. substantiiviin liitetty ven. instrumentaalin om-päätte.

2121 T10 sem.
@situation: Ann says that her brother has written something here.
*ANN: paapa on risaval **sudaa**.
com.ru: папа он рисовал здесь.
com.fi: isä hän piirsi tähän.
Ven. piirretään jossakin eli täytyy käyttää tässä-adverbiä, eikä tähän-pronominia kuten suomen kielessä.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: April 2006
@age of ANN: 4:6

2122 T9 synt.
@situation: Ann says that after that she and her sister have watched a video they will go out.
*ANN: kagdaa mii **pasmatreli** video mii paidjom na uulitsu.
com.ru: когда мы посмотрим видео, мы пойдём на улицу.
com.fi: kun olemme katsoneet videon, menemme ulos.
Ven. ei voi käyttää mennyttä aikamuotoa puhuttaessa tulevasta. Tässä suom. perfektin on `käännetty` ven. preteritillä.

2123 T9 synt.
@situation: Ann asks that after that she has eaten, will daddy blow her a balloon.
*ANN: kagdaa ja **sjela** mozesh tii nadut sharik?

com.ru: когда я съем можешь ты надуть шарик?
com.fi: kun olen syönyt, voitko puhaltaa ilmapallon?
Ven. ei voi käyttää mennyttä aikamuotoa puhuttaessa tulevasta. Tässä suom. perfektti on `käännetty` ven. preteritillä.

2124 T2 fon.
@situation: Ann says that something is a magnet.
*ANN: eeta magnet.
com.ru: это магнит.
com.fi: se on magneetti.
Ven. magneetti-sanana keskellä oleva e-foneemi ääntyy venäjässä i:nä.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: May 2006
@age of ANN: 4:7

2125 T10 sem.
@situation: Ann says that she will drink her juice later.
*ANN: ja **papozhe** viipju sok.
com.ru: я потом выпью сок.
com.fi: minä myöhemmin juon mehun.
Ven. tässä yhteydessä käytetään sanaa potom = sitten.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: August 2006
@age of ANN: 4:9

2126 T10 sem.
@situation: Ann says that she has got a new skin on her arm.
*ANN: tudaa novaja **kozha prishla**.
com.ru: здесь появилась новая кожа.
com.fi: tähän tuli uusi iho.
Ven. tulla/ilmestyä jossakin, ei johonkin. Ven. tulla-verbiä käytetään vain jalkaisiin tulemisesta. Tässä käytettävä ven. ilmestyä verbiä.

participants: ANN Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of ANN: 16-OCT-2001
@date: October 2006
@age of ANN: 5

2127 T10 sem.
@situation: Ann answers that her friend plays with a doll sometimes.
*ANN: **kagdata**.
com.ru: иногда.
com.fi: joskus.
Suom. sana **joskus** käännetään venäjäksi sekä sanoilla inagda että kogda-ta. Tässä yhteydessä on käytettävä sanaa inagda, koska kogda-ta tarkoittaa joskus muinoin.

Liite 3.

5.1.3 N:n koodien yhdistyminen suomalaisessa kontekstissa

@participants: NAS Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of NAS: 26-AUG-1999
@date: October 2003-December 2004
@age of NAS: 4-5 years
@situation: free talks with mother, sister or brother
@location: home
@language: Finnish/Russian
@comment: litteroinut SR

301 T7 leks.
@situation: Nas asks for her cap.
*NAS: äiti anna mun **lipka**.
%com.ru: kepka: кепка
%com.fi: lippalakki
Huom. kontaminaatio lippis ja kepka= lipka.
Suom. subst. + ven. subst.

302 T7 leks. ja T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
@situation: Nas talks about her important papers.
*NAS: nää on mun **studentteja**.
%com.ru: student: студент
%com.fi: opiskelija,
Venäjän sana "opiskelija" on saanut uuden merkityksen ja tarkoittaa mitä tahansa paperia, jossa on kirjoitusta. Lisäksi yhdistyvät ääntämistä helpottava e-foneemi sekä monikon partitiivin ja-päätte.
Ven. subst.

303 T8 synt.leks.
@situation: Nas is talking about last winter that she had been out when it was dark.
*NAS: äiti silloin ku oli **vietseram** ja **timnoo** ni me oltiin ulkona.
%com.ru: vetserom: вечером, timno: темно
%com.fi: illalla, pimeä
Ven. subst. + adverb.

304 T8 synt.leks.
@situation: Nas is surprised that her brother can't drive a car.
*NAS: eksää osaa **rulit mashiinu** sun pitää ostaa itelles **mashiinu**.
%com.ru: rulit: рулить, mashinu: машину
%com.fi: ajaa (huom. lapsenkielinen ilmaus venäjäksi), autoa
Ven. verbi + subst. + subst.

305 T8 synt.leks.
@situation: Nas has got cold and she is complaining about her nose.
*NAS: äiti mulla ei **diishit nos**.
%com.ru: dishit: дышит, nos: нос
%com.fi: hengitä, nenä (tark. nenä on tukossa)
Ven. verbi + subst.

306 T6 leks.
@situation: Nas is making plans for the summer.
*NAS: sitte **lietam** mennään mummulaan.
%com.ru: letom: летом
%com.fi: kesällä
Ven. substantiivi prepositionaalissa.

307 T4 leks.morf.
 @situation: Nas asks for a butter.
 *NAS: voiks sää laittaa tähän sitä **maslaa**.
 %com.ru: maslo: масло
 %com.fi: voi
 Ven. substantiiviin liittyy partitiivin a-pääte.

308 T6 leks.
 @situation: Nas doesn't like her melted ice-cream.
 *NAS: miks tää **rastajala** tällee?
 %com.ru: rastajalo: растаяло
 %com.fi: sulii
 Ven. verbi preteritissä.

309 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says that her sister can't have a milk-foam.
 *NAS: jos äiti laittaa kahvia nii sää et saa **penkua**.
 %com.ru: penku: пенку
 %com.fi: vaahtoa
 Ven. substantiiviin ven. akkusatiivissa liittyy suom. partitiivin a-pääte.

310 T5 leks.
 @situation: Nas pretends to eat ice-cream by holding paper-roll in front of her mouth.
 *NAS: mää syön leikisti **maroosenajee**.
 %com.ru: marozenoje: мороженое
 %com.fi: jäätelö
 Ven. subst. Tässä voisi olla mukana myös puhekielinen partitiivitaivutus (je+e).

311 T8 synt.leks.
 @situation: Nas asks are there any snakes in the south.
 *NAS: äiti onko **najuuge** käärmeitä?
 %com.ru: na juge: на юге
 %com.fi: etelässä
 Ven. prepositio + subst.

312 T6 leks.
 @situation: Nas teases her sister that she can't have a jewing-gum.
 *NAS: annaa ei saa **sivatskuu** annaa ei saa **sivatskuu**.
 %com.ru: zvatsku: жвачку
 %com.fi: purukumia
 Ven. substantiivi ven. akkusatiivissa.

313 T8 synt.leks.
 @situation: Nas shows which letters she knows from a book.
 *NAS: äiti tässä on **es bukva**.
 %com.ru: es: ec, bukva: буква
 %com.fi: s, kirjain
 Ven. subst. + subst.

314 T5 leks.
 @situation: Nas sees a boy on the moped with a ice-hockey stick
 *NAS: äiti meneekö toi poika mopolla **hakkei** pelaamaan?
 %com.ru: hokkei: хоккей
 %com.fi: jääkiekko
 Ven. subst.

315 T4 leks.morf.
 @situation: Nas can't find her papers on which she has been drawing on the previous day.
 *NAS: äiti missä ne on ne paperit mihin mää eilen **risuin**?
 %com.ru: risuju: пишу
 %com.fi: piirrän
 Ven. verbiin liittyy y.l.p:n n-pääte ja imperfektin i-tunnus.

316 T4 leks.morf.
 @situation: Nas is telling what kind of a food they had had in the kindergarden.
 *NAS: siellä oli semmosta riisiä ja kanaa ja **oovashia** mistä mää en yhtään tykänny.
 %com.ru: ovastsi: оваши
 %com.fi: vihannekset
 Ven. monikolliseen substantiiviin liittyy partitiivin a-tunnus.

317 T5 leks.
 @situation: Nas talks about time when she is grown-up.
 *NAS: sitte ku mää oon **vroslii** nii mää annan kaikki mun laput mun lapsille.
 %com.ru: vzroslyj: взрослый
 %com.fi: aikuinen
 Ven. adjektiivi.

318 T4 leks.morf.
 @situation: Nas complains that there is no rubber band on the legs of her overall.
 *NAS: äiti mulla ei oo **risinkiiä** tässä puvussa.
 %com.ru: rezinki: резинки (ven.genetiivisija kiellon kanssa)
 %com.fi: kuminauhaa
 Ven. substantiiviin genetiivissä liittyy suom. partitiivin ä-tunnus.

319 T8 synt.leks.
 @situation: Nas is surprised that mother doesn't know that a witch's house stands on a hen's legs.
 *NAS: eks sää oo ennen tienny että noidan talossa on **kuurennie noski**?
 %com.ru: kurennie: куренные, nozki: ножги
 %com.fi: kanan- (adj.), jalat
 Ven. adjektiivi + subst.

320 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Nas tells that she has had a bite of the Anna's sausage.
 *NAS: mää purasin annan **sasiskista**.
 %com.ru: sosiska: сосиска
 %com.fi: nakki
 Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja elatiivin sta-pääte.

321 T4 leks.morf.
 @situation: Nas wants to take an interview from mother when mother is watching the news.
 *NAS: leikitään **noovasti** onko noi jotku **noovastit**?
 %com.ru: novost: новость, novosti: новости
 %com.fi: uutinen, uutiset
 Ven. substantiiviin liittyy mon.nominatiivin t-pääte. Huom. kaksinkertainen monikko.

322 T5 leks.
 @situation: Nas asks whether mother has tea in her mug.
 *NAS: äiti onks sulla siinä **tsai** mukissa?
 %com.ru: tsai: чай
 %com.fi: tee
 Ven. substantiivi.

323 T7 leks.
 @situation: Nas calls Ann poohead.
 *NAS: anna on **kakashkipää**
 %com.ru: kakashka: какашка
 %com.fi: kakka
 Ven. subst. + suom. subst.

324 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Nas asks for a cheese.
 *NAS: äiti mää haluan **siiriä**.
 %com.ru: syr: сыр
 %com.fi: juusto
 Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja suom. partitiivin ä-pääte.

325 T5 leks.
 @situation: Nas looks a tree and says that it's like a palm.
 *NAS: äiti kato tuota puuta se on ihan ku **palma**.
 %com.ru: palma: палма
 %com.fi: palmu
 Ven. subst.

326 T5 leks.
 @situation: Nas's trousers are too loose and she wants a belt.
 *NAS: näihi housuihin vois laittaa **remen**.
 %com.ru: remen: ремень
 %com.fi: vyö
 Ven. subst.

327 T4 leks.morf.
 @situation: Nas asks why she hasn't got her own glue.
 *NAS: äiti miks mulla ei oo omaa **kleijua**.
 %com.ru: klei: клей
 %com.fi: liima
 Ven. substantiiviin datiivissa liittyy partitiivin a-pääte.

328 T7 leks.
 @situation: Nas dreams when she can swim in a pool for grown-ups.
 *NAS: sitte ku mää oonnäin vuotta nii mää voin **vrosliialtaassa** uida.
 %com.ru: vzroslyi: врозльйй
 %com.fi: aikuinen
 Ven. adjektiivi + suom. subst.

329 T4 leks.morf.
 @situation: Nas talks to Ann about their saturday sweets.
 *NAS: hei anna mitähän **sladastia** me saahaan?
 %com.ru: sladosti: сладости
 %com.fi: makeiset
 Ven. substantiiviin liittyy partitiivin a-pääte.

330 T8 synt.leks.
 @situation: Nas explains what she has had as a breakfast with father.
 *NAS: mää pyysin iskältä **karelskii pirazok** ja se anto mulle ja sitte mää söin sen.
 %com.ru: karelskij pirazok: карельский пиражок
 %com.fi: karjalanpiirakka
 Ven. adjektiivivi + subst.

331 T5 leks.
 @situation: Nas explains that she has been trying to catch butterflies in a park with her playmates.
 *NAS: me haluttiin perhosia **paimat**.
 %com.ru: poimat: поймать
 %com.fi: pyydystää
 Ven. verbi.

332 T3 morf.
 @situation: We are driving in a car and Nas asks have we arrived to a place called Ikaalinen.
 *NAS: äiti onks tää jo **vikaalinen**?
 %com.ru: v: в
 %com.fi: Ikaalinen.
 Suom. substantiiviin liittyy v-prepositio, lapsi on kuullut venäjäksi usein sanottavan "nojehali vikaalinen" eli mennään Ikaalisiin. Koska prepositio liittyy etenkin vokaali alkuisia sanoja äännettäessä pääsanaansa tulee ilmaisusta "v ikaalinen" ilmaisu "vikaalinen".

333 T4 leks.morf.
 @situation: Nas tells that she saw a dream about a truck which fell down into a ditch near our home.
 *NAS: äiti mää näin semmosta unta että semmone iso rekka kaatu mejän **kanavaan**.
 %com.ru: kanava: канава
 %com.fi: oja
 Ven. substantiiviin liittyy illatiivin V+n.

334 T5 leks. ja T4 leks.morf.
 @situation: Nas sees three fountains when we are driving in a car.
 *NAS: äiti kato tuolla on **fantantsik** hei tuolla on kolme **fantantsia!**
 %com.ru: fontan: фонтан
 %com.fi: suihkulähde
 Ven. substantiiviin liittyy partitiivin a-pääte. Huom. ven. substantiivit ovat diminutiivimuodossa.

335 T4 leks.morf.
 @situation: Nas asks whether her hands are smelling of a soap.
 *NAS: haiseeko **miilalle**?
 %com.ru: mylo: мыло
 %com.fi: saippua
 Ven. substantiiviin liittyy suom. allatiivin lle-pääte.

336 T4 leks.morf.
 @situation: Nas asks if there are raisins in a bread.
 *NAS: onks täällä **izjuumaa**?
 %com.ru: izjum: изюм
 %com.fi: rusinat
 Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-pääte. Toinen a-äänne voisi kuulua myös T2-tyyppiin.

337 T2 leks.fon.
@situation: Ann says that Nas is going to give her an insect and Nas says there is one close by.
*NAS: niin niin täällä on yks **kamari**.
%com.ru: komar: комар
%com.fi: itikka
Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi.

338 T4 leks.morf.
@situation: Ann is screaming that she want's to catch a squirrel and Nas says that it is not possible.
*NAS: ei voi saaha **belkaa** kiinni.
%com.ru: belka: белка
%com.fi: orava
Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-pääte.

339 T4 leks.morf.
@situation: Nas says that the word car starts with the letter c.
*NAS: äiti auto alkaa aa **bukvaimella**.
%com.ru: bukva: буква
%com.fi: kirjain
Ven. substantiiviin liittyy adessiivin lla-pääte. Jos "aa" katsottaisiin ven. sanaksi kyseessä voisi olla myös tyyppi T8.

340 T7 leks. ja T4 leks.morf.
@situation: Nas is wet and there is water dropping on the floor.
*NAS: mulla **kaaplii** matolle.
%com.ru: kapli: капли
%com.fi: tipat
Ven. substantiivista muodostettuun verbiin liittyy suom. y.3.p:n pääte.

341 T4 leks.morf.
@situation: Nas asks Ann to give her a doll because she want's to kiss the doll.
*NAS: anna mulle se nukke nii mä **patseluin** sitä.
%com.ru: potseluju: поцелую
%com.fi: suutelen
Ven. verbiin liittyy y.1.p:n n-tunnus.

342 T4 leks.morf.
@situation: Nas is sitting on a rowing-machine and she sees that there is a timer showing some numbers and she asks what they are for.
*NAS: äiti tuu kattoo täällä näkyy jotkut **tsifrat** tuu kattoo mitä ne on!
%com.ru: tsifra: цифра
%com.fi: numero
Ven. substantiiviin liittyy mon. nominatiivin t-pääte.

343 T5 leks.
@situation: Nas says that her ribbon has got tied in a knot.
*NAS: äiti tähän nauhaan on tullu **uusil**.
%com.ru: uzal: узел
%com.fi: solmu
Ven. subst.

344 T5 leks.
@situation: Nas sees on the neighborhood's yard a big plastic hammer and she wonders why she hasn't got a one.
*NAS: kato mitä nuilla on tuolla hei miks mulla ei oo tommosta mikä se nyt on... toi **malatok?**
%com.ru: molotok: МОЛОТОК
%com.fi: vasara
Ven. subst.

345 T4 leks.morf.
@situation: Nas asks does her sister like trainers.
*NAS: tykkääks sää anna **krasovkeista?**
%com.ru: krovovki: КРОСОВКИ
%com.fi: lenkkarit
Ven. substantiiviin liittyy elatiivin sta-tunnus. Huom. Monikon elatiivi muodostettu i-vartaloisten nominien mukaan muuttamalla i e:ksi.

346 T5 leks.
@situation: Nas want's to have an apple.
*NAS: anna mulle **jablaka.**
%com.ru: jablako: ЯБЛОКО
%com.fi: omena
Ven. subst.

347 T4 leks.morf.
@situation: Nas plays with Ann 'home' and says that the shoes are fathers'.
*NAS: nää on iskän **batinkit.**
%com.ru: batinki: БАТИНКИ
%com.fi: kengät,
Ven. substantiiviin mon. nominatiivin t-päätte.

348 T9 synt.
@situation: Nas is telling that she is playing a policeman at work.
*NAS: mää **oon poliisityöllä.**
%com.ru: na rabote: на работе
%com.fi: poliisin työssä.
Venäjän kielessä työssäolo järjestyy na+prepositionaali-rakenteella, joka taas suomeksi käännetään usein adessiivin päätteellä lla/llä.

349 T4 leks.morf.
@situation: Nas says that her bath-toy is in a foam.
*NAS: kato mun laiva on **peenassa.**
%com.ru: pena: пена
%com.fi: vaahto
Ven. substantiiviin liittyy inessiivin ssä-päätte.

350 T5 leks.
@situation: Nas watches a picture-book with her sister and says that there is a little donkey in a picture.
*NAS: siinä on pikku **oslik.**
%com.ru: oslik: ОСЛИК
%com.fi: pikku aasi
Huom. Kaksinkertainen diminutiivi. Ven. "ik" ja suomen "pikku" tarkoittavat samaa asiaa.
Ven. subst.

351 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says that we are driving near the side of the ditch.
 *NAS: me menttiin ihan **kanavan** reunaa.
 com.ru: kanava: канава
 com.fi: oja
 Ven. substantiiviin liittyy genetiivin n-pääte.

352 T1 fon.
 @situation: Nas says to her brother that she has already had some bread.
 *NAS: mää oon jo syöny **hleipää**.
 com.ru: hlieb: хлеб
 com.fi: leipä
 Suom. substantiiviin liittyy foneemi-h.

353 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Nas says that she hears a sound which is like a telephone.
 *NAS: tuolta kuuluu joku ääni se kuulostaa ihanku **teleffoonilta**.
 com.ru: telefon: телефон
 com.fi: puhelin
 Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja suom. ablatiivin lta-pääte.

354 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says that she has lost her soap.
 *NAS: multa on hävinny miila hei mää en voi löytää mun **miilaa**.
 com.ru: mylo: мыло
 com.fi: saippua
 Ven. substantiiviin liittyy partitiivin a-pääte.

355 T1 fon.
 @situation: Nas says that there is an ostrich in a picture.
 *NAS: siinä on **strautsi**.
 %com.ru: straus: страус
 %com.fi: strutsi
 Suom. substantiiviin liittyy foneemi -a. Tuloksena on jonkinlainen straus ja strutsi sanojen foneettinen kontaminaatio. Voisi siis olla myös tyyppiä T7.

356 T7 leks.
 @situation: Nas says that there is a ship in a picture.
 *NAS: se on **karalaiva**.
 com.ru: karabl: карабл
 com.fi: laiva
 Ven. subst. + suom. subst.

357 T7 leks.
 @situation: Nas says that there is a toothpaste in a picture.
 *NAS: siinä on **hammaspastaa**.
 com.ru: pasta: паста
 com.fi: tahna
 Suom. subst. + ven. subst.

358 T9 synt.
 @situation: Nas says that her hair needs to be brushed.
 *NAS: **mulla pitää** vielä tukka harjata.
 com.ru: u minja volosi nado jisho pritsosyvät: у меня волосы надо ещё причёсывать
 com.fi: minulta pitää.
 Mulla-rektio ven.kielen mukainen, u minja=minulla.

359 T6 leks.
 @situation: Nas asks when in TV starts program "Bumtsibum".
 *NAS: äiti millon **budet** bumtsibum?
 com.ru: budet: будет
 com.fi: tulee, alkaa (budet on futuuri-muoto byt(olla)-verbistä)
 Ven. verbi y.3.p:ssa.

360 T9 synt.
 @situation: Nas asks is her brother allowed to go to his friends.
 *NAS: saako **alexille** mennä kavereille?
 com.ru: mozhno aleksu idti k prijateljam: можно алексу идти к приятелям?
 com.fi: saako alex
 lle-muoto ven.kielen datiiivirektion mukainen, joka käännetään usein suomeksi allatiivin lle-päätteellä.

361 T1 fon.
 @situation: Nas asks if there are any snakes in Cyprus.
 *NAS: onko äiti **kiproksessa** käärmeitä?
 com.ru: Kipr: Кипр
 com.fi: Kyproksessa.
 Sana ääntyy venäjän kielen mukaisesti.

362 T1 fon.
 @situation: Nas sees that her brother is having a hamburger.
 *NAS: äiti määhaluun samallaisen **gampurilaisen** ku alexilla.
 com.ru: gamburger: гамбургер
 com.fi: hampurilaisen.
 Sanan h-äänne ääntyy venäjän mukaisesti g:nä.

363 T5 leks.x 7 Ja T1 fon.x 7
 @situation: Nas is telling that she knows letters n,k,m,l,s,h,r.
 *NAS: **nee kaa mee lee see haa ree**
 com.ru: ne, ka, me, le, se, ha, re: не, ка, ме, ле, се, ха, ре
 com.fi: kirjainten äänteiden ääntäminen venäjän lapsenkielen mukaista.
 huom. oikeasti ven. äänteet olisivat en, ka, em, el, es, ha, er.
 Olen luokitellut tapaukset kahteen tyyppiin, koska ne voisivat olla kumpaakin.

364 T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Nas says that Ann doesn't give her an angel.
 *NAS: äiti anna ei anna mulle **an-gelia**.
 com.ru: angel: ангел
 com.fi: enkeliä.
 Ven. substantiiviin liittyy i-foneemi ja partitiivin a-pääte.
 Huom. nastjan ng-äänteen n ja g ääntyvät erillään, myös venäjän vaikutusta)

365 T9 synt.
 @situation: Nas asks have I forgotten my key at work.
 *NAS: onksse **jääny** sulla **työlle**?
 com.ru: ostatsja na rabote: на работе
 com.fi: jäänyt työhön.
 Verbirektio venäjän kielen mukainen "na rabote" = "työllä".

366 T8 synt.leks.
@situation: Nas has had a loose stomach and she explains that father has said that in that case poo runs like a water.
*NAS: nii iskä sano että se onku vettä se kakka että se niinku **ljotsja tuda**.
com.ru: ljotsja tuda: лѣтъся туда
com.fi: valuu sinne (pönttöön)
Ven. verbi + adverbi.

367 T8 synt.leks. ja T4 leks.morf.
@situation: Nas says to Ann that they should hurry to wash their hands.
*NAS: anna käyään kiireesti **ruukit pamoijussa**.
com.ru: pomit ruki: помыть руки
com.fi: kädet pesemässä.
Venäjän verbi taivutettu suomen 3.infinitiivin inessiivissä ja substantiivi ruki on saanut suomen monikon nominatiivin t-päätteen.

368 T4 leks.morf.
@situation: Nas and Ann has wet their play-house and Nastja explains that they got a water from a ditch.
*NAS: sieltä **kanavasta** me sitä vettä otettiin.
com.ru: kanava: канава
com.fi: oja
Ven. substantiiviin liittyy suom. elatiivin sta-päätte.

369 T5 leks.
@situation: Nas has got sand in her eyes.
*NAS: silmii joutu **pisok**.
com.ru: pisok: песок
com.fi: hiekka
Ven. subst.

370 T10 sem.
@situation: Nas asks shall she throw water on hot stones in a sauna.
*NAS: lisätäänkö vähän **höyryä**?
com.ru: добовить ли пар?
com.fi: venäjäksi löylystä käytetään sanaa höyry = пар ja sitä aina lisätään, добовить = lisätä. Suomeksi usein heitetään löylyä.

371 T5 leks.
@situation: We are building a snow-castle and Nas wants the doorway to be like an arch.
*NAS: määhaluun että tää ovi on niinku **arka**.
com.ru: арка
com.fi: holvikaari
Ven. subst.

@participants: NAS Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of NAS: 26-AUG-1999
@date: January 2005-December 2005
@age of NAS: 5-6 years
@situation: free talks with mother, sister or brother
@location: home
@language: Finnish/Russian
@comment: litteroinut SR

372 T8 synt.leks.
 @situation: Nas answers to Anna that father has gone to work.
 *NAS: iskä on mennä **na rabotu**.
 com.ru: na rabotu: на работу
 com.fi: työhön
 Ven. prepositio + subst.

373 T5 leks.
 @situation: Nas says that mashed potatoes are ready.
 *NAS: **pyyre** on valmista.
 com.ru: pyre: пюре
 com.fi: perunamuusi
 Ven. subst.

374 T5 leks.
 @situation: Nas is singing by herself her own song.
 *NAS: kohta tulee **leeta**..kohta tulee **leeta**..venäjäksi **leeta**..
 suomeksi keesä.
 com.ru: leto: лето
 com.fi: kesä
 Ven. subst.
 Tämä esimerkki ei välttämättä enää kuulu tahattoman koodien yhdistymisen piiriin. Toisaalta lapsi hyräili sitä ehkä itsekään niin ajattelematta, leikin lomassa.

375 T5 leks. ja T4 leks.morf.
 @situation: Nas answers to mother what she has eaten.
 *NAS: mää sain iskältä sitä **sup** ja siinä oli **kuuritsaa**.
 com.ru: sup: суп, kuritsa: курица
 com.fi: keitto, kana
 Ven. lekseemiin liittyy suomen partitiivin a-päätte.
 Ven. subst. + subst.

376 T8 synt.leks.
 @situation: Nas wants to know how do you say numbers in swedish.
 *NAS: miten sanotaan **pashvedski** numerot?
 com.ru: pa shvedski: по шведски
 com.fi: ruotsiksi
 Ven. preposito + subst.

377 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says that she has tasted vinegar.
 *NAS: mää oon maistanu **uksusta**.
 com.ru: uksus: уксус
 com.fi: etikka
 Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin ta-päätte.

378 T4 leks.morf.
 @situation: Mother says that she is going to throw away Nas's toys from the livingroom.
 *NAS: et ainakaa näitä mun **soldaatteja** heitä pois.
 com.ru: soldat: солдат
 com.fi: sotilas
 Ven. substantiiviin monikossa liittyy suom. monikon partitiivin ja-päätte.

379 T4 leks.morf.
@situation: Nas says she doesn't like her chicken.
*NAS: mää en tykkää tästä **kuuritsasta**.
com.ru: kuritsa: курица
com.fi: kana
Ven. substantiiviin liittyy suom. elatiivin sta-pääte.

@participants: NAS Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of NAS: 26-AUG-1999
@date: January 2006-December 2006
@age of NAS: 6-7 years
@situation: free talks with mother, sister or brother
@location: home
@language: Finnish/Russian
@comment: litteroinut SR

380 T4 leks.morf.
@situation: Nas whispers to her brother that she is going to go out without her jacket.
*NAS: mää lähen ulos ilman **kurtkaa**.
com.ru: kurtka: куртка
com.fi: takki
Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin a-pääte.

381 T10 sem.
@situation: Nas explains to her brother that if he plays on a computer or watches TV a lot he has to wear glasses later.
*NAS: jos koko aja pelaa tietokoneella tai kattoo telkkaria nii sitte joutuu aina **kantaa laseja**.
com.ru: nosit otski: носить очки
com.fi: kantaa laseja
Venäjäksi ilmaistaan "pitää laseja" verbillä, joka tarkoittaa kantaa.

382 T5 leks.
@situation: Nas adds in the middle of her speech with Ann a russian word.
*NAS: kato mite tää menee..**kashmar** ja sitte tonne.
com.ru: koshmar: кошмар
com.fi: kauheaa
Ven. adverbii.

383 T5 leks.
@situation: Nas says she already wants to eat.
*NAS: mä haluun jo **jest**.
com.ru: jest: есть
com.fi: syödä
Ven. verbi.

384 T2 leks.fon.
@situation: Nas asks mother to find her a paper.
*NAS: äiti nyt mulle se **lista** eti!
com.ru: list: лист
com.fi: paperi
Ven. substantiiviin liittyy suom. a-foneemi. Kuulostaa myös suomen sanalta lista.

385 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says she climbs on to the stove.
 *NAS: mää meen **petskan** päälle.
 com.ru: petska: печка
 com.fi: uuni (vanhan ajan leivinuuni, joita on Suomessakin maalaistaloissa ja joiden päälle kiivettiin esim. nukkumaan)
 Ven. substantiiviin liittyy suom. genetiivin n-pääte.

386 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says she is on the stove.
 *NAS: mää on **petskalla**.
 com.ru: petska: печка
 com.fi: uuni
 Ven. substantiiviin liittyy suom. adessiivin lla-pääte

387 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says she climbs on to the stove.
 *NAS: mää meen **petskalle**.
 com.ru: petska: печка
 com.fi: uuni
 Ven. substantiiviin liittyy suom. allatiivin lle-pääte.

388 T7 leks. ja T4 leks.morf. ja T2 leks.fon.
 @situation: Nas goes to a birthday-party and wonders if they have a cake without lactose there.
 *NAS: saako siellä **hylatorttua?**
 com.ru: tort: торт
 com.fi: kakku
 Ven. substantiiviin liitetään suom. partitiivin a-pääte, u-foneemi ja sanalla hyla tehdään siitä yhdyssana. Voisi olla myös semanttinen tapaus, koska venäjän "tort" on hyvin lähellä suomen torttu-sanaa. Toisaalta lapset ovat pienestä saakka käyttäneet nimenomaan kakusta puhuessaan sanaa "tortti".

389 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says she will have a milk.
 *NAS: mää otan **malakoota**.
 com.ru: moloko: молоко
 com.fi: maito
 Ven. substantiiviin liittyy suom. partitiivin ta-pääte

390 T4 leks.morf.
 @situation: Nas says she hates friday because then she has to vacuum her room.
 *NAS: mää vihaan perjantaita ku sillo pitää aina **pilisoossata**.
 com.ru: pylisosit: пылесосить
 com.fi: imuroida
 Ven. verbiin liittyy suom. infinitiivin ta-pääte.

391 T5 leks.
 @situation: Nas asks what are the lines on the ground at the airport.
 *NAS: Mitä varten tuo **linja** on tuossa?
 com.ru: linia: линия
 com.fi: viiva
 Ven. substantiivi.

Liite 4.

5.1.4 N:n koodien yhdistyminen venäläisessä kontekstissa

@participants: NAS Target Child, FAT Father, MOT Mother
@birth of NAS: 26-AUG-1999
@date: October 2003- December 2004
@age of NAS: 4-5 years
@situation: free talk with father
@location: home
@language: Russian/Finnish
@comment: litteroinut SR

401 T8 synt.leks.
@situation: Nas asks did father like a yoghurt when he was little.
*NAS: paapa ty **pienenä tykkäs** joogurt?
%com.ru: папа тебе понравился югурт когда ты был маленький?
%com.fi: isä sinä pienenä tykkäsitkö jogurtista?
Suom. adjektiivivi + verbi.

402 T8 synt.leks.
@situation: Nas asks why she is not allowed to go to sleep into the parent's bedroom.
*NAS: paapa patsemuu ja ni maguu **mennä nukkumaan** tuda?
%com.ru: папа почему я не могу идти спать туда?
%com.fi: isä miksi minä en voi mennä nukkumaan tuonne
Suom. verbi + verbi.

403 T5 leks.
@situation: Father is throwing Nas up to the ceiling and she gets frightened.
*NAS: ja hatsuu **alas!**
%com.ru: я хочу спуститься!
%com.fi: minä haluan alas!
Suom. adverbivi.

404 T5 leks.
@situation: Nas can't put her arm through the sleeve.
*NAS: patsemuu eetta tuda nie **mahtua.**
%com.ru: почему это туда не войдет?
%com.fi: miksi se ei mahdu tuonne?
Suom. verbi.

405 T8 synt.leks.
@situation: Nas wants to know why father has thrown Ann twice up to the ceiling.
*NAS: patsemuu anna **kaks kertaa sai** litat?
%com.ru: почему анне можно было два раза летать?
%com.fi: miksi anna sai kaksi kertaa lentää?
Suom. numeraali + subst. + verbi.

406 T8 synt.leks. ja T4 morf.
@situation: Nas tells that when she is a grown-up she will be up to the ceiling.
*NAS: paapa **mä oon sitte** krishuun **asti.**
%com.ru: папа я тогда до криши.
%com.fi: isä minä olen sitten kattoon asti.
Ven. substantiiviin akkusatiivissa liittyy illatiivin V+n.
Suom. pronomini + verbi + adverbivi + partikkeli.

407 T5 leks.
 @situation: Father is leaving for a doctor and Nas wants to go with him.
 *NAS: mooshna ja pajeedu **mukana** kvratsuu?
 %com.ru: можно я поеду с тобой к врачу?
 %com.fi: saanko minä lähteä sinun kanssa lääkäriin?
 Suom. adverbii.

408 T6 leks.
 @situation: Nas asks if there are any children's program on TV.
 *NAS: a sitsas jiest **lastenohjelmia**?
 %com.ru: а сейчас есть детские программы?
 %com.fi: onko nyt lastenohjelmia?
 Suom. substantiivi mon. partitiivissa.

409 T8 synt.leks.
 @situation: Nas wonders why did she and father get up so early in a sunday morning.
 *NAS: patsemuu my nie spaali patsemuu my tak **aikaisin herätä**?
 %com.ru: почему мы не спали почему мы так рано проснулись?
 %com.fi: miksi me emme nukkuneet miksi me niin aikaisin heräsimme?
 Suom. adverbii + verbi.

410 T6 leks.
 @situation: Video is broken and Nas wonders does other peoples' video work.
 *NAS: a paapa u drugih **toimii** eetta viideo?
 %com.ru: а папа у других работает это видео?
 %com.fi: entä isä toimiiko muilla videot?
 Suom. verbi y.3.p.:ssa.

411 T6 leks.
 @situation: Nas wants to go to the backyard.
 *NAS: ja hatsuu **takapihalle** paittii.
 %com.ru: я хочу идти на задний дворь.
 %com.fi: minä haluan mennä takapihalle.
 Suom. substantiivi allatiivissa.

412 T8 synt.leks.
 @situation: Nas asks why her sausage has been cut into small pieces.
 *NAS: patsemuu ty **pieniksi paloiksi** riezal eetta?
 %com.ru: почему ты резал это на маленькие кусочки?
 %com.fi: miksi sinä leikkasit sen pieniksi paloiksi?
 Suom. adjektiivii + subst.

413 T8 synt.leks.
 @situation: Nas confirms that after the sandwich one can't have an ice-cream.
 *NAS: paapa **leivän jälkeen** linzjaa maroozenaje.
 %com.ru: папа после хлеба нельзя мороженое
 %com.fi: leivän jälkeen ei saa jäätelöä
 Suom. subst. + partikkeli.

414 T5 leks.
 @situation: Nas asks father to hold her juice-stick.
 *NAS: paapa moozesh ty eetta **pitää**?
 %com.ru: папа можешь ты это держать?
 %com.fi: isä voitko sinä tätä pitää?
 Suom. verbi.

415 T6 leks. Ja T5 leks.
@situation: Nas is a tiny baby who can skate in a game she is playing with father and she asks father to praise her.
*NAS: paapa ja tolkkasto **syntynyt** paapa skazii oi kak harshoo ribjooanak uuze umeejet **luistella**.
%com.ru: папа я только что родилась папа скажи ой как хорошо ребёнок уже умет кататься на коньках.
%com.fi: isä minä olen vasta syntynyt sano voi miten hyvin lapsi osaa jo luistella.
Suom. verbi perfektissä. Tapaushan voisi olla myös T8, mutta olen sen luokitellut näin, koska tässä on ikään kuin kaksi perättäistä lausetta.
Suom. verbi.

416 T6 leks.
@situation: Nas tells that she is the oldest one in a kindergarden.
*NAS: paapa ja uuze vsaadike **vanhin**.
%com.ru: папа я уже в садике самая старая.
%com.fi: isä minä olen jo päiväkodissa vanhin.
Suom. adjektiivin superlatiivissa.

417 T8 synt.leks.
@situation: Nas says that she can stand on her hands.
*NAS: paapa ja umeeju **käsillä seistä**.
%com.ru: папа я умею стойку на руках.
%com.fi: isä minä osaan seistä käsillä.
Suom. subst. + verbi.

418 T6 leks.
@situation: Nas shows a picture of a snowman.
*NAS: paapa a takije moozna byt **olemassa** vafrike?
%com.ru: папа а такие можно быть в африке?
%com.fi: isä voiko tuollaisia olla olemassa afrikassa?
Suom. verbi 3.infinitiivin inessiivissä.

419 T5 leks.
@situation: Nas says that her sweet is hard.
*NAS: eetta takaja **kova**.
%com.ru: эта такая твёрдая
%com.fi: tämä on sellainen kova
Suom. adjektiivi.

420 T8 synt.leks.
@situation: Nas asks father to draw a heart.
*NAS: paapa mozesh ty **sydän piirtää?**
%com.ru: папа можешь ты сердце рисовать?
%com.fi: isä voitko sinä piirtää sydämen?
Suom. subst. + verbi.

421 T5 leks.
@situation: Nas tries to draw a heart but it's difficult for her.
*NAS: vot eetta tuda **vaikee**.
%com.ru: вот это туда трудно
%com.fi: tämä tähän on vaikee(piirtää)
Suom. adjektiivi.

422 T5 leks.
 @situation: Nas want's to know what bread is under the butter.
 *NAS: stoo zdies **alla**?
 %com.ru: что здесь под етим?
 %com.fi: mitä täällä on alla
 Suom. adverbii.

423 T8 synt.leks.
 @situation: Nas comes home and claims that her brother has left her alone in a yard.
 *NAS: paapa aleks minjaa **yksin jätti ulos**.
 %com.ru: папа алекс меня одной оставил на улице.
 %com.fi: isä aleks minut yksin jätti ulos.
 Suom. adverbii + verbi + adverbii.

424 T5 leks.
 @situation: Nas wants to choose a biscuit by herself.
 *NAS: paapa ja hatsuu samaa **valita**.
 %com.ru: папа я хочу сама выбирать.
 %com.fi: isä minä haluan itse valita
 Suom. verbi.

425 T8 synt.leks.
 @situation: Nas tells how she has cleaned a yard from the snow while Ann has been playing.
 *NAS: paapa kagdaa anna igraala ja **yksin kolata piha**.
 %com.ru: папа когда анна играла я одна почистила дворь.
 %com.fi: isä kun anna leikki niin minä yksin kolasin pihan.
 Suom. adverbii + verbi + subst.

426 T3 leks.morf.
 @situation: Nas asks father to tickle her.
 *NAS: paapa **kuti** minjaa.
 %com.ru: папа щекотай меня.
 %com.fi: isä kutita minua.
 Suom. verbistä on muodostettu ven. imperatiivimuoto lyhentämällä verbi i-loppuiseksi.

427 T8 synt.leks.
 @situation: Nas wants to go out with her brother and his friends.
 *NAS: paapa ja hatsuu **niitten mukaan** idtii.
 %com.ru: папа я хочу с ними идти.
 %com.fi: minä haluan niiden kanssa mennä
 Suom. pronomini + partikkeli.

428 T5 leks.
 @situation: Nas says that tomorrow there will be some sunshine.
 *NAS: nimnooga buudet **aurinko**
 %com.ru: немного будет соньце.
 %com.fi: hieman tulee olemaan aurinkoa
 Suom. subst.

429 T5 leks.
 @situation: Nas is going out with father and she says that they are going by themselves.
 *NAS: my paidjom **kahdestaan** paapa?
 %com.ru: мы пойдём двоём папа?
 %com.fi: menemmekö kahdestaan isä?
 Suom. adverbii.

430 T8 synt.leks.
 @situation: Nas claims that she is afraid of a lady in a kindergarden.
 *NAS: **minjaa pelottaa täti** vdietskam saadike.
 %com.ru: я боюсь тётю в детском садике.
 %com.fi: minua pelottaa täti päiväkodissa.
 Verbi ja verbirektio suom. mukainen (pelottaa + part.), ven. sanotaan minä pelkään.
 Suom. verbi + subst.

431 T5 leks.
 @situation: Nas asks father not to switch off a syntetisator.
 *NAS: ty paapa nie **sammuttaa** eetta.
 %com.ru: ты папа не выключай это.
 %com fi: sinä isä älä sulje sitä
 Suom. verbi.

432 T5 leks.
 @situation: Nas says that Ann should be kind.
 *NAS: naada byt **kiltti**.
 %com.ru: надо быть хороший
 %com.fi: täytyy olla kiltti.
 Suom. adjektiivivi.

433 T5 leks.
 @situation: Nas asks if it's possible to swim in a place where we are going.
 *NAS: a tam mooshna **uida**?
 %com.ru: а там можно купаться?
 %com.fi: entä voiko siellä uida?
 Suom. verbi.

434 T5 leks. Ja T4 morf.
 @situation: Nas asks father to show to mother what Nas has drawn.
 *NAS: paapa moozesh ty **näyttää** maamalle?
 %com.ru: папа можешь ты показать маме?
 %com.fi: voitko sinä näyttää äidille?
 Ven. substantiiviin liittyy suom. allatiivin lle-päätte.
 Suom. verbi.

435 T4 morf.
 @situation: Nas says that the paper Ann has taken is from a mother's book.
 *NAS: paapa eetta u maami kniig**asta**.
 %com.ru: папа это у мамы книги
 %com.fi: isä se on äidin kirjasta.
 Ven. substantiiviin liittyy elatiivin sta-päätte.

436 T9 synt.
 @situation: Nas says that she doesn't want to play with her brother.
 *NAS: ja nie hatsuu **s aleksa** igrat.
 %com.ru: я не хочу **с алексом** играть.
 %com.fi: minä en halua aleksin kanssa leikkiä.
 Venäjänkielisessä puhunnoksessa s+genetiivi, joka on ilmeisesti suomen kielen vaikutuksesta syntynyt, vrt. aleksin kanssa, oikea muoto kuuluisi venäjäksi s+instrumentaali eli s aleksom.

437 T9 synt.
@situation: Nas says that incase she get's ill she will stay at home.
*NAS: ja tagdaa **damoi** astaanus.
%com.ru: я тогда **дома** останусь.
%com.fi: sitten minä jään kotiin
Venäjän kielessä jäädä-verbin kanssa pitäisi sanoa ostavatsja+doma=kotona eikä domoi= kotiin, joka on taas suomen kielen jäädä-verbin rektion mukaisesti jäädä + illatiivi.

438 T9 synt.
@situation: Nas says that father didn't read her a book.
*NAS: paappa **ni ty** tsital kniigu!
%com.ru: папа **ты не** читал книгу!
%com.fi: isä et sinä lukenut kirjaa!
Venäjänkielisen lauseen sanajärjestys saanut suomesta vaikutusta, kieltosanan pitäisi olla persoonapronominin jälkeen.

439 T2 fon.
@situation: Nas says that they went to the woods when she was in the kindergarden.
*NAS: **mee** pashlii vles vsaadike.
%com.ru: **мы** пошли в лес в садике.
%com.fi: me menimme metsään päiväkodissa.
Ven. m + taka-i ääntyisi "my", suomen morfofonologian mukaisesti näyttäisi olevan me-pronimini, mutta m-äänne on hyvin pehmeä, joten se taas ääntyisi ven. mukaisesti. Tuloksena on ikään kuin "me" ja "my" muotojen morfofonologinen kontaminaatio.

440 T7 leks.x 4
@situation: Nas is often playing with toy-cars with her father. She has got a police-car, lorry, delivery van, trash van.
*NAS: eetta **poliisimashiina kuormamashiina pakettimashiina roskamashiina**.
%com.ru: полицейская машина, грузовая машина, пикап, мусоровозная машина
%com.fi: poliisiauto, kuorma-auto, pakettiauto, roska-auto.
Yhdyssanat, joiden alkuosa suomenkielestä ja loppuosana sana-mashina, joka on autoa tarkoittava sana venäjänkielessä.
Suom. subst. + ven. subst.

441 T10 sem.
@situation: Nas asks from what material has her pistol been made.
*NAS: pappu **atkuuda** eetto sdielanna?
%com.ru: папа **из чего** это сделано?
%com.fi: isä mistä tämä on tehty?
Venäjän otkuda=mistä-adverbi tarkoittaa aina jostakin paikasta. Kun on kysymys materiaalista täytyisi käyttää rakennetta -s tsevo, joka myös suomennetaan sanalla mistä.

442 T1 leks.fon.
@situation: Nas says that it's a giraffe in the picture.
*NAS: eetta **kiraffi**.
%com.ru: это жираф
%com.fi: se on kirahvi
Suom. substantiiviin liittyy foneemit -ff, mikä on ven. mukainen ääntämys `dziraf´, jossa sanan paino on toisella tavulla, jolloin myös `f´ ääntyy pitempänä.

443 T5 leks.
 @situation: Nas asks for a pit.
 *NAS: paappa ja hatsuu **ämpäri**.
 %com.ru: папа я хочу ведро.
 %com.fi: isä minä haluan ämpärin.
 Suom. subst.

444 T5 leks.
 @situation: Nas starts her talk to her father with a word "well".
 *NAS: **no** eetta nie moi sok
 %com.ru: ну это не мой сок
 %com.fi: no ei se ole minun mehuni.
 "No"-partikkeli suomen kielestä.

445 T6 leks.
 @situation: Nas is happy that there is so much snow up in the trees.
 *NAS: oi kak mnooga sniega **puussa**.
 com.ru: ой как много снега на дерево.
 com.fi: oi kuinka paljon lunta on puussa.
 Suom. substantiivi inessiivissä.

446 T9 synt.
 @situation: Nas explains that Patu, the boy in a kindergarden is Juttamari's son.
 *NAS: patu eetta **juttamari maltsik**.
 com.ru: пату это **мальчик юттамари**.
 com.fi: patu on juttamarin poika.
 Suom. sanajärjestys, ven. sanajärjestys olisi "maltsik juttamari".

447 T5 leks.
 @situation: Nas tell's that there are invitations for Mika's birthday-party in a lockers in the kindergarden.
 *NAS: paapa tam vjashike **synttäräkutsut** u miki.
 com.ru: папа там в ящике приглашение на день рождения у мики.
 com.fi: isä siellä lokerossa on kutsu mikan synttäreille.
 Suom. subst.

448 T10 sem.
 @situation: Nas asks where did father put that dirty cloth.
 *NAS: paapa kuda ty eettu trjarku **pastaavil**?
 com.ru: папа куда ты эту тряпку **положил**?
 com.fi: minne sinä laitoit sen rätin?
 Verbi pastavit tarkoittaa aina pystyasentoon laittamista.

449 T3 leks.morf.
 @situation: Nas asks was it father who switched on the canal on TV.
 *NAS: paapa eeta ty vkljutsil eettu **kanavu**?
 com.ru: папа это ты включил эту **каналу**?
 com.fi: isä sinäkö laitoit sen kanavan.
 Kanava=oja, kanal= kanava
 Suom. substantiiviin liittyy akkusatiivin u-pääte.

450 T6 leks.
 @situation: Nas asks if someone is going to the wedding.
 *NAS: ani paidut **häihin**?
 com.ru: они пойдут на свадьбу?
 com.fi: menevätkö he häihin?
 Suom. substantiivi illatiivissa.

451 T10 sem.
 @situation: Nas asks in which language someone is speaking.
 *NAS: **sto** jizik ani gavarjat?
 com.ru: **какой** язык они говорят?
 com.fi: mitä kieltä he puhuvat?
 Ven. kysytään sanalla millaista, kun halutaan tietää kieli. Sana sto tarkoittaa mitä.

452 T10 sem.
 @situation: Nas says that our christmas-tree is more beautiful than the one she sees on TV.
 *NAS: paapa u nas krassiveje jotka **kak** tam v televiisare.
 com.ru: папа у нас красивее ёлка **чем** там в телевизоре.
 com.fi: isä meillä on sievempi joulukuusi kuin tuolla televisiossa. Kak tarkoittaa kuin, mutta ei käytetä vertailtaessa vaan vertailusana on tsem.

453 T10 sem.
 @situation: Nas says that first father is going to read a book to Ann and then to her.
 *NAS: paapa snatsaala u anji kniiga i **tagdaa** u minjaa.
 com.ru: папа сначала у ани книга и **потом** у меня.
 com.fi: isä ensin annan kirjan ja sitten minun (lukee). Togda tarkoittaa sitten, mutta ei voi käyttää tässä yhteydessä.

454 T10 sem.
 @situation: Nas points place where Ann bit her.
 *NAS: anna kusala **atsuuda**.
 com.ru: анна укусила **за это**.
 com.fi: anna puri tästä.
 "Otsjuda" tarkoittaa paikan ilmausta täältä ja "kusit"-verbin rektio on za+akkusatiivi.

@date: January 2005- December 2005
 @age of NAS: 5-6 years
 @situation: free talk with father
 @location: home
 @language: Russian/Finnish

455 T 5 leks.
 @situation: Nas says that she and her sister want to play in a bedroom like they did yesterday.
 *NAS: my hatim igrat vvashei spalne kak **eilen**.
 com.ru: мы хотим играть в вашей спальне как вчера.
 com.fi: me haluamme leikkiä teidän makuuhuoneessanne, kuten eilen.
 Suom. adverbii.

456 T 10 sem.
 @situation: Nas asks does her father know finnish.
 *NAS: paapa ty **umeesh** finskij jizyk?
 com.ru: папа ты **знаешь** финский язык?
 com.fi: isä osaatko sinua suomea?
 Ven. käytettävä kielen osaamisesta tietää verbiä osata-verbin asemesta.

457 T 10 sem.
 @situation: Nas says that it's not possible to open something anymore.
 *NAS: paapa eeta **nie mozhno** uzhe atkryt.
 com.ru: папа это уже **нельзя** открыть.
 com.fi: isä tätä ei voi enää avata.
 Ven. käytettävä tässä yhteydessä nelzja-kieltoa, nie mozhno on suora `käännös` suomesta.

458 T 10 sem.
 @situation: Nas says that bread is hard.
 *NAS: eetat hleb **silnij**.
 com.ru: этот хлеб **твердый**.
 com.fi: tämä leipä on kovaa.
 Silnij = voimakas. Suomeksikaan ei voi sanoa, että leipä on voimakasta.
 Voi olla, että kun on kielletty tekemästä jotain kovasti (esim. pikkusiskon käden puristaminen) ven.= silno, on tästä jäänyt käsitys, että silnij tarkoittaa kovaa.

459 T 9 synt.
 @situation: Nas says 'not yet'.
 *NAS: niet paapa **nie jisho**.
 com.ru: нет папа **ещё не**.
 com.fi: ei, isä vielä ei.
 Sanajärjestys suom. mukainen, kieltosana adverbien edellä.

460 T 6 leks.
 @situation: Nas says ups-a-daisy when something has dropped.
 *NAS: oi uraala **hupsista!**
 com.ru: ой упала шлёп!
 com.fi: oi, tippui hupsista!
 Suom. interjektio.

461 T 5 leks.
 @situation: Nas asks which channel there is on the TV.
 *NAS: paapa kakaja eetta **kanava?**
 com.ru: папа какой этот **канал?**
 com.fi: isä mikä kanava tämä on?
 Ven. kanava=oja, kanal= TV-kanava.
 Suom. subst.

462 T 10 sem.
 @situation: Nas asks father to undo her knot.
 *NAS: paapa **atkroi** eetat uuzil.
 com.ru: папа **развечи** этот узел.
 com.fi: isä avaa tämä solmu.
 Ven. atkrit-verbillä ei voi avata solmua, vaikka se tarkoittaaakin avaamista.

463 T 10 sem.
 @situation: Nas asks father is it possible to braid Ann's hair.
 *NAS: paapa anje uuzhe moozhna kasitski **na voolasi palazhit?**
 com.ru: папа Ане уже можно **заплетать** косички?
 com.fi: isä voiko Annalle jo laittaa hiuksiin letit.
 Ven. polozhit-verbiä käytetään yleensä asian tai esineen laittamisesta pitkälle jonnekin.

464 T 9 synt.
@situation: Nas asks father are there anymore bogatyrs (=hero in russian folklore) in Russia.
*NAS: paapa a ruskie bagateri...**ih** jisho jest vrassii?
com.ru: папа а русские богатыри... **они** есть ещё в России?
com.fi: isä venäläisiä sankareita... onko heitä vielä Venäjällä?
Ven. jest=olla-verbin kanssa käytettävä oni=he-muotoa, eikä ih=heitä-muotoa.

465 T 10 sem.
@situation: Nas says that she and her sister are not full Russians.
*NAS: my ved ni **tselye** ruskie.
com.ru: мы ведь не **чистые** русские.
com.fi: meidän emme ole kokonaan venäläisiä.
Ven. ilmaisussa käytettävä adjektiivia tsisty=puhdas, puhuttaessa kansallisuudesta.

@date: January 2006- December 2006
@age of NAS: 6-7 years
@situation: free talk with father
@location: home
@language: Russian/Finnish

466 T 10 sem. x 2
@situation: Nas says that she is not Russian but Finnish and that she just knows russian language.
*NAS: ja nie ruskaja ja **finskaja** no **umeju** ruskij.
com.ru: я не русская, я **финка** но **знаю** русский.
com.fi: minä en ole venäläinen, minä olen suomalainen, mutta osaan venäjää.
Ven. on eri sanat tarkoittamassa suomalaista kansalaisena ja suomalaista adjektiivina (finka-finskaja), znat (=tietää)-verbiä käytetään kielen osaamisesta, ei umet-verbiä, joka myös käännetään suomeksi sanalla osata.

467 T 10 sem.
@situation: Nas asks do the finns know the letter `jo`.
*NAS: a **finskije umejut** bukvu jo?
com.ru: а **финни знают** букву ё?
com.fi: entä osaavatko suomalaiset jo-kirjaimen?
Ven. on eri sanat tarkoittamassa suomalaista kansalaisena ja adjektiivina (finka-finskaja), znat (=tietää)-verbiä käytetään kielen osaamisesta, ei umet-verbiä, joka myös käännetään suomeksi sanalla osata.

468 T 10 sem.
@situation: Nas says that she is bringing toys here.
*NAS: paapa ja eeti igrushki **vizu** sudaa.
com.ru: папа я эти игрушки **несу** сюда.
com.fi: isä minä tuon nämä lelut tänne.
Ven. verbi vezti tarkoittaa ajoneuvolla tuomista ja nesti taas kantamalla tuomista, suom. tuoda-verbi ei erottele tuomistapaa tai kulkuneuvoa.

